

**RAPORTUL DE TRANSPARENȚA
AL BANCII COMERCIALE
ROMANE CHISINAU S.A.
PENTRU ANUL 2019**

*In conformitate cu
Regulamentul BNM Nr. 52
cu privire la dezvaluirea de
catre bancile din Republica
Moldova a informatiei
aferente activitatilor lor si
Partea 8 din Regulamentul
(UE) Nr. 575/2013 privind
cerintele prudentiale pentru
institutiile de credit si
societatile de investitii*

Continut

1	Introducere.....	1
2	Aspecte Legislative si Informatii Generale Privind Cerintele de Publicare	2
3	Cerinte de Publicare Neaplicabile	4
4	Perimetrul de Consolidare	5
5	Declaratia Organului de Conducere al BCR Chisinau SA	7
6	Administrarea Riscului la nivelul BCR Chisinau S.A.....	9
7	Riscuri Materiale la Nivelul BCR Chisinau S.A.	19
8	Functia de Administrare a Riscului si Organele de Conducere.....	20
9	Criterii de Recrutare	26
10	Organizarea Functiilor Sistemului de Control Intern	28
11	Fonduri Proprii.....	29
12	Cerinte de Capital	31
13	Riscul de Credit	34
14	Ajustari de Valoare Pentru Riscul de Credit	36
15	Active Grevate si Negrevate de Sarcini	44
16	Riscul de Piata	46
17	Riscul de Lichiditate	49
18	Riscul Operational	56
19	Riscul Reputational	59
20	Expunerea la Riscul de Rata a Dobanzii Aferent Pozitiilor Neincluse in Portofoliul de Tranzactionare	61
21	Politica de Remunerare	62
22	Efectul de Levier.....	64
23	Utilizarea Tehnicilor de Diminuare a Riscului de Credit.....	66
24	Alte Riscuri si Riscurile Transversale.....	69
25	Abrevieri	73

Lista de Tabele, Formulare si Grafice

1 Articole CRR neaplicabile	4
2 Structura Grupului BCR la 31 decembrie 2019	5
3 Indicatori de risc cheie si cifre relevante	8
4 Procesul de monitorizare strategica si operationala	17
5 Riscurile materiale la nivelul BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019	19
6 Structura organizatorica a liniei functionale financiare si risc la 31 decembrie 2019	21
7 Structura organizatorica la nivelul organelor de conducere la data de 31 decembrie 2019	22
8 Structura membrilor Consiliului de Supraveghere la 31 decembrie 2019	22
9 Structura Comitetului Executiv la 31 decembrie 2019	24
10 Comitete la nivelul Bancii la 31 decembrie 2019	24
11 Formularul pentru fondurile proprii ale BCR Chisinau S.A.	29
12 Sumar fonduri proprii la 31 decembrie 2019	3030
13 Indicatorul de solvabilitate, CET1 si T1 pentru BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019	31
14 Metode de cuantificare a riscurilor in cadrul Pilonului II	32
15 Alocarea capitalului economic la 31 decembrie 2019 la nivelul BCR Chisinau S.A.	32
16 Privire de ansamblu asupra RWA	33
17 Amortizoarele de capital aplicabile BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019	33
18 Valoarea neta totala si medie a expunerilor	38
19 Defalcarea geografica a expunerilor	39
20 Concentrarea expunerilor in functie de sectorul de activitate sau de tipurile de contraparti	40
21 Scadenta expunerilor	41
22 Calitatea creditului expunerilor in functie de clasele de expunere si de instrumente	41
23 Calitatea creditului expunerilor in functie de sectorul de activitate sau de tipurile de contraparti	42
24 Calitatea creditului expunerilor in functie de regiunea geografica	42
25 Cresterea vechimii expunerilor restante	42
26 Expuneri neperformante si restructurate	42
27 Modificari ale stocului ajustarilor generale si specifice pentru riscul de credit	43
28 Modificari ale stocului de credite si de titluri de creanta in stare de nerambursare si depreciate	43
29 Formulare aferente active grevate si negrevate de sarcini	44
30 Riscul de piata conform abordarii standardizate	48
31 Concentrarea surselor de finantare (la 31 decembrie 2019)	51
32 Structura portofoliului in functie de maturitate reziduala, emitent si tip (mod inregistrare in contabilitate) la 31 Decembrie 2019	52
33 Compozitia buffer-ului de lichiditate la 31 decembrie 2019	53
34 Compozitia buffer-ului de lichiditate la 31 decembrie 2019 (formular reglementat)	5353
35 Lichiditatea pe termen lung la 31 decembrie 2019	54
36 Lichiditatea curenta la 31 decembrie 2019	54
37 Lichiditatea pe benzi de scadenta la 31 decembrie 2019	55
38 MVoE BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019	61
39 NII BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019	61
40 Prezentarea informatiilor cu privire la indicatorul efectului de levier	64
41 Defalcarea expunerilor bilantiere	65
42 Principalele tipuri de garantii acceptate de BCR Chisinau S.A.	67
43 Tehnici de diminuare a riscului de credit – Prezentare generala	67
44 Abordarea standardizata – Expunere la riscul de credit si efectele CRM	68

1 Introducere

Prevederile Regulamentului BNM Nr. 52 cu privire la dezvaluirea de catre bancile din Republica Moldova a informatiei aferente activitatilor lor si Partea a 8-a din Regulamentul Nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului din iunie 2013 privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii, numita in continuare Regulamentul privind Cerintele de Capital ("CRR") se aplica la nivelul BCR Chisinau S.A. Toate informatiile sunt prezentate la data de 31 decembrie 2019, daca nu este altfel mentionat.

Raportul ofera o imagine de ansamblu complexa asupra profilului actual de risc, precum si asupra procesului de administrare a riscurilor la nivelul BCR Chisinau S.A. si acopera urmatoarele aspecte principale:

- Structura organizatorica aferenta cadrului de administrare a riscurilor;
- Structurile si responsabilitatile functiei de administrare a riscurilor;
- Practicile de remunerare si recrutare;
- Structura capitalului;
- Adecvarea capitalului;
- Sistemele si procedurile pentru administrarea riscurilor;
- Administrarea riscurilor pentru fiecare tip de risc in parte;
- Riscurile asumate (politicile si obiectivele privind administrarea riscurilor, apetitul la risc si profilul de risc);
- Tehnicile de diminuare a riscului.

Informatiile complementare acopera in principal urmatoarele arii de interes:

- structurile si politicile aferente cadrului de administrare a activitatii Bancii, inclusiv obiectivele, structura organizatorica, cadrul de administrare a activitatii, structura si organizarea organului de conducere, inclusiv participarea la reuniunile acestuia, precum si structura de stimulente si remunerare a institutiei;
- modalitatea in care este stabilita strategia de afaceri si strategia privind administrarea riscurilor (inclusiv implicarea organului de conducere) si factorii de risc previzibili;
- comitetele stabilite la nivelul Bancii, atributiile si componenta acestora;
- cadrul aferent controlului intern si modalitatea in care sunt organizate functiile de control, principalele atributii pe care le indeplinesc acestea, modalitatea in care este monitorizata performanta acestora de catre organul de conducere si orice modificari semnificative planificate la aceste functii;
- strategiile si procesele de gestionare aferente riscurilor;
- structura si organizarea functiei relevante de administrare a riscurilor, inclusiv informatii despre autoritatea si statutul sau alte modalitati de organizare corespunzatoare;
- perimetrul de acoperire si tipul sistemelor de raportare si de masurare a riscurilor;
- politicile de acoperire si diminuare a riscurilor, precum si strategiile si procesele pentru monitorizarea continuitatii eficacitatii elementelor de acoperire si diminuare a riscurilor;
- profilul global de risc al Bancii, asociat cu strategia de afaceri, inclusiv indicatorii de risc cheie si date care sa ofere detinatorilor de interese externi o imagine de ansamblu cuprinzatoare asupra modului in care profilul de risc al institutiei interactioneaza cu toleranta la risc stabilita de catre organul de conducere.

2 Aspecte Legislative si Informatii Generale Privind Cerintele de Publicare

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 431 (1) CRR

Sfera de aplicare a cerintelor de publicare

Prezentul raport de transparenta al BCR Chisinau S.A. intruneste cerintele de publicare din Partea a 8-a din CRR, intrata in vigoare in data de 1 ianuarie 2014, precum si cerintele prevazute in Regulamentul BNM Nr.52 din 20.03.2014 cu privire la dezvaluirea de catre bancile din Republica Moldova a informatiei aferente activitatilor lor. Informatiile din acest raport sunt prezentate, de asemenea, in concordanta cu ghidurile si regulamentele publicate separat de catre ABE ("Autoritatea Bancara Europeana"). Ca atare, Raportul de transparenta al BCR Chisinau S.A. intruneste urmatoarele cerinte:

- informatiile generale privind cerintele de publicare: Ghidul ABE/GL/2016/11¹ privind cerintele de publicare in temeiul partii a 8-a din Regulamentul (UE) Nr. 575/2013;
- pentru cerintele de publicare aferente informatiilor privind fondurile proprii: Regulamentul de punere in aplicare (UE) Nr.1423/2013 privind cerintele de publicare a informatiilor privind fondurile proprii pentru institutii;
- pentru cerintele de publicare aferente informatiilor privind efectul de levier, Regulamentul de punere in aplicare Nr. 200/2016 privind cerintele de publicare a informatiilor privind indicatorul efectului de levier pentru institutii;
- pentru cerintele de publicare aferente informatiilor privind activele grevate de sarcini: Ghidul ABE/GL/2014/03 privind publicarea informatiilor referitoare la active grevate si negrevate de sarcini precum si Regulamentul delegat (UE) Nr.2295/2017 privind standardele tehnice de reglementare pentru publicarea activelor grevate si negrevate cu sarcini;
- pentru cerintele de publicare aferente informatiilor privind indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate, Ghidul ABE/GL/2017/01 privind publicarea indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) in complementarea informatiilor aferente administrarii riscului de lichiditate solicitate prin articolul 435 din CRR;
- pentru cerintele de publicare aferente informatiilor privind politica de remunerare, Ghidul ABE/GL/2015/22 privind politicile solide de remunerare conform articolului 74 alineatul (3) si articolului 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE si publicarea informatiilor in temeiul articolului 450 din Regulamentul (UE) Nr. 575/2013;
- pentru cerintele de publicare privind materialitatea, proprietatea, confidentialitatea si frecventa raportarii, Ghidul ABE/GL/2014/14 asupra pragului de semnificatie, al proprietatii si confidentialitatii si asupra frecventei raportarii sub articolele 432 alineatul (1), 432 alineatul (2) si 433 din Regulamentul (UE) Nr. 575/2013.

Pregatirea raportului de transparenta si revizuirea privind completitudinea si conformitatea cu regulamentele aplicabile a acestuia este in sarcina Departamentului Managementul Riscului.

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 431 (2) CRR

Informatii privind metodologia de evaluare a riscului operational

BCR Chisinau S.A. utilizeaza metoda avansata de evaluare (AMA) pentru a masura necesarul de capital aferent riscului operational, detalii suplimentare se regasesc in capitolul 18 al acestui raport.

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 431 (3) CRR

Politica privind dezvaluirea informatiei

Politica privind dezvaluirea informatiei de catre BCR Chisinau S.A. cuprinde principiile si indicatiile generale utilizate de banca pentru a indeplini cerintele de publicare in conformitate cu reglementarile Bancii Nationale a Moldovei si cerintele de publicare din Partea a 8-a din CRR precum si procesele referitoare la intocmirea, revizuirea si aprobarea informatiilor prezentate.

¹ Versiunea 2

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 432 CRR

Informatii referitoare la materialitatea, proprietatea sau confidentialitatea datelor

Politica privind dezvaluirea informatiei de catre BCR Chisinau S.A. formalizeaza tratamentul informatiilor considerate ca fiind sub pragul de semnificatie (nemateriale), proprietate sau confidentiale. Banca nu considera informatia necesar a fi publicata in acest raport ca fiind nemateriala, proprietate sau confidentiala.

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 433 CRR

Frecventa raportarii

Raportul de transparenta este publicat anual de catre banca, in timp ce alte rapoarte sau informatii sunt publicate cu frecventa stipulata in Regulamentul BNM Nr.52 din 20.03.2014 cu privire la dezvaluirea de catre bancile din Republica Moldova a informatiei aferente activitatilor lor .

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 434 CRR.

Mijloace de publicare

Raportul este publicat in romana. BCR Chisinau S.A. a ales internet-ul ca mijloc de publicare al raportului de transparenta. Acesta este disponibil pe website-ul BCR Chisinau S.A.: <https://www.bcr.md/ro/investitori/transparenta-publicare>. Informatiile prezentate in Raportul de transparenta sunt dupa Adunarea Generala a Actionarilor si astfel includ incorporarea profitului anual auditat, fiind impactate tabelele si formularele care contin date referitoare la fondurile proprii, adecvarea capitalului si pozitia bilantiera de final de an.

Situatiile Financiare sunt disponibile pe website-ul BCR Chisinau S.A.: <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/activitate-economico-financiara>.

In Raportul de transparenta se fac trimeri catre Raportul anual al BCR Chisinau SA pentru anul 2019.

In continuare sunt evidentiate cerinte de publicare ale CRR acoperite prin intermediul altor rapoarte in afara Raportului de transparenta si Raportului anual al BCR Chisinau S.A. pentru anul 2019.

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 435 CRR

Guvernanta corporativa

Mai multe detalii referitoare la cadrul de guvernanta corporativa sunt disponibile pe website-ul BCR Chisinau S.A.: <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/informatie-guvernanta>

3 Cerinte de Publicare Neaplicabile

Urmatorul tabel furnizeaza informatii cu privire la articole din CRR care nu sunt acoperite prin prezentul raport sau prin rapoartele mentionate mai sus, precum si motivul pentru care aceste articole sunt considerate neaplicabile.

1 Articole CRR neaplicabile

Numar articol CRR	Descriere articol CRR	Cerinte de publicare conform articol CRR	Motivul neaplicabilitatii	Formulare neaplicabile
409, 449	Securitzare	Expunerea la pozitile din securitzare.	BCR Chisinau S.A. nu detine in portofoliu expuneri la pozitii din securitzare.	NA
436 (c)	Domeniul de aplicare	O descriere a orice obstacol semnificativ de ordin practic sau legal, actual sau potential, care impiedica transferul prompt al fondurilor proprii sau rambursarea datorilor intre intreprinderea-mama si filialele acesteia;	BCR Chisinau S.A. nu are subsidiare	NA
436 (d)	Domeniul de aplicare	O descriere a valorii agregate cu care fondurile proprii efective sunt mai mici decat minimul cerut pentru ansamblul filialelor neincluse in consolidare, precum si denumirea filialelor respective	BCR Chisinau S.A. nu are subsidiare	NA
436 (e)	Domeniul de aplicare	Dupa caz, circumstantele in care se aplica dispozitiile articolelor 7 si 9.	Pentru BCR Chisinau S.A. se aplica cerintele prudentiale individuale.	NA
437 (1) (e)	Fonduri proprii	O descriere a tuturor restrictiilor aplicate la calcularea fondurilor proprii in conformitate cu prezentul regulament, precum si instrumentele, filtrele prudentiale si deducerile pentru care se aplica aceste restrictii.	Nu se aplica restrictiile la calcularea fondurilor proprii in concordanta cu Regulamentul 575.	NA
437 (1) (f)	Fonduri proprii	In cazul in care institutiile fac publici indicatori de capital calculati utilizand elemente ale fondurilor proprii determinate pe o alta baza decat cea prevazuta in prezentul regulament, o explicatie detaliata a bazei utilizate la calcularea respectivelor indicatori de capital.	BCR Chisinau S.A. nu face publici indicatori de capital calculati folosind elemente ale fondurilor proprii determinate pe o alta baza decat cea prevazuta in CRR sau prevazute de reglementarile BNM.	NA
438 (b)	Cerinte de capital	La solicitarea autoritatii competente relevante, rezultatele procesului intern de evaluare a adecvarii capitalului sau, inclusiv componenta cerintelor suplimentare de fonduri proprii pe baza procesului de analiza de supraveghere astfel cum este mentionat la articolul 104 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36/UE.	Nu exista o astfel de solicitare de la autoritatea competenta relevanta.	NA
438 (d)	Cerinte de capital	Pentru institutiile care calculeaza valoarea ponderata la risc a expunerilor in conformitate cu partea a treia, titlul II, capitolul 3, 8 % din valorile ponderate la risc ale expunerilor pentru fiecare clasa de expuneri specificata la articolul 147. Pentru clasa de expuneri de tip retail, aceste cerinte se aplica fiecarei categorii de expuneri careia ii corespund corelatiile diferite indicate la articolul 154 alineatele (1)-(4). Pentru clasa de expuneri din titluri de capital, aceste cerinte se aplica: (i) fiecareia dintre abordarile prevazute la articolul 155; (ii) expunerilor din titluri de capital tranzactionate la bursa, expunerilor din investitii de tip private equity din cadrul portofoliilor suficient de diversificate, precum si altor expuneri; (iii) expunerilor care fac obiectul unui regim prudential tranzitoriu in materie de cerinte de fonduri proprii; (iv) expunerilor care fac obiectul unei dispozitii de pastrare a drepturilor obtinute in materie de cerinte de fonduri proprii.	BCR Chisinau S.A. nu aplica modele interne de risc de credit.	Formularul UE CR8, Formularul UE CCR7
438 (c) (d)	Cerinte de capital	Informatiile solicitate la articolul 438 literele (c) si (d) privind expunerile care sunt ponderate la risc in conformitate cu partea a treia titlul II capitolul 2 sau capitolul 3 prin specificarea informatiilor referitoare la participatii care nu sunt deduse, ponderate la risc in temeiul cerintelor mentionate mai sus din CRR atunci cand acestora le este permis (in conformitate cu articolul 49 alineatul (1) din CRR) sa nu deduca detinerile de instrumente de fonduri proprii ale unei intreprinderi de asigurare, ale unei intreprinderi de reasigurare sau ale unei societati holding de asigurare.	BCR Chisinau S.A. nu detine participatii in intreprinderi de asigurare, reasigurare sau societati holding de asigurare.	Formularul UE INS 1
438 (f)	Cerinte de capital	Furnizarea informatiilor cantitative cu privire la finantari specializate si expuneri din titluri de capital utilizand abordarea simpla	BCR Chisinau S.A. aplica abordarea standardizata	Formularul UE CR10
439	Expunerea la riscul de credit al contrapartii	O descriere a expunerii bancii la riscul de contrapartida	Expunerea BCR Chisinau S.A. la riscul de contrapartida este nesemnificativa si se refera doar la expunerea rezultata din tranzactiile SPOT.	Formularul UE CCR1 Formularul UE CCR2 Formularul UE CCR5-A Formularul UE CCR5-B
441	Indicatori de importanta sistemica globala	Valoarea indicatorilor utilizati pentru determinarea scorului institutiilor in concordanta cu metodologia de identificare mentionata in acest articol.	BCR Chisinau S.A. nu este o institutie de importanta sistemica globala.	NA
444	Utilizarea ECAI	Informatii aferente ECAI utilizate pentru calcularea activelor ponderate la risc.	BCR Chisinau S.A. nu utilizeaza ECAI in calculul activelor ponderate la risc.	Formularul UE CR5, Formularul UE CCR3 si Formularul UE CRD
447	Expuneri din titluri de capital neincluse in portofoliul de tranzactionare	Institutiile trebuie sa faca publice informatii referitoare la expunerile din titluri de capital neincluse in portofoliul de tranzactionare	BCR Chisinau S.A. nu detine expuneri din titluri de capital	NA
452	Utilizarea abordarii IRB in ceea ce priveste riscul de credit	Informatii aferente calculului activelor ponderate la risc pe baza modelelor interne de rating	BCR Chisinau S.A. calculeaza activele ponderate la risc conform abordarii standardizate	Formularul UE CR6, Formularul UE CR7, Formularul UE CR9, Formularul UE CCR4, Formularul UE CCR4 si Formularul UE CRE
453 (d)	Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Principalele tipuri de garantii si contrapartii in tranzactiile cu instrumente financiare derivate de credit precum si bonitatea acestora	BCR Chisinau S.A. nu detine in portofoliu derivate de credit care sa intre in scopul articolului.	NA
455	Utilizarea modelelor interne de risc de piata	Cerinte de publicare conform Articolului 363 privind calculul cerintei de capital	BCR Chisinau S.A. nu aplica modele de risc de piata interne	Formularul UE MR2-A, Formularul UE MR2-B, Formularul UE MR3, Formularul UE MRB si Formularul UE MR4

4 Perimetrul de Consolidare

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 436 (a) CRR

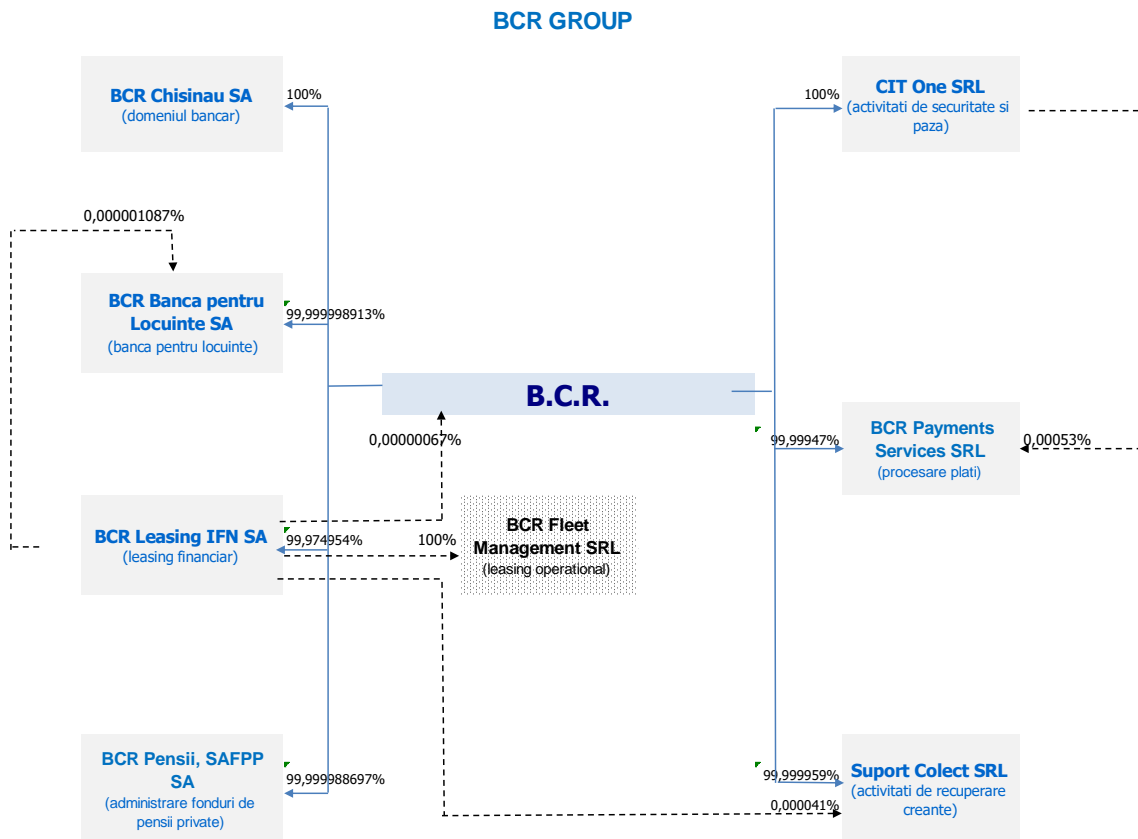
Denumirea institutiei

Banca Comerciala Romana Chisinau S.A. ("Banca" sau BCRC) este o societate pe actiuni administrata in sistem dualist, cu sediul in Republica Moldova, Municipiul Chisinau, str. Puskin 60/2 , IDNO 1003600021533 si este parte componenta a Grupului BCR, format din banci si companii de servicii financiare. Asociat unic al BCR Chisinau S.A. este Banca Comerciala Romana.

Banca furnizeaza servicii pentru persoanele fizice, servicii pentru persoanele juridice si servicii de investitii bancare in Republica Moldova.

Structura Grupului BCR la 31.12.2019 este prezentata in graficul de mai jos:

2 Structura Grupului BCR la 31 decembrie 2019

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART 436 (b) CRR

Cerinte prudentiale

Incepand cu 31 iulie 2018, BCRC calculeaza capitalul si cerintele de capital de reglementare in conformitate cu Basel 3. Cerintele au fost implementate in cadrul Uniunii Europene prin Regulamentul privind Cerintele de Capital ("CRR") si Directiva privind Cerintele de Capital (CRD IV), precum si prin diferitele standarde tehnice emise de Autoritatea Bancara Europeana, care au fost adoptate in legislatia din

Republica Moldova de Banca Nationala a Moldovei, prin Regulamentul BNM nr 109 cu privire la fondurile proprii ale bancilor si cerintele de capital.

Principii contabile

Situatiile financiare si prudentiale publicate de BCRC au la baza standardele internationale de raportare financiara (IFRS). Elementele de capital reglementat sunt derivate din situatia pozitiei financiare si din situatia rezultatului global care au fost intocmite in conformitate cu IFRS.

5 Declaratia Organului de Conducere al BCR Chisinau SA

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: Art. 435 (1) (e) (f) CRR

Aprobarea declaratiei privind riscurile de catre Comitetul Executiv are loc in contextul aprobarii Raportului de Transparenta.

In conformitate cu Articolul 435 (1) (e) din CRR

Banca furnizeaza o declaratie aprobata de organul de conducere referitoare la faptul ca, luand in considerare profilul si strategia bancii, cadrul de guvernare si sistemele existente de administrare a riscurilor sunt adecvate. Activitatile de monitorizare a riscurilor sunt sprijinite de sisteme informatice care asigura furnizarea in timp util catre organul de conducere a rapoartelor privind situatia financiara, performanta operationala, expunerea la risc a institutiei, precum si o intelegere clara asupra pozitiei bancii si a expunerilor sale la risc.

Banca a implementat un cadru adecvat de administrare a riscurilor care include politici, proceduri, limite si controale care asigura identificarea, masurarea sau evaluarea, diminuarea, monitorizarea si raportarea continua si in timp util a riscurilor legate de activitatile bancare, atat la nivel de linie de business, cat si la nivelul institutiei in ansamblu.

Banca trebuie sa monitorizeze sistemele de administrare a riscurilor cu scopul de a se asigura ca acestea functioneaza conform destinatiilor lor. Acest obiectiv este realizat de catre banca prin activitatea continua de monitorizare, precum si prin evaluarea periodica a sistemelor de administrare a riscurilor. Monitorizarea continua este eficienta deoarece se produce in timp real cand este necesar si astfel se poate reactiona dinamic la conditii schimbatoare.

In conformitate cu Articolul 435 (1) (f) din CRR

Comitetul Executiv certifica prin prezentul document faptul ca profilul de risc al bancii este aliniat cu modelul de afaceri si cu Strategia de afaceri. Prin intermediul cadrului privind apetitul la risc, care este aprobat ca parte a strategiei de risc, banca asigura alinierea nivelurilor de toleranta la risc la nivelul institutiei cu obiectivele strategice, profilul de risc, precum si cu capacitatea de administrare a riscurilor. De asemenea, Strategia de risc descrie principiile de administrare a riscurilor care stau la baza executiei strategiei de afaceri, defineste capacitatea bancii de a accepta riscuri in scopul indeplinirii obiectivelor de afaceri (element cheie pentru stabilirea de limite), asigura o evaluare de perspectiva a capacitatii bancii de a-si asuma riscuri, defineste profilul de risc actual si tinta pentru fiecare tip de risc si furnizeaza un raport echilibrat risc-profit, luand in considerare obiectivele strategice si planurile de afaceri.

Comitetul Executiv se asigura ca managementul senior si personalul adecvat dispun de expertiza necesara, precum si faptul ca Banca dispune de procese si sisteme pentru a masura, monitoriza si controla toate sursele de risc. De asemenea, strategia de risc este adecvata pentru natura, marimea si complexitatea activitatilor la nivelul bancii. Apetitul la risc este cuantificat prin limite de risc, este monitorizat prin intermediul unui sistem semafor care furnizeaza semnale de avertizare timpurie pentru potentiale actiuni ale conducerii, existand si un mecanism formalizat de escaladare in cazul in care se inregistreaza depasiri. In procesul de planificare a riscurilor, precum si in cadrul procesului de bugetare, limitele privind apetitul la risc sunt impartite pe tipuri de riscuri (de exemplu risc de credit, risc de piata, risc operational, risc de lichiditate), pe segmente si portofolii. Aceste praguri granulare ofera indrumare strategica si un cadru de limite pentru diferitele tipuri de riscuri, fiind ulterior operationalizate in limite utilizate pentru desfasurarea afacerii.

Acest sistem translateaza toleranta si apetitul la risc pentru fiecare categorie de risc in masuri de monitorizare a riscului. Consecventa dintre limitele de risc si toleranta generala la risc sprijina banca in realizarea obiectivelor de risc si maximizarea profitului ajustat la risc. Acestea formeaza parte integranta a procesului continuu de management si monitorizare.

In ceea ce priveste **riscul de credit**, urmatoarele tipuri de limite sunt definite la nivelul bancii in Declaratia privind Apetitul la Risc, acestea fiind utilizate cu scopul de a furniza o dimensiune cantitativa in vederea asigurarii unui raport optim intre risc si profit si astfel contribuind la procesul de administrare a riscului de credit: indicatorii de acoperire a capitalului in cadrul Pilonului I si II, indicatorul privind efectul de levier, indicatorul risc/profit, costul riscului, volume noi de credite neperformante, indicatorul NPL, indicatorul de acoperire cu provizioane a

creditelor neperformante, indicatorul privind creditarea retail in valuta, indicatorul primele 10 expuneri raportat la portofoliul net de credite, indicatorul cea mai mare expunere, limite fata de contrapartide.

In ceea ce priveste **riscul de piata**, urmatoarele tipuri de limite sunt definite la nivelul bancii in Declaratia privind Apetitul la Risc si in cadrul de limite, acestea fiind utilizate cu scopul de a furniza o dimensiune cantitativa in vederea asigurarii unui raport optim intre risc si profit si astfel contribuind la procesul de administrare a riscului de piata: Rata Basel II (Modificarea potentiala a valorii economice a Bancii ca urmare a modificarii ratelor de dobinda), limitele de pozitie valutara.

In ceea ce priveste **riscul operational**, urmatoarele tipuri de limite sunt definite la nivelul bancii in Declaratia privind Apetitul la Risc si in cadrul de limite, acestea fiind utilizate cu scopul de a furniza o dimensiune cantitativa in vederea asigurarii unui raport optim intre risc si profit si astfel contribuind la procesul de administrare a riscului operational: pierderi de risc operational, precum si indicatorii de risc cheie pentru riscul operational.

In ceea ce priveste **riscul de lichiditate**, urmatoarele tipuri de limite sunt definite la nivelul bancii in Declaratia privind Apetitul la Risc si in cadrul de limite, acestea fiind utilizate cu scopul de a furniza o dimensiune cantitativa in vederea asigurarii unui raport optim intre risc si profit si astfel contribuind la procesul de administrarea a riscului de lichiditate: indicatorul de acoperire a lichiditatii, indicatorul de finantare stabila neta, indicatorul privind analiza perioadei de supravietuire, indicatorul aferent activelor grevate de sarcini, indicatorul lichiditatii pe termen lung, indicatorul lichiditatii curente, indicatorul lichiditatii pe benzi de scadenta.

Raportul contine informatii referitoare la profilul general de risc al institutiei asociat cu Strategia de afaceri, inclusiv indicatorii de risc cheie si cifrele relevante, care pot oferi actionarilor o imagine comprehensiva asupra administrarii riscului la nivelul institutiei, precum si modul in care profilul de risc al institutiei interactioneaza cu toleranta la risc stabilita de catre organul de conducere.

Indicatorii de risc cheie si cifrele relevante sunt prezentate in tabelul de mai jos:

3 Indicatori de risc cheie si cifre relevante

Indicatori cheie	Tip	12/31/2019
Indicatorul de solvabilitate	(%)	39.2%
Indicatorul de capital de rang 1	(%)	49.2%
Indicatorul de capital de baza de rang 1	(%)	49.2%
Indicatorul efectul de levier	(%)	16.9%
Adecvarea capitalului economic	(%)	19.6%
Analiza perioadei de supravietuire	(mn EUR)	25.9
Indicatorul de acoperire a lichiditatii	(%)	979.1%
Indicatorul de finantare stabila neta	(%)	291.8%
Indicatorul Risc/Profit	(%)	0.0%

Cu scopul de a preveni abuzuri in ceea ce priveste tranzactiile cu parti afiliate si pentru a adresa riscul ce rezulta din conflictul de interese, Comitetul Executiv asigura faptul ca banca se implica in tranzactii cu parti afiliate in conditii obiective de piata. De asemenea, banca monitorizeaza in mod regulat aceste operatiuni, luand masuri necesare pentru a controla si diminua riscurile aferente tranzactiilor cu parti afiliate in conformitate cu politicile si procesele standard. Procesul adecvat de monitorizare al tranzactiilor cu parti afiliate este asigurat pentru actionar.

Banca nu isi asuma, dupa luarea in considerare a efectului metodelor de diminuare a riscului de credit, o expunere fata de un grup de parti afiliate, mai mare de 10% din capitalul sau eligibil.

6 Administrarea Riscului la nivelul BCR Chisinau S.A.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435(1) (a) (c) CRR

Politicele de administrare a riscurilor

Politicele de administrare a riscurilor implementate de banca formeaza o parte a sistemului de control intern si a cadrului de guvernanta corporativa. Aceste politici stau la baza activitatii de administrare a riscurilor, si documenteaza rolurile si responsabilitatile organului de conducere, precum si a altor parti relevante implicate. Subliniaza, de asemenea, aspectele cheie care stau la baza proceselor de administrare a riscurilor si identifica principalele proceduri de raportare. Politicile de administrare a riscurilor sunt revizuite anual, precum si atunci cand au loc modificari materiale, cu scopul de a asigura faptul ca responsabilitatile organului de conducere si cadrul de administrare a riscurilor sunt actualizate.

Banca a dezvoltat un cadru de politici de administrare a riscurilor care este consecvent cu strategia de administrare a acestora. De asemenea, cadrul politicilor de administrare a riscurilor defineste activitatea de risc si metodologiile care stau la baza cerintelor definite prin strategie.

Strategia de risc

Strategia de risc este o parte esentiala a cadrului ICAAP la nivelul bancii. Aceasta stabileste principiile generale in concordanta cu care asumarea riscurilor se realizeaza la nivelul bancii si elementele principale ale cadrului de administrare a acestora, in scopul de a asigura o implementare adecvata si consecventa a Strategiei de risc.

Strategia de risc cuprinde de asemenea formularea apetitului la risc si a profilului de risc pentru toate riscurile identificate in contextul strategiei generale de afaceri si defineste, pentru fiecare categorie principala de risc, profilul de risc curent, precum si cel tinta.

Activitatea principala la nivelul bancii este de a-si asuma riscuri intr-o maniera selectiva si constienta si de a gestiona riscurile intr-o abordare profesionista. Politicile si Strategia de risc la nivelul bancii urmaresc in mod proactiv un raport echilibrat intre risc si profit in scopul de a genera o rentabilitate sustenabila si adecvata a capitalului.

Banca utilizeaza un sistem de administrare si control al riscurilor anticipativ si adecvat profilului sau de risc si de afaceri. Acest sistem este bazat pe o strategie de risc clara care este consecventa cu Strategia de afaceri si este axat pe identificarea timpurie si administrarea riscurilor si a evolutiilor. In plus fata de obiectivul de administrare eficienta a riscurilor, activitatea de administrare a riscurilor si sistemul de control intern au fost dezvoltate astfel incat sa indeplineasca cerintele externe si, in mod special, cerintele de reglementare.

Banca efectueaza anual o revizuire generala anuala a programului de administrare a riscurilor si a Strategiei de risc. Revizuirii interimare se pot efectua pe parcursul anului atunci cand sunt identificate modificari sau imbunatatiri relevante.

In 2019, conducerea a continuat sa administreze portofoliile critice continuand imbunatatirea profilului de risc. Aceasta a fost in mod particular demonstrat printr-o imbunatatire continua a calitatii portofoliului de credite si o scadere continua a volumului de credite neperformante precum si a costului riscului. Masurile luate au condus la imbunatatirea profitabilitatii, a calitatii activelor, a capacitatii de creditare si a volumului de capital. In plus, a fost pus accent pe intarirea cadrului de guvernanta de risc, precum si pe asigurarea conformitatii cu cerintele de reglementare.

Strategia de afaceri

Strategia de afaceri defineste orientarea catre business a Bancii, precum si obiectivele si planurile de perspectiva. Aceasta stabileste tipurile de clienti cu care Banca intentioneaza sa opereze si volumele de afaceri planificate. De asemenea include asteptarile Bancii in ceea ce priveste evolutia afacerilor, cum ar fi de exemplu volumele planificate, riscurile si profitul. In baza strategiei de afaceri, Banca

dezvolta un proces complex de planificare strategica, structurat pe piloni strategici, precum si initiative suport pentru fiecare obiectiv definit in cadrul pilonilor strategici.

Plecand de la Strategia de afaceri la nivelul Bancii, riscurile cheie pentru banca sunt riscul de credit, de piata, riscul operational, riscul reputational, precum si riscul de lichiditate. In plus, un proces de evaluare a materialitatii riscurilor este efectuat anual. Acest proces asigura ca riscurile materiale relevante generate de activitatea bancii sunt acoperite la nivelul bancii prin cadrul de administrare si prin activitati de control. Aceasta permite ca prin diferite instrumente si prin cadrul de guvernanta sa se asigure un proces adecvat de supraveghere a profilului de risc in ansamblul sau si o executie solida a strategiei de risc, inclusiv monitorizarea si escaladarea corespunzatoare a problemelor care ar putea avea un impact semnificativ asupra profilului de risc la nivelul bancii. Banca urmareste sa consolideze si sa completeze permanent metodele si procesele existente, in toate arile de administrare a riscului.

Administrarea riscului si a capitalului

Principalul scop al politicilor si practicilor de administrare a capitalului la nivelul bancii este acela de a sprijini Strategia de afaceri si a asigura ca exista un grad suficient de capitalizare pentru a face fata unor conditii de criza macroeconomica severa.

Banca considera ca administrarea riscului si a capitalului se situeaza printre responsabilitatile sale principale si reprezinta un factor cheie in asigurarea unei rentabilitati stabile si ridicate pentru actionari. Administrarea capitalului are scopul de a asigura o utilizare eficienta a acestuia pentru a intruni tintele de capital ale BCR Chisinau S.A.

Procesul intern de evaluare a adecvarii capitalului la riscuri (ICAAP) pune accent pe un cadru holistic de administrare a riscurilor si asigura o administrare comprehensiva a portofoliilor de risc la nivelul bancii in cadrul general de management al riscurilor. Acesta sta la baza initiativelor de risc cheie si creaza o legatura directa cu Strategia de risc, inclusiv cu apetitul la risc si administrarea limitelor. Activitatea globala de management al riscurilor implica toate functiile si directiile cheie in scopul de imbunatatire a activitatii de monitorizare la nivelul bancii, acoperind zona de capital, credit, lichiditate (ILAAP), piata, operational si de afacere.

La nivelul bancii, Departamentul Managementul Riscului este responsabil pentru Procesul Intern de Evaluare a Adecvarii Capitalului la Riscuri, incluzand cadrul de testare in conditii de criza , calculul activelor ponderate la risc (RWA), administrarea portofoliilor de risc cu privire la riscurile materiale, planificarea riscurilor si impactul riscului in procesul de planificare, apetitul la risc si administrarea limitelor, precum si administrarea riscului de lichiditate, piata si a riscului operational.

Cadrul ICAAP este conceput pentru a sprijini managementul bancii in administrarea portofoliilor de risc precum si potentialul de acoperire necesar asigurarii unui capital adecvat in orice moment pentru natura si dimensiunea profilului de risc al bancii. Activitatea de management global al riscurilor este adaptata profilului de risc si de afaceri la nivelul bancii, si reflecta obiectivul strategic de a proteja actionarii concomitent cu asigurarea sustenabilitatii organizatiei.

Cadrul ICAAP este un sistem modular si complex de administrare in cadrul bancii, si este o parte esentiala a cadrului general de conducere si administrare. Componentele acestui cadru pot fi grupate dupa cum urmeaza:

- Declaratia privind Apetitul la Risc;
- Analize de risc si portofoliu, incluzand: (i) Evaluarea materialitatii riscurilor; (ii) Managementul riscului de concentrare; (iii) Testele in conditii de criza;
- Calculul capacitatii de acoperire a riscurilor;
- Planificarea riscurilor si previzionarea, incluzand: (i) Managementul activelor ponderate la risc; (ii) Alocarea capitalului.
- Planul de redresare.

Aditional fata de scopul mentionat mai sus de a asigura necesarul de capital si sustenabilitatea bancii in orice moment, cadrul ICAAP sustine managementul bancii in vederea realizarii strategiilor aprobate.

Principii de management al riscurilor

Banca urmareste sa atinga un raport echilibrat intre risc si profit in scopul de a genera o crestere sustenabila si o rentabilitate adecvata a capitalului. Prin urmare, banca se asigura ca riscurile sunt asumate in contextul afacerilor sale, recunoscute intr-un stadiu timpuriu si adecvat administrate. Acest obiectiv este realizat prin integrarea activitatii de management al riscurilor in activitatile de afaceri zilnice, in planificarea strategica si in dezvoltarea afacerilor consecvent cu apetitul la risc definit.

Principiile relevante de administrare a riscurilor sunt prezentate mai jos:

- Responsabilitatile de baza privind managementul riscului la nivelul Comitetului Executiv sunt in mod corespunzator delegate catre comitete desemnate in scopul de a asigura derularea proceselor de executie si monitorizare. De asemenea, Consiliul de Supraveghere monitorizeaza cu regularitate profilul de risc;
- Guvernanta procesului de management al riscurilor asigura o supraveghere integrala a riscului si o executie solida a strategiei de risc, inclusiv un proces corespunzator de monitorizare si escaladare a aspectelor materiale care impacteaza profilul de risc al bancii;
- Strategie de risc bazata pe apetitul la risc si orientari strategice in scopul de a asigura o aliniere completa a riscurilor, capitalului si tintelor de performanta;
- Analize de simulari de criza si analize de concentrare a riscului pentru a asigura o administrare solida a riscului in concordanta cu Strategia de risc si apetitul la risc, prin intermediul procesului de monitorizare a limitelor;
- Toate riscurile materiale sunt administrate si raportate intr-o maniera coordonata prin intermediul proceselor de management;
- Metode de modelare si masurare pentru cuantificarea riscului si, acolo unde este cazul, necesar de capital si validare regulata;
- Date, sisteme efective, procese si politici reprezentand elemente critice ale capacitatii de administrare a riscurilor;
- Cadru de politici defineste intr-un mod clar cerintele cheie cu privire la crearea, clasificarea, aprobarea, implementarea si mentinerea politicilor la nivelul bancii;
- Un cadru integrat si general al riscurilor, bazat pe o deplina intelegere a riscurilor asumate si a modului in care sunt administrate, luand in considerare apetitul / toleranta la risc a BCR Chisinau S.A.;
- Banca dispune de o functie de management al riscurilor independenta de functia operationala care detine suficienta autoritate, resurse si acces la structura de conducere;
- Functia de management a riscurilor asigura faptul ca toate riscurile materiale sunt identificate, masurate si adecvat raportate. Aceasta joaca un rol cheie in cadrul Bancii si asigura, de asemenea, ca exista implementate procese eficiente de management al riscurilor;
- Functia de management al riscurilor este implicata activ in elaborarea strategiei de risc si in toate deciziile de administrare a riscurilor materiale si prin urmare poate oferi o imagine de ansamblu asupra tuturor riscurilor institutiei;
- Banca are o guvernanta solida care include o structura organizationala clara cu responsabilitati bine definite, transparente si consistente, procese efective pentru a identifica, administra, monitoriza si raporta toate riscurile la care este sau ar putea fi expusa, dar si mecanisme interne de control adecvate;
- Toate clasele de risc major sunt administrate intr-o maniera coordonata prin procesul de management al riscurilor, incluzand riscul de credit, de piata, de lichiditate, operational, reputational si strategic;
- Monitorizare adecvata, instrumente de simulari de criza si procese de escaladare pentru limite si indicatori relevanti de capital si lichiditate;
- Structura operationala a Bancii este in concordanta cu strategia aprobata de business si profilul de risc;
- Structura de conducere este responsabila pentru aprobarea strategiilor si politicilor pentru stabilirea noilor structuri;
- Structura de conducere intocmeste, mentine si revizuieste permanent, strategiile adecvate, politicile si procedurile pentru aprobarea si mentinerea activitatilor si structurilor cu scopul de a ramane in concordanta cu scopul definit.

Principii de proportionalitate

Principiul de Proportionalitate este o parte importanta a cerintelor in cadrul Pilonului II. Cerintele organizationale depind de natura, marimea si complexitatea Bancii si activitatilor sale.

Principiile administrarii riscului, conceptele si procesele sunt in general concepute, dezvoltate si implementate pentru a adresa necesitatile organizationale la nivelul bancii, reflectand un grad ridicat de granularitate si detalii. Complexitatea, nivelul de detalii si nivelul de

sofisticare a cadrului ICAAP aferent bancii tine cont de marimea acesteia, de modelul de afacere si de profilul de risc. Astfel implementarea cadrului ICAAP la nivelul bancii asigura o abordare relevanta si tine cont de structura, marimea si complexitatea modelului de afaceri al bancii.

Apetitul la Risc

Banca defineste Strategia de risc si Declaratia privind Appetitul la Risc (RAS) prin procesul anual de planificare strategica pentru a asigura o aliniere adecvata a tintelor de risc, capital si performanta. La nivelul bancii, RAS reprezinta o declaratie strategica reprezentand nivelul maxim de risc pe care aceasta este capabila sa il accepte pentru a-si atinge obiectivele de business. Acesta consta intr-un set de indicatori care furnizeaza directii cantitative pentru monitorizarea riscului si masuri calitative sub forma principiilor cheie de risc care fac parte din strategia pentru monitorizarea riscurilor. Principalele obiective ale RAS sunt:

- Asigurarea ca banca are suficiente resurse sa sustina afacerea in orice moment si sa faca fata evenimentelor de criza;
- Setarea limitelor pentru atingerea tintei risc – profitabilitate la nivelul bancii;
- Mentinerea si promovarea perceptiilor pietei cu privire la puterea financiara a bancii, a robustetii sistemelor si controalelor sale.

Pentru a atinge tintele de profit si a asigura o administrare proactiva a profilului de risc, stabilirea apetitului la risc la nivelul bancii este orientata spre viitor. Pragurile pentru RAS, precum si valoarea agregata a riscurilor pe care banca este dispusa sa le accepte sunt stabilite luand in considerare constrangeri externe, cum sunt cerintele de reglementare. Cu scopul de a asigura ca banca ramane in cadrul profilului de risc tinta, a fost implementat un sistem semafor pentru principalii indicatori de risc. Aceasta abordare asigura furnizarea in timp util a informatiilor catre structura de guvernanta, precum si implementarea unor masuri de remediere eficiente. Un prag predefinit descrie un nivel sau un eveniment care determina atat escaladarea catre structura de guvernanta responsabila cat si o discutie referitoare la actiuni de remediere potientiale. Incalcare a unei limite definite declanseaza un proces imediat de escaladare catre structura de guvernanta si o implementare prompta a actiunilor de remediere.

Mai mult, indicatorii de risc pentru situatii de criza sunt definiti si integrati in evaluarea rezultatelor simularilor de criza. Acestia sunt raportati ca si semnale de avertizare timpurie catre Comitetul Executiv in scopul de a asigura o administrare proactiva a profilului de risc si capital.

Aditional, limite strategice si principii sunt definite in Strategia de risc a bancii in baza apetitului la risc al bancii. Aceste limite si principii sustin implementarea Strategiei de Risc pe termen mediu spre lung. Cadrul de guvernanta a riscurilor asigura o supraveghere integrala a tuturor deciziilor de risc, precum si o executie adecvata a strategiilor de risc. Actiunile de diminuare a riscurilor sunt intreprinse ca parte a procesului regulat de administrare a acestora, in scopul de a asigura ca banca ramane in cadrul apetitului la risc definit.

Apetitul la risc este definit pe un orizont de timp de cinci ani pentru a asigura o corelare mai buna intre RAS si alte procese strategice cum ar fi procesul de planificare pe termen lung si cel de bugetare. De asemenea, programul de remunerare a fost direct legat de apetitul la risc pentru a consolida cultura de risc si pentru constientizarea riscului la nivelul bancii. In acest sens, determinarea bonusului anual trebuie sa ia in considerare daca indicatorii de risc relevanti sunt in concordanta cu apetitul la risc al bancii.

Apetitul la risc al bancii pentru anul 2019 - 2023 a fost pre-aprobat de Comitetul Executiv si Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului si aprobat de Consiliul de Supraveghere, ca parte a rolului crescut al Consiliului de Supraveghere in definirea si monitorizarea apetitului la risc. Inainte de aprobarea Consiliului de Supraveghere, documentul este analizat si pre-aprobat de Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului al Consiliului de Supraveghere. In plus, banca a dezvoltat un mod de prezentare agregat si consolidat al apetitului la risc (en. RAS Monitor), care prezinta evolutia profilului de risc, prin compararea expunerilor la risc cu limitele de risc.

Cadrul privind apetitul la risc al bancii include indicatorii principali de capital, lichiditate si risc/profitabilitate, consolideaza principiile cheie de risc ca fiind parte din politicile de administrare a riscurilor. In plus, apetitul la risc al bancii urmareste sa intareasca guvernanta interna in ceea ce priveste monitorizarea evolutiei profilului de risc, integreaza apetitul la risc in procesul de planificare strategica si bugetare, precum si in activitatea zilnica de conducere a Bancii si asigura masuri de gestionare in timp util in cazul unor evolutii adverse.

Analize de portofoliu si de risc

Banca utilizeaza o infrastructura dedicata, sisteme si procese pentru a identifica in mod activ, a controla si administra riscuri din sfera portofoliului sau. Procesele de analiza de portofoliu si de risc sunt concepute pentru a cuantifica, califica si discuta riscurile in scopul de a atrage atentia conducerii in timp util.

Analiza de materialitate a riscurilor

Analiza de materialitate a riscurilor (RMA) este un proces anual care are scopul de a identifica si evalua in mod sistematic riscuri materiale noi pentru banca. Aceasta determina materialitatea tipurilor de risc si astfel si profilul de risc general al BCR Chisinau S.A. Ca atare, RMA este o parte integrala a procesului ICAAP, reprezentand un instrument utilizat de managementul bancii in activitatea de conducere.

Banca imparte riscurile in materiale si nemateriale. Riscurile materiale au un impact semnificativ asupra pozitiei financiare si/sau reputationale a Bancii.

Analiza de materialitate a riscurilor are doua obiective:

- In primul rand, RMA trebuie sa identifice toate tipurile de risc din cadrul inventarului de riscuri, acestea trebuind sa fie incluse in procesul de analiza a materialitatii riscurilor.
- In al doilea rand, RMA trebuie sa evalueze toate tipurile de risc definite in cadrul inventarului de riscuri, prin atribuirea unor grade de risc in vederea furnizarii unei imagini generale a profilului de risc a BCR Chisinau S.A. si astfel sa identifice care riscuri sunt materiale si trebuie incluse in cadrul ICAAP.

Banca a continuat permanent dezvoltarea cadrului de evaluare a materialitatii riscurilor. Acest proces nu este limitat la functia de administrare a riscurilor si prin urmare sunt implicate diferite entitati din cadrul bancii in scopul de a se asigura completitudinea acestui proces. O astfel de implicare ampla la nivelul bancii a condus la imbunatatirea intelegerii surselor de risc, clarificand modul in care aceste riscuri sunt raportate la activitatile specifice, si ofera cele mai bune conditii pentru identificarea unor riscuri noi emergente.

Rezultatele analizei de materialitate a riscurilor precum si calculul capacitatii de acoperire a riscurilor reprezinta un punct de plecare a procesului ICAAP, inclusiv in calculul capacitatii de acoperire a riscurilor (RCC) la nivelul Bancii. In mod preferabil riscurile materiale sunt considerate direct prin alocarea de capital economic cu conditia ca riscul respectiv sa fie cuantificabil si alocarea de capital aferenta sa fie considerata relevanta in baza discretiei managementului. Toate celelalte riscuri materiale sunt acoperite indirect prin alte elemente ale cadrului ICAAP, printre care dar nelimitativ la:

- Managementul riscului de concentrare prin cadrul de limite al Bancii;
- Evaluarea profilului de risc al Bancii in conditii de criza, incluzand evaluarea rezultatelor exercitiului de simulare de criza si integrarea cerintelor de capital in aceste conditii;
- Analizarea, monitorizarea si prognozarea tipurilor si indicatorilor de risc cheie in cadrul procesului de planificare a riscului si capitalului la nivelul BCR Chisinau SA;
- Administrarea riscurilor necuantificabile printr-un cadru de administrare si control robust care poate include o abordare pur calitativa;
- Cadrul de politici si reglementari.

Profilul de risc

Profilul de risc este reprezentat de expunerile agregate actuale si potientiale ale bancii. Ca parte a strategiei sale de risc, banca analizeaza profilul de risc actual si determina profilul de risc tinta bazat pe obiectivele strategice. Profilul de risc este rezultatul procesului RMA (descrie anterior) in combinatie cu limitele stabilite prin strategia de afaceri si prin cadrul privind apetitul la risc. Profilul de risc este un factor important in stabilirea obiectivelor de afaceri, a politicilor, a apetitului la risc si a sistemului de control intern al Bancii.

Analiza privind riscul de concentrare

Cadrul privind analiza riscului de concentrare la nivelul BCR Chisinau S.A. evidentiaza standardele necesare pentru identificarea, masurarea, monitorizarea si diminuarea riscurilor de concentrare, a caror implementare este esentiala pentru asigurarea viabilitatii pe termen lung a oricarei institutii financiare, in special in conditii de criza economica.

In concordanta cu strategia de risc si cadrul ICAAP, BCR Chisinau S.A. a implementat un cadru comprehensiv de limite pentru toate tipurile de risc cu scopul de a administra concentrariile de risc. Acest cadru este derivat din Declaratia privind Apetitul la Risc a bancii. Cadrul de limite cuprinde masuri cantitative bazate pe ipoteze prognozate care presupun alocarea apetitului agregat la risc al bancii pe linii de business, categorii de risc specifice si, dupa caz, pe alte elemente relevante.

Simularile de Criza

Simularile de criza sunt instrumente esentiale de management al riscului care sprijina Banca in abordarea unei perspective orientata spre viitor in ceea ce priveste administrarea riscurilor, precum si in procesul de planificare a strategiei, a afacerilor, a riscurilor, a capitalurilor si a lichiditatii. In acest sens, simularile de criza sunt instrumente vitale ale cadrului ICAAP. Testarea in conditii de criza a vulnerabilitatii bancii la deteriorari majore, dar plauzibile, ale mediului economic ajuta la intelegerea sustenabilitatii si robustetii bancii si la elaborarea si punerea in aplicare in timp util a planurilor alternative si a masurilor de diminuare a riscurilor.

- **Scenarii**

Bazandu-se pe scenarii viitoare ipotetice de conditii macroeconomice severe, BCR Chisinau S.A. efectueaza anual o simulare de criza comprehensiva care are ca scop identificarea potentialelor vulnerabilitati ale bancii si astfel intareste sistemele de masurare si administrare. Scenariile selectate pentru simularea de criza comprehensiva sunt elaborate luand in considerare atat specificitatile mediului macroeconomic local si portofoliul local, cat si contextul macroeconomic international. Scenariile contin:

- O descriere narativa;
- Un set de valori pentru diversi indicatori macro-economici – ca exemplu: cresterea PIB (Produsul intern brut), rata somajului, cursul de schimb, nivelul ratelor de dobanda, etc.

In abordarea comprehensiva, banca utilizeaza o gama de scenarii bazate pe conditii de severitate diferite, dupa cum urmeaza:

- Un scenariu de baza reprezentand cea mai corecta estimare a bancii;
- Un scenariu advers, dar plauzibil;
- Un scenariu de severitate medie;
- Un scenariu care reflecta o scadere economica severa sau de redresare.

- **Portofolii**

In cadrul bancii, entitatea responsabila pentru administrarea riscului de credit, operational, de piata si de lichiditate elaboreaza simulari de criza individuale relevante pentru portofoliul si riscul gestionat. Adicional, simularea de criza generala anuala acopera toate tipurile de risc materiale si toate portofoliile.

Simularea de criza comprehensiva ofera o viziune holistica asupra impactului agregat din diferitele tipuri de riscuri asupra bilantului, contului de profit si pierdere, a portofoliului de credite neperformante, nivelului de provizionare, activelor ponderate la risc din Pilonul I, adecvarea capitalului economic in Pilonul II si a asupra altor indicatori definiti in cadrul apetitului la risc.

- **Metodologii**

Modele statistice interne sunt utilizate pentru a explica variatiile in parametrii de risc in functie de conditiile economice, iar selectia variabilelor explicative este specifica pentru fiecare parametru si segment si asigura un model statistic relevant, avand cea mai buna putere de predictie si interpretare economica si statistica intuitiva.

Alte riscuri care nu pot fi evaluate prin modele interne si sunt considerate materiale de catre banca in cadrul procesului anual de analiza a materialitatii riscurilor, sunt considerate in simularea de criza comprehensiva prin utilizarea unor amortizoare de capital stabilite prin opinie expert, care tin cont de gradul de materialitate a fiecarui risc prin considerarea unor praguri distincte. Lista de riscuri care sunt testate in simularile de criza prin aplicarea de amortizoare de capital nu este exhaustiva si se poate modifica conform cu schimbarea materialitatii pentru fiecare tip de risc in cadrul fiecărei simulări de criza.

Simularile de criza in sens invers, care evalueaza scenariile si circumstantele care ar afecta solvabilitatea Bancii, profitul si adecvarea capitalului sau economic, completeaza programul Bancii de simulare de criza. Spre deosebire de simularile de criza comprehensive, simularile de criza in sens invers porneste de la un scenariu de redresare si identifica care sunt circumstantele in care aceasta situatie ar putea sa intervina, cu scopul de a identifica posibile combinatii ale evenimentelor de risc / concentrari de risc.

Capacitatea de acoperire a riscurilor

Capacitatea de acoperire a riscurilor (RCC) reprezinta abilitatea generala a bancii de a absorbi pierderi potientiale. Aceasta poate fi masurata in numerar si echivalent numerar in scopul de a intruni necesitatile de lichiditate, precum si in termeni de capital si rezerve pentru acoperirea potientialelor pierderi.

Banca defineste Capacitatea de Acoperire a Riscurilor ca un instrument de perspectiva care este util in stabilirea alocării riscurilor, capitalului sau a ambelor componente, in scopul de a aduce valoare pentru actionari si pentru organizatie in ansamblul ei.

Capacitatea de acoperire a riscurilor la nivelul bancii reprezinta un instrument de masurare a expunerii totale la riscuri in cadrul Pilonului II. Capacitatea de acoperire a riscurilor reprezinta suma maxima pe care banca si-o poate asuma din punct de vedere tehnic fara a incalca una sau mai multe din constrangerile legate de baza de capital, lichiditate, capacitate de imprumutare, precum si constrangeri legate de riscul reputational si de reglementare. Aceasta reprezinta limita superioara care, in cazul in care este depasita, ar putea rezulta falimentul. Banca defineste capacitatea de acoperire a riscurilor la nivelul organizatiei inainte de elaborarea strategiei si stabilirea apetitului la risc.

In cadrul capacitatii de acoperire a riscurilor (RCC), riscurile cuantificate sunt agregate si comparate cu potentialul de acoperire cu capital. Planul de previzionare, apetitul la risc si sistemul semafor sprijina conducerea in cadrul discutiilor si in procesul de luare a deciziilor.

In baza profilului de risc si de afaceri la nivelul bancii, trei riscuri sunt considerate in mod direct in calculul capacitatii de acoperire a riscurilor – riscul de credit, piata si operational.

Planificarea riscului si previzionarea

Planificarea datelor cheie relevante de risc asigura reflectarea corespunzatoare a riscurilor in cadrul procesului de conducere si management la nivelul bancii. Exerciitiul de previzionare si administrare a riscurilor este folosit de banca in luarea deciziilor strategice. Implementarea previziunilor financiare in ceea ce priveste datele de risc care asigura legatura dintre capital/lichiditate si modificarile conditiilor macroeconomice reprezinta o modalitate de dezvoltare si constientizare a riscurilor.

Responsabilitatea bancii pentru administrarea riscului include asigurarea unor procese solide de planificare si previzionare. Procesele de planificare si previzionare a riscului includ atat o componenta anticipativa cat si o componenta retrospectiva, concentrandu-se pe schimbarile de portofoliu si de mediu economic. Banca se asigura ca exista o legatura stransa intre planificarea capitalului si procesele strategice de planificare si bugetare.

Administrarea activelor ponderate la risc

Intrucat activele ponderate la risc (RWA) determina cerinta actuala reglementata de capital al Bancii si influenteaza indicatorul de capital

ca si indicator cheie de performanta, o importanta deosebita este acordata indeplinirii obiectivelor si capacitatii de planificare si prognozare pentru acest parametru. Informatiile din analizele lunare legate de activele ponderate la risc sunt folosite pentru a imbunatati infrastructura de calcul, calitatea parametrilor de intrare si datele, precum si aplicarea mai eficienta a cadrului Basel in ansamblu.

Planificarea si alocarea capitalului

Pe baza riscurilor materiale identificate, banca evalueaza adecvarea capitalului in ansamblu si dezvolta o strategie pentru mentinerea nivelurilor de capital adecvate in conformitate cu profilul sau de risc si planurile de afaceri. Aceasta se reflecta in procesul de planificare al capitalului bancii si in stabilirea tintelor interne de capital.

Banca se asigura ca este pus in aplicare un proces bine definit pentru a transla estimarile de risc in cadrul procesului de evaluare a adecvării capitalului la riscuri. Procesul de planificare al capitalului este dinamic si de perspectiva in raport cu profilul de risc al bancii. O planificare solida a capitalului este critica pentru determinarea valorii prudente, tipului si compozitiei capitalului, in concordanta cu strategia bancii pe termen lung, astfel incat sa fie indeplinite obiectivele de afaceri, inclusiv in conditii de criza.

Planul de redresare

BCR Chisinau S.A. dispune de un Plan de Redresare cuprinzator, elaborat pe baza prevederilor Legii privind redresarea si rezolutia nr. 232, a Directivei privind Redresarea si Rezolutia Bancara 2014/59/UE (BRRD), a ghidurilor ABE si a standardelor tehnice de reglementare, precum si a Planului de Redresare al Grupului BCR.

Guvernanta Planului de Redresare la nivelul BCR Chisinau S.A. serveste drept cadru pentru elaborarea si implementarea acestuia ca pilon principal al consolidarii pozitiei financiare a BCR Chisinau S.A., respectiv pentru refacerea acesteia dupa o deteriorare semnificativa. Gama de scenarii utilizate in Planul de Redresare identifica situatii care ar duce la neviabilitatea modelului de afaceri al unei institutii, daca actiunile de redresare nu ar fi implementate cu succes. Scopul acestui plan este acela de a identifica un set de masuri de redresare care pot fi aplicate pentru a reface puterea financiara si viabilitatea bancii atunci cand aceasta se confrunta cu o criza severa.

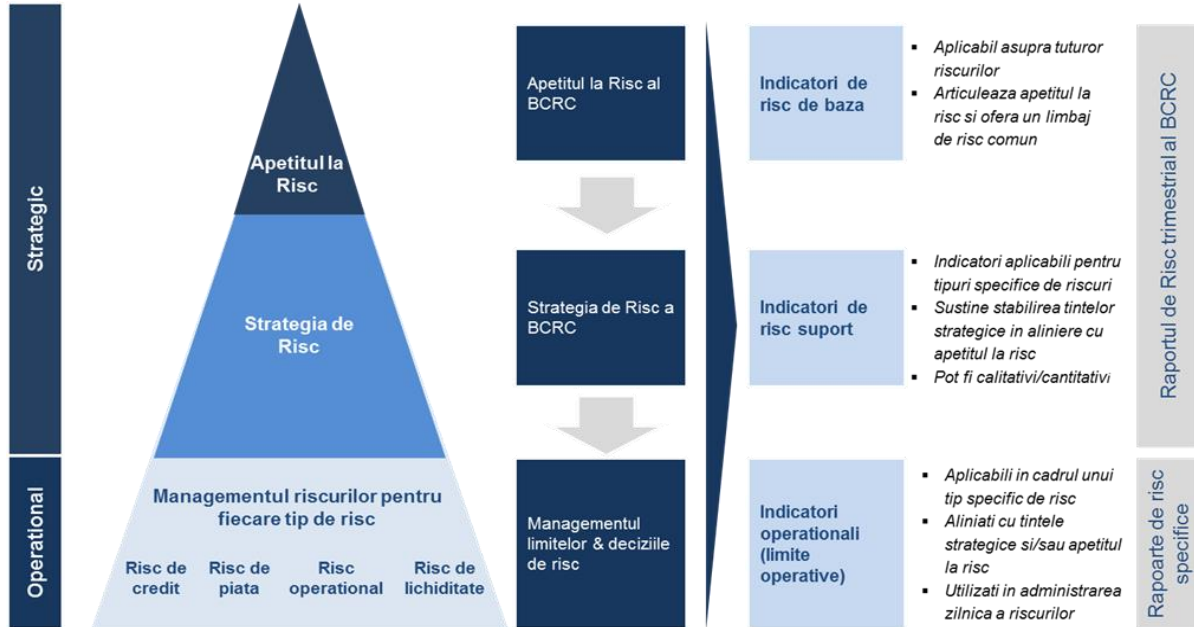
Monitorizarea si raportarea riscurilor

Riscurile se vor schimba in mod constant si din acest motiv este necesara o revizuire in timp util si intr-o maniera adecvata. Riscurile si procesul de implementare a recomandarilor pentru reducerea riscurilor sunt tinute sub observatie si orice actiuni noi sunt evaluate. Acest lucru ii permite bancii sa monitorizeze daca actiunile au avut efectele asteptate pentru reducerea riscurilor si crearea unui mediu mai stabil pentru activitatile sale. Monitorizarea si raportarea sunt utilizate, de asemenea, in revizuirea si imbunatatirea constanta a cadrului de administrare a riscurilor la nivelul bancii.

Monitorizarea si revizuirea sunt o parte planificata a procesului de administrare a riscurilor si implica verificari si monitorizari efectuate cu regularitate. Principalele rapoarte de risc care sunt elaborate pentru Banca Nationala a Moldovei, pentru Grupul BCR si Grupul ERSTE sau in scopuri interne, precum si responsabilitatile de monitorizare si raportare sunt definite clar in Manualul privind Raportarile de Risc la nivelul BCR Chisinau S.A. Acest manual ofera definitii pentru termeni si concepte utilizate in raportarile de risc, atat pentru utilizatori interni cat si externi. Acesta contine informatii referitoare la format, frecventa, scop de consolidare, indicatori relevanti de risc prezentati pentru fiecare raport, surse de date, termene de raportare si entitati responsabile.

BCR Chisinau S.A. administreaza riscurile si expunerile in mod continuu in functie de dimensiunea portofoliului, de marimea organizatiei si de tipurile de riscuri. Graficul de mai jos ilustreaza componentele procesului de monitorizare a riscului si structura de raportare:

4 Procesul de monitorizare strategica si operationala

▪ **Monitorizare strategica**

Apetitul la risc stabileste limita maxima de risc pe care BCR Chisinau S.A. este dispus sa o accepte in scopul de a-si indeplini obiectivele strategice. Acesta include un set de indicatori de risc cheie inclusiv praguri de avertizare care asigura o orientare strategica pentru activitatea de management al riscurilor si pentru cea de planificare. Aceasta strategie de risc stabileste limitele strategice si pragurile de avertizare avand la baza apetitul la risc si profilul de risc tinta. De asemenea, asigura o perspectiva echilibrata a raportului risc-profit luand in considerare planurile strategice si Strategia de afaceri.

Indicatorii de risc cheie, limitele strategice si obiectivele sunt monitorizate cu regularitate si prezentate in rapoartele de risc ale bancii, inclusiv in baza unui sistem semafor impreuna cu masurile respective, in scopul de a identifica deviatiile de la planurile si obiectivele strategice.

▪ **Monitorizarea operationala**

Managementul riscului pe tipuri de riscuri asigura ca profilele specifice de risc raman conforme cu strategia de risc si limitele operative sustin conformitatea cu limitele strategice si cu obiectivele. Dezvoltarea unor profile specifice de risc (cum ar fi credite retail, credite corporate, risc operational etc.) este prezentata prin rapoarte dedicate de risc intr-un mod mai granular si sprijina procesul de luare a deciziei pentru functiile dedicate de risc cu scopul de a se asigura ca profilul de risc ramane conform cu strategia de risc.

Aceste rapoarte includ de asemenea indicatori specifici de monitorizare care furnizeaza semnale timpurii de avertizare pentru dezvoltarile adverse legate de calitatea portofoliului (clienti, segmente, tari si industrii) sau pentru factorii de risc. In cazul in care anumite portofolii de risc sau evenimente sunt identificate ca fiind vulnerabile, acestea sunt monitorizate atent de functii dedicate de risc care administreaza impactul riscului si care dezvolta strategii eficiente de minimizare a potentialelor pierderi. Acest proces faciliteaza detectarea timpurie a riscurilor si o reactie corespunzatoare.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435(1) (d)

Politici de acoperire si diminuare a riscurilor

Informatii aferente politicilor de acoperire si diminuare a riscurilor, precum si informatii referitoare la strategiile si procesele pentru monitorizarea continuitatii eficacitatii elementelor de acoperire si de diminuare a riscurilor sunt descrise in urmatoarele capitole:

RAPORTUL DE TRANSPARENȚA AL BCR CHISINAU S.A. PENTRU ANUL 2019

Capitolele 13 "Riscul de Credit" și 23 "Utilizarea Tehnicilor de Diminuare a Riscului de Credit" din acest raport pentru politici de acoperire și diminuare a riscului de credit.

Capitolul 16 "Riscul de Piață" din acest raport pentru politici de acoperire și diminuare a riscului de piață.

Capitolul 17 "Riscul de Lichiditate" din acest raport pentru politici de acoperire și diminuare a riscului de lichiditate.

Capitolul 18 "Riscul Operational" din acest raport pentru politici de acoperire și diminuare a riscului operational.

Capitolul 24 "Alte Riscuri și Riscurile Transversale" din acest raport pentru politici de acoperire și diminuare a altor riscuri.

7 Riscuri Materiale la Nivelul BCR Chisinau S.A.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435(1)

In cadrul BCR Chisinau S.A., analiza materialitatii riscurilor (descrisa anterior) este derulata pentru toate tipurile de riscuri la care banca este expusa. Raportul de Transparenta prezinta caracteristicile calitative si cantitative ale acestor riscuri care sunt considerate materiale conform procesului de analiza a materialitatii riscurilor.

Functia de administrare a riscurilor asigura ca toate riscurile materiale sunt identificate, masurate si corespunzator raportate si joaca un rol cheie la nivelul bancii, fiind implicata in elaborarea si revizuirea strategiilor precum si in procesele de luare a deciziilor, in deciziile de administrare a riscurilor materiale cu care banca se confrunta in cadrul operatiunilor si activitatilor sale comerciale. De asemenea, BCR Chisinau S.A. asigura ca toate riscurile materiale sunt administrate si raportate intr-o maniera coordonata prin intermediul proceselor de management al riscurilor.

Riscurile identificate de banca in anul 2019 ca fiind materiale sunt dupa cum urmeaza:

5 Riscurile materiale la nivelul BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019

Categorie	Tipul de risc
Riscul de credit	Riscul de nerambursare
	Riscul de decontare
	Riscul rezidual
	Riscul asociat debitorilor expusi la riscul valutar
	Riscul de credit indus de ratele de dobinda
	Riscul de concentrare
Riscul de piata	Riscul de rata a dobinzii din portofoliul bancar
Riscul operational	Riscul de personal
	Riscul aferent tehnologiei informatiei (IT)
	Riscul de securitate
	Riscul de externalizare
	Riscul de executie
	Riscul juridic
Risc de lichiditate	Riscul de insolventa
	Riscul de lichiditate structurala
	Riscul de concentrare a finantarii
Alte riscuri	Riscul strategic
	Riscul de conformitate
	Riscul de profitabilitate
	Riscul politic
Riscuri transversale	Riscul macroeconomic
	Riscul de inter-concentrare

8 Functia de Administrare a Riscului si Organele de Conducere

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (1) (b) CRR

Functia de administrare a riscului

Controlul si administrarea riscului la nivelul BCR Chisinau S.A. sunt realizate in baza Strategiei de Risc si a apetitului la risc aprobate de catre Consiliul de Supraveghere. Monitorizarea si controlul riscului se realizeaza in cadrul unei structuri organizationale clare, cu roluri si responsabilitati definite, autoritati delegate si limite de risc.

Administrarea riscului de credit retail si corporate, a riscului de piata, riscului operational, riscului de lichiditate, riscului reputational, riscului strategic precum si a riscului de conformitate, evaluarea garantiilor si alte activitati legate de risc sunt consolidate in cadrul Liniei Functionale Financiare si Risc.

In acesti termeni, specialistii in managementul riscului sunt delimitati clar din punct de vedere organizational de salariatii care au responsabilitati in zona operationala si de suport.

Functia de administrare a riscului este o functie organizationala la nivel central, structurata in asa fel incat sa poata implementa politicile de risc si cadrul de management al riscului.

Principalele roluri ale functiei de administrare a riscului sunt:

- Asigura ca toate riscurile materiale sunt identificate, masurate si adecvat raportate;
- Implementeaza principiile de management global al riscurilor si asigura ca sunt dezvoltate politici de administrare a riscului adecvate si consecvente pentru toate riscurile materiale; si
- Asigura ca banca are implementate procese eficiente de administrare a riscului, fiind implicata in elaborarea si revizuirea strategiilor, in procesul de fundamentare a deciziilor, precum si in procesul de monitorizare a riscului.

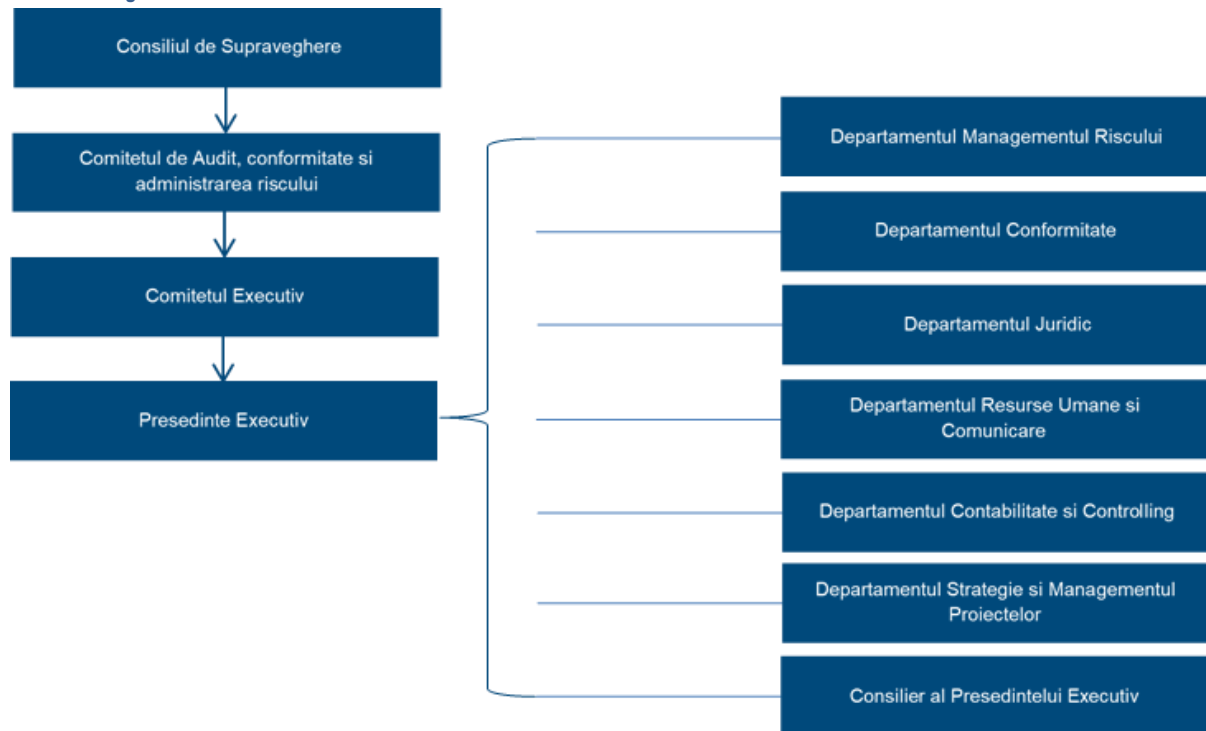
Functia de administrare a riscului realizeaza rapoarte cu regularitate atat la nivelul fiecarui risc material individual, cat si la nivelul expunerii agregate la risc (cum ar fi de exemplu imaginea completa asupra tuturor riscurilor) pentru Comitetul Executiv, Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului al Consiliului de Supraveghere si Consiliul de Supraveghere, asupra aspectelor de risc care sunt luate in considerare in cadrul procesului de fundamentare a deciziilor in Banca.

Rapoartele contin informatii cu privire la urmatoarele aspecte:

- Expunerile la risc si evolutia acestora;
- Evolutia indicatorilor de risc cheie si limitele specifice;
- Rezultatele exercitiilor de testare in conditii de criza; si
- Adecvarea capitalului intern (respectiv capacitatea de acoperire a riscurilor).

Functia de administrare a riscurilor este consolidata in cadrul Liniei Functionale Financiare si Risc, coordonata de Presedintele Executiv al bancii (CEO) caruia ii sunt subordonate urmatoarele Entitati Functionale:

6 Structura organizatorica a liniei functionale financiar si risc la 31 decembrie 2019

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (2) (a), (d) CRR si 435 (1) (b)

Organele de conducere

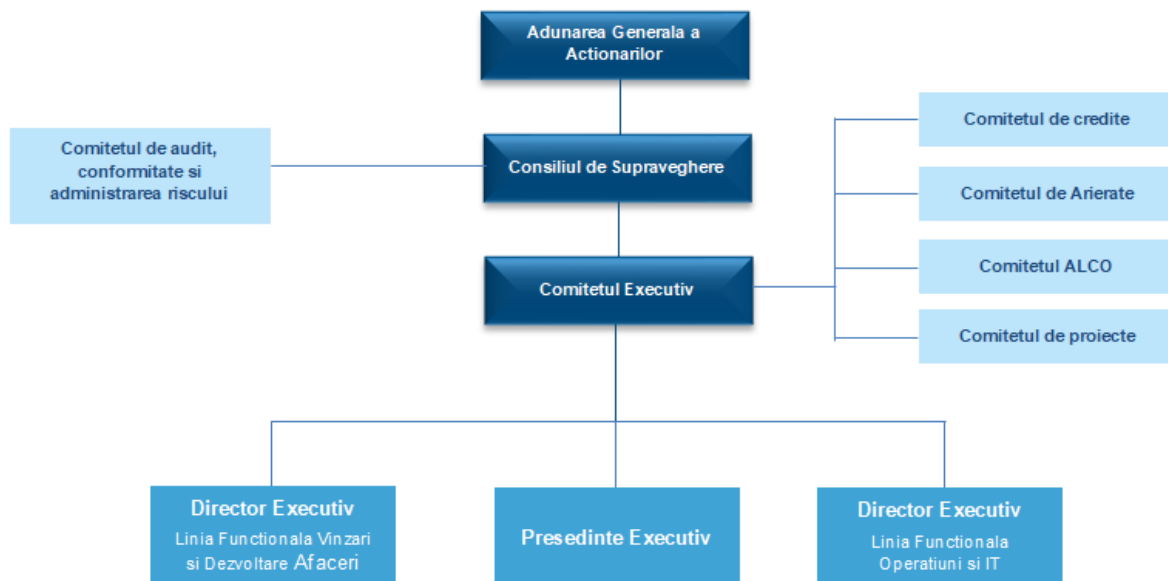
Organele de conducere ale BCR Chisinau S.A., atat cel cu functie de supraveghere cat si cel cu functie de conducere sunt prezentate in detaliu pe web site-ul Bancii la Sectiunea: Dezvaluirea informatiei/Informatie privind guvernanta bancii.

Structura organizatorica

La finele anului 2019, structura organizatorica a Bancii la nivel central era impartita in 3 linii functionale, dupa cum urmeaza: linia functionala financiara si risc subordonata Presedintelui executiv (CEO); linia functionala Operatiuni si IT si linia functionala Vinzari si Dezvoltare Afaceri.

Structura organizationala la nivelul organelor de conducere ale BCR Chisinau S.A. la data de 31 decembrie 2019 este prezentata in graficul de mai jos:

7 Structura organizatorica la nivelul organelor de conducere la data de 31 decembrie 2019

In conformitate cu cerintele legale, organul de conducere are rolul de a monitoriza, evalua si revizui cu periodicitate eficienta cadrului de administrare a activitatii la nivelul Bancii, precum si a politicilor la care acesta se refera, cu luarea in considerare a oricaror schimbari ale factorilor interni si externi care afecteaza Banca.

Comitetele BCR Chisinau S.A.

BCR Chisinau S.A. dispune de un cadru de guvernanta structurat pe doua niveluri, iar activitatile pe care le desfasoara iau in considerare principiile si obiectivele unei guvernante corporative corespunzatoare, avand la baza cadrul legal de reglementare din Republica Moldova. Acest cadru este de asemenea aliniat cu banca-mama, precum si cu cele mai bune practici internationale in domeniu.

Cadrul de guvernanta este structurat pe doua niveluri, respectiv Consiliul de Supraveghere (reprezentand functia de supraveghere, care asigura supravegherea si coordonarea activitatii Comitetului Executiv) si Comitetul Executiv (reprezentand functia de conducere, care asigura conducerea operationala a Bancii), in calitatea lor de organe de conducere. Membrii acestora, functia si numarul mandatelor sunt prezentate in urmatoarea sectiune. Competentele si responsabilitatile sunt reglementate prin Actul Constitutiv, prin regulile interne ale fiecarei structuri, si, de asemenea, prin Regulamentul de Functionare al BCR Chisinau SA.

Consiliul de Supraveghere (CS) aproba si revizuieste periodic profilul de risc al BCR Chisinau S.A., precum si strategia de ansamblu a Bancii cu privire la administrarea riscurilor, cu scopul de a asigura o activitate bancara responsabila, prudenta si profitabila. Consiliul de Supraveghere este compus din trei membri numiti de Adunarea Generala a Actionarilor pentru un mandat de maximum patru ani, cu posibilitatea de a fi realesi de un numar nelimitat de ori pentru mandate ulterioare.

Structura membrilor Consiliului de Supraveghere in decursul anului 2019 este prezentata in tabelul urmatoare:

8 Structura membrilor Consiliului de Supraveghere la 31 decembrie 2019

Nume	Funcție
Perioada 01.01.2019 - 01.09.2019	
Sergiu Manea	Presedinte
Mihail Bustan*	Membru
Ganna Lishchenko	Membru
Perioada 02.09.2019 - 31.12.2019	
Sergiu Manea	Presedinte
Ganna Lishchenko	Membru

*Mandatul dlui. Mihail Bustan a incetat la data de 01.09.2019 ca urmare a demisiei

Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului (Comitetul ACAR) este un organ consultativ care revizuieste, raporteaza catre, consiliaza si asista Consiliul de Supraveghere in indeplinirea atributiilor care ii revin pe linia de audit si administrare a riscurilor, controlului intern si conformitatii si emite recomandari, potrivit limitelor de autoritate stabilite.

Printre responsabilitatile generale, Comitetul ACAR trebuie sa:

- sa asigure ca, Comitetul Executiv instituie si mentine procese si un sistem adecvat si efectiv de control si evalueaza efectivitatea sistemului de control intern, inclusiv prin analiza informatiilor periodice aferente;
- monitorizeze implementarea de catre Comitetul Executiv a politicilor de control intern, procedurile si normele interne si/sau reguli;
- analizeze, impreuna cu auditorii interni si externi si/sau functia de conformitate si functia de administrare a riscurilor, orice fraudă, acte ilegale, deficiente in controlul intern sau alte aspecte similare;
- monitorizeze existenta resurselor necesare implicate in functia de control intern (i.e. un numar suficient de personal, bine calificat si experimentat);
- supravegheze proceduri si controale interne concordante cu structura cadrului de administrare a activitatii Bancii (gubernanta corporativa), inclusiv evaluarea planurilor de lucru pregatite de functia de conformitate, inclusiv aria de prevenire a spalarii banilor a Bancii;
- evalueze concluziile functiei de audit intern si functiei de conformitate sau care reies din examinarile si/sau inspectiile unor parti terte (inclusiv cele realizate de autoritatile de reglementare), in special rapoartele de inspectie ale BNM si se asigura ca deficientele identificate de BNM in legatura cu functia de audit intern sau de orice alte autoritati de reglementare sunt remediate intr-o perioada de timp corespunzatoare si ca progresul actiunilor corective necesare sunt raportate Consiliului de Supraveghere;
- informeze Comitetul Executiv si Consiliul de Supraveghere asupra subiectelor si aspectelor semnificative care ar putea avea impact asupra profilului de risc al Bancii;
- ofere suport consiliului cu privire la apetitul la risc si la strategia de risc actuale si viitoare ale bancii si sprijina consiliul in monitorizarea aplicarii acestei strategii de catre organul executiv;
- supravegheze punerea in aplicare a strategiilor de administrare a capitalului si a lichiditatii, precum si pentru administrarea riscurilor relevante activitatii bancii, cum ar fi riscul de credit, riscul de piata, riscul operational, riscul de lichiditate, riscul strategic, riscul de conformitate si riscul reputational, pentru a evalua adecvarea acestora in raport cu apetitul la risc si strategia privind administrarea riscurilor aprobata;
- analizeze o serie de scenarii posibile, inclusiv scenariile de criza, pentru a evalua modul in care profilul de risc al bancii s-ar modifica urmare unor evenimente externe si interne potientiale;
- prezinte consiliului bancii recomandari privind ajustarile necesare ale strategiei de risc care rezulta, inclusiv, din modificarile modelului de afaceri al bancii, evolutiile pietei sau recomandarile prezentate de functia de administrare a riscurilor si functia de conformitate;
- revizuiasca planul anual de audit intern si sa monitorizeze progresul in conformitate cu activitatile de audit planificate ce sunt ulterior transmise Consiliului de Supraveghere pentru aprobare;
- analizeze rapoartele de audit intern si sa revizuiasca rapoartele periodice ale functiei de audit intern in legatura cu concluziile sale si sugestii pentru imbunatatirea semnificativa a controlului intern;
- analizeze concluziile evaluarii auditorilor interni privind adecvarea controalelor interne (inclusiv administrarea riscului si functia de conformitate);
- verifice adoptarea la timp de catre organul executiv al Bancii a masurilor corective necesare pentru a remedia deficientele legate de control, neconformarea cu cadrul legal de reglementare, cu politicile, precum si cu alte probleme identificate de auditorii interni si externi.

Acest Comitet emite de asemenea recomandari pentru orice regulament intern in ceea ce priveste riscul sau orice alt aspect pentru care Legea sau Banca Nationala a Moldovei solicita aprobarea Consiliului de Supraveghere.

Potrivit prevederilor Regulamentului Intern de Organizare si Functionare, Comitetul ACAR este alcatuit din toti membrii Consiliului de Supraveghere al Bancii.

Pana la 31 decembrie 2019, Comitetul ACAR a fost convocat in 3 sedinte ordinare si 17 sedinte extraordinare.

RAPORTUL DE TRANSPARENTA AL BCR CHISINAU S.A. PENTRU ANUL 2019

Comitetul Executiv (CE) este responsabil pentru stabilirea si implementarea Strategiei de Risc a Bancii, aprobata de catre Consiliul de Supraveghere, inclusiv toleranta la risc/ nivelurile apetitului la risc si cadrul sau de administrare al riscului, mentinerea unei raportari adecvate a expunerii de risc, precum si administrarea limitelor de risc, inclusiv in caz de situatii de criza.

Comitetul Executiv dezvolta strategiile, politicile, procesele si sistemele pentru administrarea riscului de lichiditate in conformitate cu toleranta la risc stabilita si se asigura ca Banca mentine in orice moment un nivel suficient de lichiditate.

Comitetul Executiv este de asemenea responsabil pentru dezvoltarea unei culturi de risc integrate la nivel de institutie, bazata pe o intelegere completa a riscurilor cu care Banca se confrunta si cum sunt acestea administrate, luand in considerare toleranta la risc/apetitului sau de risc si adoptarea masurilor necesare pentru monitorizarea si controlul tuturor riscurilor semnificative in conformitate cu strategia de administrare a riscurilor.

Comitetul Executiv este compus din trei (3) membri desemnati de Consiliul de Supraveghere pentru un mandat de maximum patru ani, cu posibilitatea de a fi realesi de un numar nelimitat de ori pentru mandate ulterioare de maxim 4 (patru) ani.

Pe parcursul anului 2019 structura Comitetul Executiv a fost urmatoarea:

9 Structura Comitetului Executiv la 31 decembrie 2019

Nume	Funcctie
Perioada 01.01.2019 - 31.12.2019	
Juan Luis Martin Ortigosa	Presedinte Executiv
Natalia Codreanu	Director Executiv
Iurie Rusu	Director Executiv

Structura comitetelor subordonate Comitetului Executiv la 31 decembrie 2019:

10 Comitete la nivelul Bancii la 31 decembrie 2019

Comitete subordonate Comitetului Executiv	
1. Comitetul de credite	3. Comitetul de proiecte
2. Comitetul de administrare a activelor si pasivelor	4. Comitetul de arierate

Comitetului Executiv, are urmatoarele responsabilitati principale:

- implementarea tuturor reglementarilor interne aprobate de catre Consiliul de Supraveghere, inclusiv a Codului de guvernanta corporativa;
- implementarea cadrului general de administrare a activitatii Bancii care asigura administrarea efectiva si prudenta a Bancii, inclusiv separarea responsabilitatilor in cadrul Bancii si prevenirea conflictelor de interese;
- implementarea strategiei comerciale generale si a obiectivelor strategice ale Bancii in limitele cadrului legal si de reglementare aplicabil, prin luarea in considerare a intereselor financiare pe termen lung ale Bancii si solvabilitatea acesteia;
- implementarea strategiei generale a Bancii privind riscurile, inclusiv nivelurile de toleranta/apetitului la risc si cadrul de administrare a riscurilor;
- stabilirea sumelor, tipurilor si distributiei fondurilor proprii adecvate pentru a acoperi riscurile Bancii;
- asigurarea unei structuri organizatorice solide si transparente cu canale de comunicare si raportare eficiente;
- punerea in aplicare a unei politici privind nominalizarea si succesiunea persoanelor care detin functii-cheie in cadrul Bancii;
- implementarea unui cadru de remunerare care sa fie conform cu strategia de risc a Bancii;
- implementarea principiilor cadrului de administrare a activitatii (guvernanta) si a valorilor corporative ale Bancii;
- implementarea unui cadru adecvat si eficient aferent controlului intern care sa includa functiile de administrare a riscurilor, de conformitate si de audit intern;
- asigurarea integritatii sistemelor contabile si de raportare financiara si asigurarea furnizarii catre Consiliul de Supraveghere a informatiei corecte si veridice;

- administrarea si diminuarea riscurilor de conformitate generate din relatia de afaceri cu clientii incadrati in risc inalt si clienti ce prezinta risc din punct de vedere AML/CFT/KYC (prevenirea spalarii banilor, combaterea finantarii actelor de terorism si cunoasterea clientelei) in conformitate cu Legislatia Aplicabila;
- aprobarea deciziilor cu privire la incheierea tranzactiilor Bancii, cu exceptia celor ce tin de competenta Adunarii Generale a Actionarilor si/sau Consiliului de Supraveghere.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (2) (e)

Descrierea fluxului de informatii privind riscurile catre organul de conducere

Unul din principalele obiective ale bancii este acela de a raporta catre organul de conducere informatii aferente riscurilor intr-o maniera corecta, eficienta si in timp util, obiectiv care este parte integranta din cadrul de administrare a riscurilor. Banca a implementat mecanisme privind periodicitatea si transparenta raportarilor de risc, pentru a asigura ca acestea sunt corecte, complete, relevante si prezentate in timp util organelor de conducere si altor structuri relevante astfel realizandu-se schimburile de informatii relevante cu privire la identificarea, masurarea, analizarea si monitorizarea riscurilor. Consiliul de Supraveghere, Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului si Comitetul Executiv solicita rapoarte legate de risc in mod regulat, cu scopul de a asigura procesul de supraveghere a modului de administrare a riscurilor la nivelul bancii.

Rapoartele contin de asemenea si niveluri alerta atunci cand sunt identificate modificari semnificative in ceea ce priveste dimensiunea riscurilor. Prin urmare, banca a implementat un proces cuprinzator de raportare trimestriala care consta in prezentarea catre Comitetul Executiv si Consiliul de Supraveghere a unui tablou de riscuri pentru elementele cheie legate de administrarea riscurilor relevante.

Atat Consiliul de Supraveghere cat si Comitetul Executiv au fost implicate in definirea continutului care trebuie raportat (prezentat mai sus).

9 Criterii de Recrutare

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (2) (b) (c) CRR

Politica de recrutare aferenta selectiei membrilor din structurile de conducere

Procesul de selectie si nominalizare aplicabil pentru membrii structurilor de conducere si pentru Persoanele care Detin Functii - Cheie este reglementat prin prevederile Politicii de Nominalizare si evaluare a membrilor organelor de conducere si a persoanelor care detin functii cheie si ia in considerare urmatoarele etape:

- Initierea procesului de cautare;
- Definirea profilului privind cerintele (incluzand o descriere a rolurilor si a capacitatilor privind numirea si evaluarea timpului alocat preconizat);
- Cautarea candidatilor;
- Selectarea prealabila a candidatilor;
- Organizarea interviurilor cu candidatii;
- Decizia finala asupra candidatilor; si
- Nominalizarea formala a candidatilor.

Selectia si nominalizarea membrilor structurii de conducere, a coordonatorului functiei de audit, de conformitate si de administrare a riscului este in responsabilitatea Consiliului de Supraveghere cu suportul Comisiei de Selectie.

Evaluarea adecvarii pentru membrii structurii de conducere va fi efectuata inainte ca un nou membru sa isi inceapa mandatul, in toate cazurile inainte de a fi autorizat de autoritatile competente urmand ca apoi sa fie reevaluat in mod periodic.

Evaluarea experientei membrilor structurii de conducere va tine seama de natura, scala si complexitatea activitatilor bancii precum si de responsabilitatile pozitiei in cauza.

In conformitate cu prevederile legale, cele trei criterii principale de evaluare detaliate in cadrul Politicii de Nominalizare si evaluare a membrilor organelor de conducere si a persoanelor care detin functii cheie sunt:

- Reputatie, onestitate si integritate;
- Cunostinte adecvate, abilitati si experienta si
- Guvernanta.

Evaluarea membrilor structurii de conducere are in vedere atat experienta teoretica dobandita prin educatie si pregatire, cat si experienta practica dobandita in precedentele ocupatii. Aceasta inseamna ca abilitatile si cunostintele acumulate si demonstrate de conduita profesionala a membrului sunt luate in considerare.

Mai mult, un membru al structurii de conducere ar trebui sa aiba suficienta experienta pentru a-i permite acestuia sa furnizeze critici constructive referitor la decizii si sa supravegheze eficient organul de conducere al BCR Chisinau S.A. Membrii structurii de conducere ar trebui sa poata demonstra ca au sau ca vor putea dobandi cunostintele teoretice si practice necesare pentru a le permite sa inteleaga suficient de bine afacerea BCR Chisinau S.A. si riscurile pe care le intampina.

Componenta actuala a structurii de conducere raspunde cerintelor de experienta atat teoretice cat practice, precum si competentele necesare ocuparii pozitiiilor fie de membri ai Consiliului de Supraveghere, fie de membri ai Comitetului Executiv, fapt atestat de obtinerea tuturor aprobarilor si autorizatiilor necesare din partea autoritatilor de reglementare.

Politica privind diversitatea

Stabilirea unei tinte pentru reprezentarea genului subreprezentat in cadrul structurii de conducere si pregatirea strategiei privind modalitatea de majorare a numarului membrilor genului subreprezentat in structura de conducere este in responsabilitatea Consiliului de Supraveghere.

Consiliul de Supraveghere va evalua periodic (cel putin anual) structura, marimea, compozitia si performanta structurii de conducere si va face recomandari acesteia cu privire la orice schimbare.

Tinta raportului feminin/ masculin pentru structura de conducere (Consiliul de Supraveghere/Comitetul Executiv) este de 33%, urmand a fi atinsa/mentinuta pana in 2020.

Departamentul Resurse Umane si Comunicare va sprijini Consiliul de Supraveghere in atingerea tinte prin urmatoarele actiuni, in coordonare cu Directia Resurse Umane de la nivelul Grupului BCR:

- Incorporarea principiilor de diversitate in procese si instrumente de resurse umane;
- Mai multe femei sa fie nominalizate in resursele de succesiune la nivelul Grupului;
- Resurse bazate pe gen si varsta unde toti salariatii care indeplinesc criterii clar definite (aplicabile tuturor) pot aplica intr-un proces de selectie transparent;
- Indrumarea/ sprijinirea si planificarea carierei in functie de tinte;
- Crearea unui mediu de munca favorabil incluziunii (promovarea balantei munca - timp liber, familie-prietenie, dialog intre generatii);
- Acordarea unei mai mari vizibilitati liderilor femei care au calitatea de senior (intern si extern) si
- Campanii de diversitate, pregatire, cresterea constientizarii.

Luand in considerare componenta actuala a structurii de conducere, mentionam ca principiul diversitatii a fost indeplinit prin prezenta dnei. Natalia Codreanu in calitate de membru al Comitetului Executiv si prin prezenta dnei. Ganna Lishchenko in calitate de membru al Consiliului de Supraveghere din cadrul genului subreprezentat.

10 Organizarea Functiilor Sistemului de Control Intern

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (1) (b) CRR

Atat organele cu functie de supraveghere cat si organele cu functie de conducere sunt responsabile pentru dezvoltarea si mentinerea unui sistem adecvat de control intern, in vederea asigurarii desfasurarii efective si eficiente a activitatii bancii, controlului adecvat al riscurilor, desfasurarii prudente a afacerilor, fiabilitatii informatiilor financiare si nonfinanciare raportate atat la nivel intern cat si extern, precum si conformitatea cu legile in vigoare, regulamentele, politicile si procedurile interne.

Fiecare persoana din cadrul organizatiei are responsabilitati in domeniul controlului intern, intr-o anumita masura. Toti angajatii produc informatii utilizate in sistemul de control intern sau iau masuri necesare efectuarii controlului. De asemenea, intregul personal este responsabil pentru a comunica aspectele referitoare la probleme operationale, nerespectarea Codului de Etica si incalcarea politicilor interne sau actiunile ilegale catre un nivel superior.

Sistemul de control intern al BCR Chisinau S.A. presupune:

a) Existenta unui cadru solid aferent controlului intern, asigurat prin:

- definirea clara a rolului si responsabilitatilor structurii de conducere pe linia controlului intern;
- identificarea, evaluarea si monitorizarea riscurilor semnificative;
- definirea activitatilor de control, asigurarea separarii responsabilitatilor si evitarea aparitiei conflictului de interese;
- asigurarea unui cadru transparent de informare si comunicare;
- monitorizarea continua a activitatii si corectarea deficientelor identificate.

b) Existenta unor functii independente de control (functia de administrare a riscurilor, functia de conformitate si functia de audit intern) care beneficiaza de linii directe de raportare catre organul de conducere.

Sistemul de control intern din BCR Chisinau S.A. este structurat pe trei niveluri:

- **Primul nivel sau linie** de control este implementat astfel incat sa asigure faptul ca tranzactiile sunt corect efectuate. Controlurile sunt realizate de catre entitatile care isi asuma riscuri si sunt incorporate in procedurile de lucru specifice. Responsabilitatea pentru aceasta zona este delegata catre managementul liniei de business.
- **Al doilea nivel** de control este in responsabilitatea Functiei de Administrare a Riscurilor si a Functiei de Conformitate.
- **Al treilea nivel** de control este realizat de Functia de Audit Intern, care evalueaza si verifica periodic completitudinea, functionalitatea si gradul de adecvare al sistemului de control intern. Auditul Intern este independent atat de primul cat si de cel de-al doilea nivel mai sus prezentat.

Controlurile implementate pentru procesul de raportare financiara:

- Fiecare angajat are desemnata o persoana drept inlocuitor, care preia toate responsabilitatile angajatului care paraseste compania;
- Codul de etica in vigoare;
- Toleranta zero privind divulgarea informatiilor confidentiale;
- Flux de aprobare clar definit in concordanta cu legislatia in vigoare;
- Controlul dual implementat, reguli de validare in sistemele BCR Chisinau S.A.. Implementarea "principiului celor 4 ochi" pentru fiecare raportare financiara;
- Existenta standardizata a documentelor de lucru cu acces restrictionat.

11 Fonduri Proprii

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 437 CRR (d) (e)

Formularul pentru fondurile proprii ale Bancii

Fondurile proprii în cadrul Acordului Basel 3 sunt formate din elemente de nivel 1 de bază (CET1), elemente de capital suplimentar de nivel 1 (AT1), elemente de capital de nivel 2 (T2). În scopul de a determina indicatorii de capital, fiecare componentă de capital, după luarea în considerare a tuturor deducerilor și filtrelor, este comparată cu riscul total. În conformitate cu Regulamentul BNM cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital nr. 109 din 24.05.2018, nivelul minim pentru CET1 este 5.5%, care poate fi majorat în conformitate cu regimul amortizoarelor de capital. Cerința minimă de capital pentru Capitalul de rang 1 (CET1 plus AT1) și pentru fondurile proprii totale este de 7.5% și respectiv 10%. Au fost aplicate amortizoare de capital suplimentare pentru sfârșitul anului 2019:

- 2.5% - amortizor de conservare a capitalului;
- 0% - Amortizorul anticiclic de capital specific băncii;
- 1% - amortizor pentru riscul sistemic.

Tabelul de mai jos prezintă componenta capitalului reglementat:

11 Formularul pentru fondurile proprii ale BCR Chisinau S.A.

in mii MDL		Decembrie 2019	Articol de referință din Regulamentul BNM nr. 109/2018 cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital
1	Fonduri proprii	402,642	5
1.1	Fonduri proprii de nivel 1	402,642	6
1.1.1.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază	402,642	7
1.1.1.1	Instrumente de capital eligibile drept fonduri proprii de nivel 1 de bază	728,142	10(1), 10(2), 16-24, 30(6), 51
1.1.1.1.1	Instrumente de capital plătite	728,130	10(1), 16-25
1.1.1.1.3	Prime de emisiune	12	10(2)
1.1.1.1.4	(-) Instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază	-	30(6), 51
1.1.1.1.5	(-) Obligații reale sau contingente de a cumpăra instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază	-	30(6), 51
1.1.1.2	Rezultatul reportat	- 336,054	10(3), 12
1.1.1.2.1	Rezultatul reportat din anii anteriori	- 336,054	10(3)
1.1.1.2.2	Profitul sau pierderea eligibil(ă)	-	13, 30(1)
1.1.1.2.2.1	Profit sau pierdere atribuibil(ă) deținătorilor capitalurilor proprii ale întreprinderii-mamă	24,708	13, 30(1)
1.1.1.2.2.2	(-) Partea din profiturile intermediare sau din cele de sfârșit de exercițiu financiar care nu este eligibilă	- 24,708	13
1.1.1.3	Alte elemente ale rezultatului global acumulate	-	10(4)
1.1.1.4	Alte rezerve	57,117	10(5)
1.1.1.7	Interese minoritare incluse în fondurile proprii de nivel 1 de bază	x	
1.1.1.9	Ajustări ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază datorate filtrelor prudențiale	- 39,729	26-29
1.1.1.9.1	(-) Creșteri ale capitalurilor proprii care rezultă din active securizate	x	
1.1.1.9.2	Rezerva din operațiuni de acoperire a fluxurilor de numerar	-	26(1)
1.1.1.9.3	Câștiguri și pierderi cumulate datorate unor modificări ale propriului risc de credit pentru datoriile evaluate la valoarea justă	-	26(2)
1.1.1.9.4	Câștiguri și pierderi la valoarea justă care rezultă din propriul risc de credit al băncii în legătură cu datoriile aferente instrumentelor derivate	-	25(3), 26
1.1.1.9.5	(-) Ajustări de valoare datorate cerințelor de evaluare prudentă	-	28(1)
1.1.1.9.6	(-) Diferența pozitivă dintre reducerile pentru pierderi la active și angajamente condiționale și mărirea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor și a provizioanelor pentru pierderi	- 39,729	28(2)
1.1.1.10	(-) Fondul comercial	-	30(2), 37
1.1.1.11	(-) Alte active necorporale	- 6,834	30(2), 37(1)
1.1.1.11.1	(-) Alte active necorporale înainte de deducerea datoriilor privind impozitul amânat	- 6,834	30(2)
1.1.2	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar	-	-
1.2	Fonduri proprii de nivel 2	-	-
2	Total active ponderate la risc	818,014	132
3	Rate și amortizoare de capital	-	-
3.1	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază	49.2%	131(1)
3.2	Rata fondurilor proprii de nivel 1	49.2%	131(2)
3.3	Rata fondurilor proprii totale	49.2%	131(3)
3.4	Rata fondurilor proprii totale cu includerea ajustărilor dispuse prin măsurile de supraveghere	39.2%	131(2), dar și 139(4) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor
3.5	Cerința privind amortizorul combinat	28,631	-
3.5.1	din care Amortizorul de conservare a capitalului (2.5% RWA)	20,450	
3.5.2	din care Amortizorul anticiclic de capital specific băncii (0% RWA)	-	
3.5.3	din care Amortizorul de risc sistemic (1% RWA)	8,180	
3.5.4	din care Amortizorul altor societăți de importanță sistemică la nivel consolidat (0% RWA)	-	
3.5.5	Amortizorul altor societăți de importanță sistemică (0% RWA)	-	
6	Cuantumuri sub pragurile pentru deducere (înainte de ponderarea la riscuri)	-	-
6.1	Investiții în instrumente de capital ale entităților din sectorul financiar în care banca nu deține o investiție semnificativă	-	54-60
6.2	Investiții în instrumente de capital ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă	-	89-95
6.3	Cuantumurile totale ale expunerilor la risc pentru deținerile care nu sunt deduse din categoria de capital corespunzătoare	-	59, 67, 94, 108
6.4	Derogare temporară de la deducerea din fondurile proprii	-	126

Nota: Tabelul poate conține diferențe din rotunjiri.

RAPORTUL DE TRANSPARENTA AL BCR CHISINAU S.A. PENTRU ANUL 2019

Fondurile proprii în conformitate cu CRR și cu legislația locală constau în capitaluri proprii de nivel 1 de bază (CET1), nivelul suplimentar 1 (AT1) și nivelul 2 (T2). Pentru a determina indicatorii de capital, fiecare componentă de capital respectiv - după aplicarea tuturor deducerilor și filtrelor - este luată în considerare în raport cu riscul total.

BCR Chisinau S.A. monitorizează indicatorii de capital pe baza situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Cerința totală de capital pentru riscul de credit este calculată ca fiind de 10% din activele ponderate la risc. De asemenea, pentru a calcula rata de acoperire a capitalului, BCR Chisinau S.A. calculează o cerință de capital pentru riscurile de piață și operaționale.

12 Sumar fonduri proprii la 31 decembrie 2019

in mii MDL		Decembrie 2019	Articol de referință din Regulamentul BNM nr. 109/2018 cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital
1	Fonduri proprii	402,642	5
1.1	Fonduri proprii de nivel 1	402,642	6
1.1.1.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază	402,642	7
1.1.1.1	Instrumente de capital eligibile drept fonduri proprii de nivel 1 de bază	728,142	10(1), 10(2), 16-24, 30(6), 51
1.1.1.1.1	Instrumente de capital plătite	728,130	10(1), 16-25
1.1.1.1.3	Prime de emisiune	12	10(2)
1.1.1.1.4	(-) Instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază	-	30(6), 51
1.1.1.1.5	(-) Obligații reale sau contingente de a cumpăra instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază	-	30(6), 51
1.1.1.2	Rezultatul reportat	- 336,054	10(3), 12
1.1.1.2.1	Rezultatul reportat din anii anteriori	- 336,054	10(3)
1.1.1.2.2	Profitul sau pierderea eligibil(ă)	-	13, 30(1)
1.1.1.2.2.1	Profit sau pierdere atribuibil(ă) deținătorilor capitalurilor proprii ale întreprinderii-mamă	24,708	13, 30(1)
1.1.1.2.2.2	(-) Partea din profiturile intermediare sau din cele de sfârșit de exercițiu financiar care nu este eligibilă	- 24,708	13
1.1.1.3	Alte elemente ale rezultatului global acumulate	-	10(4)
1.1.1.4	Alte rezerve	57,117	10(5)
1.1.1.7	Interese minoritare incluse în fondurile proprii de nivel 1 de bază	x	
1.1.1.9	Ajustări ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază datorate filtrelor prudențiale	- 39,729	26-29
1.1.1.9.1	(-) Creșteri ale capitalurilor proprii care rezultă din active securitizate	x	
1.1.1.9.2	Rezerva din operațiuni de acoperire a fluxurilor de numerar	-	26(1)
1.1.1.9.3	Câștiguri și pierderi cumulate datorate unor modificări ale propriului risc de credit pentru datoriile evaluate la valoarea justă	-	26(2)
1.1.1.9.4	Câștiguri și pierderi la valoarea justă care rezultă din propriul risc de credit al băncii în legătură cu datoriile aferente instrumentelor derivate	-	25(3), 26
1.1.1.9.5	(-) Ajustări de valoare datorate cerințelor de evaluare prudentă	-	28(1)
1.1.1.9.6	(-) Diferența pozitivă dintre reducerile pentru pierderi la active și angajamente condiționale și mărirea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor și a provizioanelor pentru pierderi	- 39,729	28(2)
1.1.1.10	(-) Fondul comercial	-	30(2), 37
1.1.1.11	(-) Alte active necorporale	- 6,834	30(2), 37(1)
1.1.1.11.1	(-) Alte active necorporale înainte de deducerea datoriilor privind impozitul amânat	- 6,834	30(2)
1.1.1.11.2	Datoriile privind impozitul amânat asociate altor active necorporale	-	37(1)
1.1.2	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar	-	-
1.2	Fonduri proprii de nivel 2	-	-

Nota: Tabelul poate conține diferențe din rotunjiri.

12 Cerinte de Capital

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 438 (a) (e) CRR

Cerinte de capital – Pilonul I si Pilonul II

O descriere detaliata a cadrului de administrare a riscului a BCR Chisinau S.A. se regaseste in capitolul “Administrarea riscului la nivelul BCR Chisinau S.A.”.

Pilon I

Banca monitorizeaza indicatorii de solvabilitate in conformitate cu cerintele Basel III, pe baza situatiilor financiare realizate in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS), tinand cont de asemenea si de prevederile locale. Incepand cu anul 2018, tinand cont de noile cerinte locale de reglementare, Banca monitorizeaza de asemenea si nivelul Fondurilor proprii de nivel 1 de baza (CET1).

Indicatorul de solvabilitate, CET1 si Fonduri proprii de nivel 1 (T1), la 31 decembrie 2019 sunt prezentate in tabelul de mai jos:

13 Indicatorul de solvabilitate, CET1 si T1 pentru BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019

Indicatori (in mii MDL)	31.12.2019
Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1)	402,642.2
Fonduri proprii de nivel 1 (T1)	402,642.2
Fonduri proprii de nivel 2 (T2)	-
Fonduri proprii totale (TC=T1+T2)	402,642.2
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de baza (ca procent din valoarea total a expunerii la risc)	49.20%
Rata fondurilor proprii de nivel 1 (ca procent din valoarea total a expunerii la risc)	49.20%
Rata fondurilor proprii totale (ca procent din valoarea total a expunerii la risc)*	39.20%

**Rata fondurilor proprii totale a fost ajustata cu 10 p.p. in conformitate cu cerintele Regulamentului BNM nr. 109 din 05.04.2019 cu privire la expunerile mari care presupune ca banca trebuie sa indeplineasca o cerinta suplimentara de fonduri proprii in cazul in care suma valorii agregate a expunerilor din credite fata de clienti sau grup de clienti aflati in legatura, care constituie dupa marime primele zece expuneri din credite, dupa luarea in considerare a efectului diminuarii riscului de credit depaseste 30% din suma portofoliului total al creditelor bancii dupa diminuarea cu reducerile pentru pierderi la credite, si angajamentelor conditionale la zece clienti sau grup de clienti aflati in legatura care constituie dupa marime primele expuneri la credite, dupa diminuarea cu provizioanele la angajamentele conditionale respective.*

Cerinta totala de capital pentru riscul de credit este calculata ca 10% din activele ponderate la risc. De asemenea, in vederea calcularii ratei de acoperire a capitalului, Banca calculeaza cerinta de capital pentru riscurile de piata si operationale.

Pilon II

Conform Acordului Basel, cadrul ICAAP si Calculul capacitatii de acoperire a riscurilor (“RCC”) reprezinta componente ale cerintelor Pilonului II. RCC la nivelul BCR Chisinau S.A. este un model care determina expunerile relevante din punct de vedere al riscului pentru toate tipurile de riscuri si le compara cu capitalul sau potentialul de acoperire cu capital la nivelul bancii, necesar pentru acoperirea unor astfel de riscuri.

Calcularea volumului riscurilor sta la baza determinarii cerintei de capital pentru acoperirea pierderilor neasteptate in ceea ce priveste riscul de credit, riscul de piata si riscul operational.

Tabelul de mai jos sumarizeaza principalele metode utilizate de catre Banca pentru calculul capitalului economic in cadrul Pilonului II:

14 Metode de cuantificare a riscurilor in cadrul Pilonului II

Tipul de risc	Metoda	Comentariu
Riscul de credit	Abordarea standardizata	Actiunile ponderate la risc pentru riscul de credit se vor calcula conform metodologiei din Pilonul I potrivit abordarii BASEL III
Riscul de piata	Cerinta de capital pentru riscul de rata a dobinzii: se determina GAP-ul dintre activele si pasivele sensibile la rata dobinzii si se aplica socurile la ratele de dobinda. Cerinta de capital pentru Riscul Valutar - abordarea standardizata	Banca calculeaza cerinta de capital pentru urmatoarele tipuri de riscuri de piata: - Riscul de rata a dobinzii aferent portofoliului bancar - Riscul valutar
Riscul operational	Abordarea avansata de evaluare (AMA) care ia in calcul ca masura de diminuare a riscului asigurarea de risc operational incheiata la nivelul bancii	La un nivel de incredere de 99.92%

Banca poate include de asemenea amortizoare suplimentare de capital pentru acoperirea riscurilor specifice.

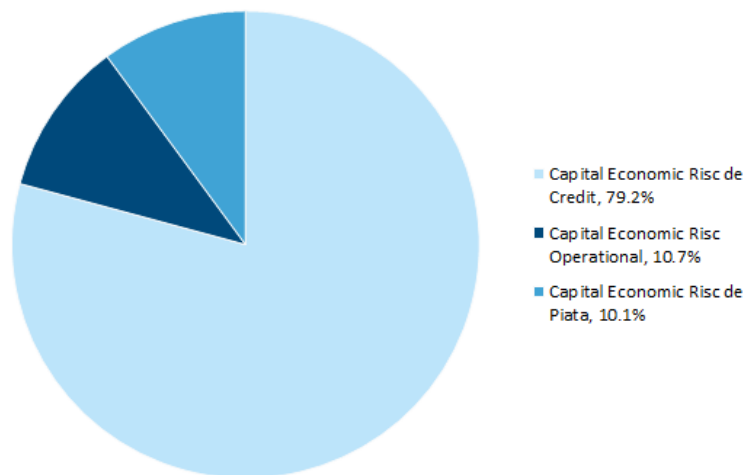
Cerinta de capital economic este comparata cu nivelul capitalului considerat pentru acoperirea riscurilor (divizat in capital propriu, rezerve si profitul retinut), ceea ce determina astfel abilitatea bancii de a absorbi aceste pierderi potientiale neasteptate. Calculul RCC este realizat in conformitate cu strategia de afaceri si profilul de risc al bancii si este luat in considerare pentru apetitul sau la risc.

Pentru a determina adecvarea capitalului la nivelul BCR Chisinau S.A., se foloseste un sistem semafor anticipativ. Procesul permite organului de conducere sa raspunda la timp schimbarilor si, daca este necesar, sa ia masuri adecvate pe parte de risc sau de potential de acoperire a riscurilor cu capital.

Comitetul Executiv si Consiliul de Supraveghere sunt informate trimestrial asupra rezultatelor calculului capacitatii de acoperire a riscurilor la nivelul BCR Chisinau S.A., asupra gradului de utilizare a limitelor de risc, asupra nivelului riscului si asupra capitalului/potentialului de acoperire din perspectiva continuitatii afacerilor. Calculul capacitatii de acoperire a riscurilor este parte vitala a administrarii riscului si capitalului la nivelul bancii.

Diagrama de mai jos prezinta componenta cerintei de capital economic in functie de tipul de risc la data de 31 decembrie 2019:

15 Alocarea capitalului economic la 31 decembrie 2019 la nivelul BCR Chisinau S.A.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 438 (c) (f) CRR

Alte cerinte legate de fondurile proprii

Cum a fost mentionat si mai sus, BCR Chisinau S.A. calculeaza in prezent rata de adecvare a capitalului reglementata pe baza Regulamentului BNM cu privire la fondurile proprii ale bancilor si cerintele de capital nr. 109 din 24.05.2018.

Cerintele de capital reglementate la data de 31 decembrie 2019 pentru riscul de credit, riscul de piata si riscul operational au fost dupa cum urmeaza:

16 Privire de ansamblu asupra RWA

In mii MDL		RWA, Decembrie 2019	Cerinta de capital, Decembrie 2019
Articol de referinta din Regulamentul BNM			
art. 132 din Regulamentul BNM nr. 109/2018 cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC	818,014	81,801
art. 132(1) din Regulamentul BNM nr. 109/2018	CUANTUMURILE PONDERATE LA RISC ALE EXPUNERILOR PENTRU RISCUL DE CREDIT, RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPĂRȚII ȘI TRANZACȚIILE INCOMPLETE	656,940	65,694
Regulamentul BNM nr. 111/2018 cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate	Abordarea standardizată (SA)	656,940	65,694
	Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x
	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garanție al unei CPC	x	x
art. 132(3), 133(2) din Regulamentul BNM nr. 109/2018	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC PENTRU DECONTARE/LIVRARE	-	-
art. 132(2), 132(3), 133(2) din Regulamentul BNM nr. 109/2018	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL DE POZIȚIE ȘI RISCUL VALUTAR	4,781	478
Regulamentul BNM nr. 114/2018 cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate	Cuantumul expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul de schimb valutar în cadrul abordărilor standardizate (SA)	4,781	478
	Cuantumul expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfă în cadrul modelelor interne (IM)	x	x
art. 132(4), 133(2) din Regulamentul BNM nr. 109/2018	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL OPERAȚIONAL (OpR)	156,294	15,629
Regulamentul BNM nr. 113/2018 privind tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate	Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)	156,294	15,629
Regulamentul BNM nr. 113/2018 privind tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate	Abordarea standardizată a riscului operațional (STA) / Abordări standardizate alternative (ASA)	-	-
	Abordări avansate de evaluare a riscului operațional (AMA)	x	x
	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC PENTRU AJUSTAREA EVALUĂRII CREDITULUI	x	x
	Metoda avansată	x	x
	Metoda standardizată	x	x
	Pe baza metodei expunerii inițiale	x	x
	CUANTUMUL TOTAL AL EXPUNERII LA RISC LEGAT DE EXPUNERILE MARI DIN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	x	x
art.60(7) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor	ALTE CUANTUMURI ALE EXPUNERII LA RISC	-	-

La data de 31 decembrie 2019, RWA total pentru BCR Chisinau S.A. era de 818,014 mii MDL, ponderea cea mai mare in total RWA fiind reprezentata de RWA pentru riscul de credit (80.3%). RWA aferent riscului de piata reprezenta 4,781 mii MDL sau 0.6% din total RWA, iar RWA aferent riscului operational reprezenta 156,294 mii MDL sau 19.1% din total RWA.

Amortizoarele de capital

Conform Acordului Basel si in conformitate cu Regulamentul BNM nr. 110 din 24.05.2018 cu privire la amortizoarele de capital ale bancilor, in scopul prevenirii si atenuarii riscului macroprudential sau riscului sistemic, sunt stabilite cerinte cu privire la fondurile proprii pe care bancile trebuie sa le detina in vederea constituirii urmatoarelor amortizoare de capital:

17 Amortizoarele de capital aplicabile BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019

Amortizoare de capital stabilite conform legislatiei	Nivelul pentru BCR Chisinau S.A.
Amortizor de conservare a capitalului	2.5%
Amortizor anticiclic de capital specific bancii	0.0%
Amortizorul aferent societatii de importanta sistemica (amortizor O-SII)	nu se aplica
Amortizor de risc sistemic	1.0%

13 Riscul de Credit

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (1) (a) (c) (d) CRR

Strategii si procese pentru gestionarea riscului de credit

BCR Chisinau S.A. a stabilit strategii, politici si procese destinate identificarii, masurarii, monitorizarii, controlului si raportarii riscului de credit. Principalele tipuri de risc de credit la care este expusa BCR Chisinau S.A. sunt: riscul de nerambursare, riscul rezidual, riscul asociat debitorilor expusi la riscul valutar, riscul de concentrare, riscul de decontare si riscul de credit indus de ratele de dobinda.

Riscul de credit este guvernat de Principiile BCR Chisinau S.A. privind administrarea riscului de credit. Acestea definesc principiile de gestionare a riscului de credit si guverneaza politicile si procedurile de creditare ale bancii.

Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente riscului de credit sunt stabilite prin Strategia de risc a bancii si sunt corelate cu Declaratia privind Apetitul la Risc, adresand urmatoarele:

- Profilul de risc de credit al BCR Chisinau S.A., definit prin procesul de analiza a materialitatii riscurilor;
- Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente administrarii riscului de credit, in concordanta cu toleranta la risc a bancii si cerintele de reglementare.

Principiile cheie si strategiile pentru gestionarea riscului de credit sunt urmatoarele:

- BCR Chisinau S.A. intra in relatii de afaceri doar daca acestea sunt complet intelese de banca si de clientul solicitant. Structura actionariatului unei companii si rationamentul economic al tuturor tranzactiilor derulate sunt aspecte deplin transparente pentru Banca inainte de aprobare. Nici o tranzactie nu poate fi aprobata fara o opinie de risc emisa de managementul riscului in conformitate cu cerintele procedurale si autoritatile de aprobare desemnate.
- Garantiile si alte instrumente de diminuare a riscului de credit trebuie sa fie evaluate in conformitate cu regulile definite intern. BCR Chisinau S.A. are o structura standardizata a catalogului de garantii, precum si reguli si reglementari de evaluare si reevaluare. Instrumentele de diminuare a riscului de credit pot fi utilizate pentru a reduce posibilitatea de pierderi din nerambursare pentru segmentele de clienti selectate. In functie de clasa de rating, scopul si perioada de creditare, produsele purtatoare de risc sunt protejate impotriva pierderilor prin solicitarea de garantii adecvate, nedisputabile, executorii din punct de vedere legal si suficient de documentate pentru Banca. Garantiile si celelalte instrumente de diminuare a riscului de credit nu pot niciodata substitui capacitatea de rambursare.
- BCR Chisinau S.A. acorda credite doar daca integritatea unui client corporate este de necontestat. In plus, sunt implementate Principiile de Finantare Responsabila, care guverneaza tranzactiile din segmentul corporate, in sectoare economice senzitive, cu scopul de a proteja reputatia Bancii.
- Examinarea activa a portofoliului, folosind un cadru de avertizare timpurie, permite semnalizarea timpurie a evolutiilor negative, in vederea implementarii masurilor de diminuare a riscului in timp util si in mod adecvat.
- Un cadru complex de limite este utilizat pentru a gestiona concentrarea la nivelul portofoliului.

Structura si organizarea managementului riscului de credit

Entitatea Functionala care are in sarcina gestionarea riscului de credit raporteaza direct catre Consiliul de Supraveghere. Cadru reglementat al BCR Chisinau S.A. utilizeaza principiul celor patru ochi (eng. "the four eyes principle") pentru a evalua in mod critic si controla riscul de credit. Activitatile de gestionare sunt complet segregate de liniile de business si de structurile decizionale.

Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului, Comitetul Executiv si Comitetul de Credit sunt implicate in guvernarea riscului de credit si a limitelor aferente conform unui sistem de responsabilitati si competente specific.

Raportarea, monitorizarea si diminuarea riscului de credit

Avand la baza un cadru de raportare si un sistem IT adecvat, BCR Chisinau S.A. are abilitatea de a identifica si a masura riscul de credit conform cu marimea, complexitatea, toleranta la risc si capacitatea sa de acceptarea a riscurilor.

BCR Chisinau S.A. are un cadru de raportare adecvat pentru gestionarea riscului de credit, aprobat de Consiliul de Supraveghere, care include domeniul de aplicare, modul si frecventa raportarii riscului de credit si care desemneaza, de asemenea, entitatea responsabila cu pregatirea rapoartelor. Rapoartele si documentele specifice care contin informatii complete si usor accesibile cu privire la riscul de credit sunt prezentate cu regularitate catre beneficiarii corespunzatori (Consiliul de Supraveghere, Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului, Comitetul Executiv, Directia Managementul Strategic al Riscului al BCR, CEO, Seful Departamentului Managementul Riscului).

Aceste rapoarte se prezinta in mod regulat si contin informatii referitoare la evolutia riscului de credit pe fiecare segment cheie, evolutia calitatii portofoliului, provizioane, costul riscului, ratii de risc specifice (rata creditelor neperformante (NPL) si gradul de acoperire a creditelor neperformante cu provizioane), adecvarea capitalului, principalii indicatori de risc.

Banca a implementat un cadru general si complex de limite cu scopul de a diminua toate tipurile de risc de credit (de concentrare, de nerambursare, rezidual, riscul asociat debitorilor expusi la riscul valutar, de decontare). In cadrul procesului zilnic de creditare, BCR Chisinau S.A. a implementat politici dedicate care au scopul de a filtra creditele acordate prin criteriile de selectie. Mai mult, Banca a implementat un sistem clar si robust de administrare a tehnicilor de diminuare a riscurilor, asigurand guvernanta pentru intregul proces de evaluare, monitorizare si management al garantiilor.

14 Ajustari de Valoare Pentru Riscul de Credit

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (a) CRR

Definitii ale expunerilor restante si depreciate pentru scopuri contabile

Definitia restantei

O expunere devine restanta atunci cand contrapartea nu plateste nicio suma reprezentand principal, dobanda sau comision, la data scadentei. Intreaga expunere a creditului devine restanta, indiferent de ponderea din suma totala a creditului, a componentei restante mentionate anterior. Numarul de zile ale celei mai vechi expuneri restante este luat in considerare pentru a stabili zilele de intarziere la nivelul creditului. Aceeasi definitie pentru zilele de intarziere se aplica, atat pentru raportarea contabila, cat si pentru cerintele de raportare in materie de reglementare.

Definitie active depreciate

BCR Chisinau S.A. a aliniat conceptul de activ financiar depreciat sau grup de active financiare depreciate cu conceptul de expunere in stare de nerambursare. Definitia aplicata in cadrul Bancii a fost elaborata in conformitate cu Ghidul ABE/GL/2016/07 privind starea de nerambursare conform articolului 178 din Regulamentul 575/2013. Toate activele financiare incluse in Stadiul 3 si POCI (cumparate sau originare ca fiind depreciate) aflate in stare de nerambursare la data raportarii sunt considerate a fi depreciate. Conform IFRS 9, un activ financiar este recunoscut ca fiind depreciat atunci cand se identifica unul sau mai multe evenimente cu impact negativ asupra fluxurilor de numerar viitoare estimate ale activului financiar respectiv. Dovezile ca un activ financiar este depreciat includ date observabile cu privire la urmatoarele evenimente:

- dificultati financiare semnificative ale emitentului sau ale debitorului;
- incalcare a contractului de credit, de exemplu, neindeplinirea obligatiilor sau un eveniment care determina nerambursarea la scadenta;
- BCR Chisinau S.A., din motive economice sau contractuale legate de dificultatile financiare ale debitorului, ii acorda acestuia una sau mai multe concesiuni pe care in alte conditii nu le-ar lua in considerare;
- exista posibil ca debitorul va intra in faliment sau in alta forma de reorganizare financiara;
- disparitia unei pietee active pentru acel activ financiar din cauza dificultatilor financiare; sau
- achizitionarea sau emiterea unui activ financiar cu o reducere semnificativa care reflecta pierderile din credit suportate.

Este posibil sa nu poata fi identificat un singur eveniment distinctiv, ci se poate ca efectul combinat al mai multor evenimente sa fi cauzat deprecierea activelor financiare.

Definitie nerambursare

Definitia nerambursarii folosita de BCR Chisinau S.A. este aliniata cu CRR fiind determinata pe baza urmatoarelor evenimente:

- Improbabilitatea de neplata;
- Sume restante cu mai mult de 90 de zile consecutive peste pragul de materialitate² stabilit intern;
- Restructurare in conditii de dificultate;
- Pierdere din credite (vanzare de creante sau scoatere in afara bilantului);
- Insolventa, executarea, falimentul si alte proceduri.

² a) clienti corporati, IMM si banci – maximul dintre 1% din expunerea unui client al BCR Chisinau S.A. si 500 EUR

b) clienti persoane fizice – maximul dintre 1% din expunerea unui client al BCR Chisinau S.A. si 100 EUR

Definitia proprie a institutiei pentru o expunere restructurata utilizata pentru punerea in aplicare a articolului 178 alineatul (3) litera (d), specificata in Ghidul ABE privind starea de nerambursare, atunci cand difera fata de definitia expunerii restructurate definite in anexa V la Regulamentul de punere in aplicare (UE) Nr. 680/2014 al Comisiei

In BCR Chisinau S.A., definitia interna a expunerilor restructurate este pe deplin aliniata Standardelor Tehnice specificate de Autoritatea Bancara Europeana (ABE) "privind supravegherea raportarii expunerilor restructurate si neperformante in temeiul articolului 99 alineatul (4) din Regulamentul (UE) Nr. 575/2013".

Masurile de restructurare pentru conturile in stare de nerambursare sunt considerate a fi implementate pentru conturile ale caror conditii sunt schimbate si toate criteriile urmatoare sunt simultan indeplinite:

- oricare dintre conditiile de rambursare ale clientului sunt modificate contractual;
- modificarile contractuale de mai sus genereaza diminuarea obligatiilor financiare pentru client, prin amanarea sau anulara a unor parti din principal, dobanzi sau comisioane (daca exista);
- situatia clientului s-a deteriorat si acesta se confrunta sau se va confrunta cu dificultati financiare in indeplinirea obligatiilor financiare.

Aditional, o masura de restructurare aferenta conturilor in stare de nerambursare se aplica in urmatoarele cazuri (indiferent daca modificarea conditiilor contractuale genereaza diminuarea obligatiilor financiare sau nu):

- daca unui client aflat in stare de nerambursare i se modifica conditiile de rambursare, contul ale carui conditii sunt modificate este considerat ca avand o restructurare in conditii de nerambursare;
- daca un client care are deja o restructurare in conditii de dificultate financiara primeste o alta modificare a conditiilor de rambursare, in decursul a 2 ani de la modificarea anterioara.

Expunerile care au depasit de 90 de zile restante si sunt considerate nedepreciate si motivul care sta la baza nedeprecierii

Include expunerile clientilor care au restante mai mari de 90 de zile si ale caror restante nu depasesc pragul de materialitate.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (b) CRR**Descrierea abordarilor si metodelor adoptate pentru determinarea ajustarilor de depreciere (provizioane) specifice si generale**

Calculul provizioanelor pentru riscul de credit se face lunar, la nivel de expunere/active, in valuta contului de baza al expunerii. Pentru calculul provizioanelor, BCR Chisinau S.A. foloseste un model bazat pe trei stadii, care conduce la calculul unor provizioane (ECL) pe urmatoarele 12 luni, sau a unor provizioane (ECL) pe intreaga durata de viata.

Modelul bazat pe stadii presupune ca, daca activul financiar nu este considerat ca fiind un activ ce la data cumpararii sau originarii este clasificat ca depreciat (POCI), adica un activ financiar care este depreciat la data recunoasterii initiale, in functie de statutul de depreciere si de evaluarea cresterii riscului de credit, activul financiar este repartizat intr-unul din urmatoarele stadii:

- **Stadiul 1** – include:
 - a. Active financiare la data recunoasterii initiale, fara:
 - activele POCI (cumparate sau originare ca fiind depreciate);
 - activele a caror recunoastere initiala (bilantiera) este determinata de prima utilizare a unui angajament de creditare acordat unei contrapartide pentru care se constata o crestere semnificativa a riscului de credit de la data recunoasterii initiale, dar care nu este in default la momentul primei utilizari;
 - b. Active financiare care indeplinesc conditiile de risc de credit scazut;

c. Active financiare fara o crestere semnificativa a riscului de credit de la momentul recunoasterii initiale, indiferent de calitatea creditului.

In stadiul 1 se calculeaza provizioane (ECL) pe urmatoarele 12 luni.

▪ **Stadiul 2**

Include activele financiare cu o crestere semnificativa a riscului de credit, dar care nu sunt depreciate la data raportarii, incluzand activele recunoscute initial. In stadiul 2 se calculeaza provizioane (ECL) pe intreaga durata de viata.

▪ **Stadiul 3**

Include active financiare care sunt depreciate la data raportarii. In stadiul 3 se calculeaza provizioane (ECL) pe intreaga durata de viata.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (c) CRR

Acest formular furnizeaza valorile totale si medii a expunerilor nete care fac obiectul riscului de credit pe baza valorilor contabile IFRS la data de 31 decembrie 2019. Partea bilantiera, "Valoarea neta a expunerii" este calculata prin deducerea ajustarilor de valoare, respectiv pentru partea extrabilantiera au fost deduse provizioanele de risc de credit, calculate conform Regulamentului BNM nr. 116/2018 cu privire la calculul de catre banci al ajustarilor specifice si al ajustarilor generale pentru riscul de credit. Defalcarea expunerii pe clase de expunere s-a facut conform prevederilor Regulamentului BNM nr. 111/2018 cu privire la tratamentul riscului de credit pentru banci potrivit abordarii standardizate.

Valorile medii a expunerilor nete s-au calculat luand in considerare cele 4 trimestre ale anului 2019.

18 Valoarea neta totala si medie a expunerilor

in mii MDL	Valoarea neta a expunerilor la sfarsitul perioadei	Expuneri nete medii aferente perioadei	
1	Abordarea standardizată (SA)	2,387,020	2,105,906
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,387,020	2,105,906
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale	1,133,357	902,391
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale	-	-
1.1.3	Entități din sectorul public	-	-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare	472	482
1.1.5	Organizații internaționale	-	-
1.1.6	Bănci	340,213	285,930
1.1.7	Societăți de investiții	477,774	492,681
1.1.7.1	din care IMM-uri	88,961	80,635
1.1.8	Retail	52,766	35,210
1.1.8.1	din care IMM-uri	13,750	9,559
1.1.9	Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	219,396	233,105
1.1.9.1	din care IMM-uri	46,449	55,084
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	-	-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-
1.1.15	Titluri de capital	-	-
1.1.16	Alte elemente	163,043	156,107
1.2	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x
2	Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x
3	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	x	x

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (d) CRR

In formularul urmator sunt prezentate valoarea expunerii la riscul de credit pe baza claselor de expunere definite conform abordarii standard si pe baza zonelor geografice semnificative in care BCR Chisinau S.A. are expuneri materiale, luandu-se in considerare tara de risc a contrapartii.

Tara de risc este definita ca tara unde un client (sau un grup de clienti) isi desfasoara cea mai mare parte a activitatii economice si/sau a

generat cea mai mare parte a fluxurilor de numerar.

Expunerea la riscul de credit este concentrata pe Republica Moldova (86.3%), piata in care activeaza BCR Chisinau S.A. Alta regiune geografice identificata ca semnificativa este Austria (13.2% din expunerea la riscul de credit), iar expunerile din celelalte regiuni nu depasesc 1% din din expunerea neta la riscul de credit.

19 Defalcarea geografica a expunerilor

in mii MDL	Republica Moldova	Austria	Romania	Rusia	Altele	Total
1	2,059,312	314,733	12,043	460	472	2,387,020
1.1	2,059,312	314,733	12,043	460	472	2,387,020
1.1.1	1,133,357	-	-	-	-	1,133,357
1.1.2	-	-	-	-	-	-
1.1.3	-	-	-	-	-	-
1.1.4	-	-	-	-	472	472
1.1.5	-	-	-	-	-	-
1.1.6	12,977	314,733	12,043	460	-	340,213
1.1.7	477,774	-	-	-	-	477,774
1.1.7.1	88,961	-	-	-	-	88,961
1.1.8	52,766	-	-	-	-	52,766
1.1.8.1	13,750	-	-	-	-	13,750
1.1.9	219,396	-	-	-	-	219,396
1.1.9.1	46,449	-	-	-	-	46,449
1.1.10	-	-	-	-	-	-
1.1.11	-	-	-	-	-	-
1.1.12	x	x	x	x	x	x
1.1.13	-	-	-	-	-	-
1.1.14	-	-	-	-	-	-
1.1.15	-	-	-	-	-	-
1.1.16	163,043	-	-	-	-	163,043
1.2	x	x	x	x	x	x
2	x	x	x	x	x	x
3	x	x	x	x	x	x

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (e) CRR

In formularul urmatore este prezentata defalcarea expunerii nete a riscului de credit pe baza claselor de expunere definite conform abordarii standard pentru BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019 si pe baza industriei, tinandu-se cont de primul cod CAEN/NACE (Clasificarea activitatii industriale europene) al contrapartilor.

In scopul reconcilierii s-a prezentat intr-o coloana separat, expunerea fata de persoanele fizice (gospodarii ale populatiei), iar expunerile pentru care nu exista/ poate fi identificata contrapartea au fost incluse in coloana "Altele".

Cea mai mare concentrare (53.4%) este in industria Serviciilor financiare si de asigurare, cauzata de Conturile Nostro si Overnight la Bancile comerciale si la Banca Nationala a Moldovei, volume reprezentind Rezerva minima obligatorie si Titlurile de stat emise de Banca Nationala a Moldovei. Comerțul cu ridicata si amanuntul (19.3%), Administrare publica si de aparare (8.3%) si Industria prelucratoare (5.6%) sunt industrii in care BCR Chisinau S.A. are o expunere semnificativa. Sectorul "Altele" constituie 6.8% pentru ca include expuneri pentru care nu exista/nu poate fi identificata contrapartea (Cash, Imobilizari materiale, Debitori diversi), iar expunerea fata de Gospodariile populatiei reprezinta 3.8% din total expunere.

Urmatorul formular este impartit in 2 sectiuni.

20 Concentrarea expunerilor in functie de sectorul de activitate sau de tipurile de contraparti

in mii MDL	Agricultura, silvicultura si pescuit	Industria extractiva	Industria prelucratoare	Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului si aerului conditionat	Aprovizionarea cu apa	Construcții	Comert cu ridicata si amănuntul	Transporturi si depozitare	Servicii de cazare si alimentatie	Informatii si comunicatii	
1	Abordarea standardizată (SA)	3,366	-	133,834	-	-	551	460,640	1,360	-	57,000
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securizare	3,366	-	133,834	-	-	551	460,640	1,360	-	57,000
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.3	Entități din sectorul public	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.5	Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.6	Bănci	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.7	Societăți de investiții	-	-	83,727	-	68	-	337,037	-	-	56,942
1.1.7.1	din care IMM-uri	-	-	20,239	-	-	-	68,722	-	-	-
1.1.8	Retail	3,366	-	5,476	-	-	483	4,367	-	-	57
1.1.8.1	din care IMM-uri	-	-	5,476	-	-	483	4,367	-	-	57
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	-	44,631	-	-	-	119,237	1,360	-	-
1.1.9.1	din care IMM-uri	-	-	24,428	-	-	-	17,080	1,360	-	-
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.15	Titluri de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.16	Alte elemente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2	Pozițiile din securizare cuprinse în SA	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Abordarea a bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

in mii MDL	Servicii financiare și de asigurare	Activități imobiliare	Activități profesionale, științifice și tehnice	Activități administrative și de servicii	Administrație publică și de apărare, asigurări sociale salariați	Educație	Servicii de sănătate umana și activități de asistență socială	Alte servicii	Activități recreative, culturale și de divertisment	Alte servicii	Organizații ale populației	Alte	Total
1	Abordarea standardizată (SA)	1,275,405	-	-	3,581	198,636	-	-	-	1	89,602	163,043	2,387,620
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securizare	1,275,405	-	-	3,581	198,636	-	-	-	1	89,602	163,043	2,387,620
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale	934,720	-	-	-	198,636	-	-	-	-	-	-	-
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.3	Entități din sectorul public	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.5	Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.6	Bănci	340,213	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	340,213
1.1.7	Societăți de investiții	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	477,774
1.1.7.1	din care IMM-uri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88,961
1.1.8	Retail	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52,766
1.1.8.1	din care IMM-uri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,750
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	-	-	3,581	-	-	-	-	50,586	-	-	219,386
1.1.9.1	din care IMM-uri	-	-	-	3,581	-	-	-	-	-	-	-	46,449
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.15	Titluri de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.16	Alte elemente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163,043	163,043
1.2	Pozițiile din securizare cuprinse în SA	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (f) CRR

Acest formular conține valorile nete ale expunerilor bilantiere care fac obiectul cadrului riscului de credit, impartite pe clase de expunere definite conform abordării standard și maturitatea reziduală a expunerii la 31 decembrie 2019. Valoarea netă este calculată conform prevederilor Regulamentului BNM nr. 111/2018 cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate.

Maturitățile reziduale sunt impartite în cinci categorii, după cum urmează:

- “La cerere” – contrapartida are posibilitatea să aleagă când rambursează suma; aici sunt incluse soldurile conturilor Nostro la Bănci, și numerar
- Categoriile “<= 1 an”, “> 1 an <= 5 ani” și “> 5 ani” sunt calculate în funcție de data scadenței a ultimei rate;
- “Nicio scadență declarată” – când o expunere nu are nicio scadență declarată, dintr-un alt motiv decât cel prin care contrapartea are posibilitatea să aleagă data rambursării (ex. debitori diversi, creanțe, conturi aferente rezervelor minime obligatorii la Banca Națională a Moldovei, inclusiv contul Nostro, etc.).

Distribuția expunerii nete la riscul de credit în funcție de maturitatea reziduală este echilibrată, reflectând natura produselor acordate clasei de expunere Societăți și Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile – o concentrare mai mare este pe maturitățile reziduale mai mici de 5 ani în cazul creditelor acordate companiilor pentru capitalul de lucru și o concentrare mai mică pe maturitățile reziduale de peste 5 ani în cazul creditelor de investiții. Clasa de expunere Retail se caracterizează prin maturități reziduale mai mari – peste 5 ani, datorate creditelor ipotecare acordate pe o perioadă mai lungă.

21 Scadenta expunerilor

in mii MDL	Valoarea neta a expunerii					Nicio scadenta declarata	Total
	La cerere	<= 1 an	> 1 an <= 5 ani	> 5 ani			
1	Abordarea standardizată (SA)	389,754	727,938	432,333	92,827	744,169	2,387,020
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	389,754	727,938	432,333	92,827	744,169	2,387,020
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale		437,389	12		695,956	1,133,357
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale						-
1.1.3	Entități din sectorul public						-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare			472			472
1.1.5	Organizații internaționale						-
1.1.6	Bănci	276,076	64,138				340,213
1.1.7	Societăți de investiții		185,370	276,913	15,492		477,774
1.1.7.1	din care IMM-uri		21,582	63,019	4,359		88,961
1.1.8	Retail		4,708	17,991	30,067		52,766
1.1.8.1	din care IMM-uri		2,631	11,119			13,750
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile		36,004	136,199	47,192		219,396
1.1.9.1	din care IMM-uri		8,243	34,319	3,887		46,449
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare						-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat						-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-
1.1.15	Titluri de capital	-	-	-	-	-	-
1.1.16	Alte elemente	113,678	330	746	76	48,213	163,043
1.2	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x	x	x	x	x
2	Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x	x	x	x	x
3	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	x	x	x	x	x	x

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (g) si (h) CRR

Formularele urmatoare contin expunerile brute bilantiere si extrabilantiere si ajustarile de valoare, care fac obiectul cadrului riscului de credit, la 31 decembrie 2019, impartite pe clase de expunere definite conform abordarii standard, pe industrii si pe regiunile geografice in care are expunere BCR Chisinau S.A. Ajustarile de valoare sunt calculate conform Regulamentului BNM nr. 116/2018 cu privire la calculul de catre banci al ajustarilor specifice si al ajustarilor generale pentru riscul de credit. Eliminările cumulate din bilant reprezintă valoarea expunerilor sterse din bilant pe parcursul anului 2019, la momentul eliminării din bilant.

Tabelele reflecta calitatea activului BCR Chisinau S.A., prin prezentarea valorii contabile brute impartita pe expuneri care se afla in stare de nerambursare si expuneri care nu se afla in stare de nerambursare.

Pentru definitia nerambursarii aplicabila BCR Chisinau S.A., consultati sectiunea "Definitii ale expunerilor restante si depreciate pentru scopuri contabile" de la inceputul acestui capitol.

22 Calitatea creditului expunerilor in functie de clasele de expunere si de instrumente

in mii MDL	Valori contabile brute pentru			Ajustari specifice pentru riscul de credit	Ajustari generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					
1	Abordarea standardizată (SA)	45,478	2,441,671	113,306	-	7,614	2,387,020
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	45,478	2,441,671	113,306	-	7,614	2,387,020
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale		1,153,436	20,080			1,133,357
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale						-
1.1.3	Entități din sectorul public						-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare		482	10			472
1.1.5	Organizații internaționale						-
1.1.6	Bănci		344,704	4,490			340,213
1.1.7	Societăți de investiții		491,583	13,809			477,774
1.1.7.1	din care IMM-uri		92,399	3,438			88,961
1.1.8	Retail		54,397	1,631			52,766
1.1.8.1	din care IMM-uri		13,939	189			13,750
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile		225,601	6,205			219,396
1.1.9.1	din care IMM-uri		48,952	2,504			46,449
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	45,478		58,655		7,614	-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat						-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt						-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)						-
1.1.15	Titluri de capital						-
1.1.16	Alte elemente		171,469	8,426			163,043
1.2	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x	x	x	x	x
2	Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB- internal ratings based)	x	x	x	x	x	x
3	Cuantumul expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	x	x	x	x	x	x

23 Calitatea creditului expunerilor in functie de sectorul de activitate sau de tipurile de contraparti

in mii MDL	Valori contabile brute pentru			Ajustari specifice pentru riscul de credit	Ajustari generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare				
1	Agricultura, silvicultura si pescuit	50	3,435	119		0	3,366
2	Industria extractiva						-
3	Industria prelucratoare	200	139,216	5,581		0	133,834
4	Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aerului conditionat						-
5	Aprovizionarea cu apa						-
6	Construcii	55	560	64			551
7	Comert cu ridicata si amanuntul	14	471,690	11,065		0	460,640
8	Transporturi si depozitare	113	1,388	141			1,360
9	Servicii de cazare si alimentatie	750		750		7,613	-
10	Informatii si comunicatii		59,282	2,282			57,000
11	Servicii financiare si de asigurare		1,291,066	15,660			1,275,405
12	Activitati imobiliare	40,654		55,297			-
13	Activitati profesionale, stiintifice si tehnice						-
14	Activitati administrative si de asistenta		3,793	212			3,581
15	Administrare publica si de aparare, asigurari sociale obligatorii		207,556	8,919			198,636
16	Educatie						-
17	Servicii de sanatate umana si activitati de asistenta sociale						-
18	Arta, divertisment si activitati recreative						-
19	Alte servicii		1	0			1
20	Gospodarii ale populatiei		96,607	5,538			89,602
21	Organizatii extraterritoriale						-
22	Altele		171,469	8,426			163,043
	TOTAL	41,836	2,446,063	114,055		7,614	2,387,020

24 Calitatea creditului expunerilor in functie de regiunea geografica

in mii MDL	Valori contabile brute pentru			Ajustari specifice pentru riscul de credit	Ajustari generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare				
1	Republica Moldova	45,478	2,112,961	112,303		7,614	2,059,312
2	Austria		315,065	332			314,733
3	Romania		12,677	634			12,043
4	Rusia		484	24			460
5	Altele		482	10			472
	TOTAL	45,478	2,441,669	113,303		7,614	2,387,020

In evaluarea calitatii activelor BCR Chisinau S.A., acest formular prezinta defalcarea pe zile de restanta a creditelor si titlurilor de creanta.

Este prezentata valoarea bilantiera bruta la 31 decembrie 2019.

25 Cresterea vechimii expunerilor restante

in mii MDL	<= 30 zile	> 30 zile <= 60 zile	> 60 zile <= 90 zile	> 90 zile <= 180 zile	> 180 zile <= 1 an	> 1 an	Total
1	Credite	717,268	1,761	78	4	3	42,870
2	Titluri de creanta	457,480					457,480
	TOTAL	1,174,748	1,761	78	4	3	42,870

In formularul de mai jos se prezinta valorile contabile brute pentru credite si avansuri, titluri de creanta si expunerile extrabilantiere impartite pe expuneri performante/neperformante. Deprecierea, provizioanele si ajustarile de valoarea justa sunt calculate conform IFRS9. De asemenea, separat, sunt prezentate tranzactiile restructurate. Garantiile reale si financiare primite sunt reflectate atat pentru expunerile performante, cat si neperformante, fiind plafonate la expunerea neta.

In BCR Chisinau S.A., definitia expunerii neperformante este aliniata cu Standardele Tehnice specificate de Autoritatea Bancara Europeana (ABE) "privind supravegherea raportarii expunerilor restructurate si neperformante in temeiul articolului 99 alineatul (4) din Regulamentul (UE) Nr. 575/2013". Aceasta categorie include:

- Expunerea neperformanta a clientilor aflati in stare de nerambursare in sensul articolului 178 al Regulamentului UE Nr. 575/2013 incluzand probabilitatea de neplata, sumele materiale semnificative, restante cu mai mult de 90 de zile de intarziere, restructurari ce genereaza o pierdere pentru creditor, constituirea unui provizion si initierea procedurilor de insolventa.
- Expunerile restructurate neperformante care nu se afla in stare de nerambursare.

In decursul anului 2019, expunerea neperformanta a scazut semnificativ, cu 38.2% comparativ cu sfarsitul anului 2018. Diminuarea expunerii neperformante se datoreaza intensificarii actiunilor de recuperate si scoaterea in afara bilantului.

26 Expuneri neperformante si restructurate

in mii MDL	Valori contabile brute ale expunerilor performante si neperformante	din care performante, dar restante > 30 zile si < 90 zile	din care expuneri performante restructurate	din care neperformante				Deprecieri, provizioane si ajustari de valoarea justa cumulate negative determinate de riscul de credit				Garantii reale si garantii financiare primite					
				Total	din care in stare de nerambursare	din care depreciate	din care restructurate	Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor neperformante		Total	din care restructurate				
								Total	din care restructurate	Total	din care restructurate						
1	Credite	761,983	1,051	-	45,478	45,478	45,478	41,494	-	11,619	-	-	31,480	-	29,270	594,729	12,224
2	Titluri de creanta	457,480	-	-	-	-	-	-	-	20,429	-	-	-	-	-	-	-
3	Expuneri extrabilantiere	59,076	-	-	-	-	-	-	-	148	-	-	-	-	-	-	36,446
	TOTAL	1,278,540	1,051	-	45,478	45,478	45,478	41,494	-	32,196	-	-	31,480	-	29,270	631,174	12,224

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 442 (i) (I-V) CRR

In formularele de mai jos este prezentata reconcilierea pierderilor asteptate aferente creditelor si avansurilor acordate clientelei, calculate conform IFRS9.

Urmatorul formular prezinta modificarea stocului de deprecieri si ajustari de valoare justa cumulate negative determinate de riscul de credit pentru creditele care sunt in stare de nerambursare sau depreciate.

27 Modificari ale stocului ajustarilor generale si specifice pentru riscul de credit

in mii MDL		Deprecieri determinate de riscul de credit	
1	Sold de deschidere	-	45,712
2	Majorari datorate ajustarilor constituite pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-	288.85
3	Diminuari datorate ajustarilor pentru depreciere reluate pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-	6,836
4	Reduceri datorate anularilor ajustarilor cumulate pentru riscul de credit in cursul perioadei	-	7,614
5	Transferuri intre ajustarile pentru riscul de credit	-	11
6	Impactul diferentelor de curs valutar		
7	Combinari de activitati, inclusiv achizitionari si vanzari de filiale		
8	Alte ajustari		81
9	Sold de inchidere	-	31,480
10	Recuperarile privind ajustarile pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere		1,801
11	Ajustarile specifice pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere		-

Nota: Soldul de deschidere este la 01.01.2019

Urmatorul formular prezinta modificarile stocului de credite si titluri de creanta in stare de nerambursare si depreciate.

28 Modificari ale stocului de credite si de titluri de creanta in stare de nerambursare si depreciate

in mii MDL		Expunerea depreciata	Comentarii	
1	Sold de deschidere	73,580	Inceputul perioadei = Finalul perioadei anterioare	
2	Credite care se afla in stare de nerambursare sau sunt depreciate fata de ultima perioada de raportare	18,929	Situatia de la finalul perioadei	
3	Readuse la statutul de neafare in stare de nerambursare	-	1,245	Situatia de la finalul perioadei
4	Valorile eliminate din bilant	-	7,614	La momentul eliminarii din bilant
5	Alte modificari	-	313	Toate celelalte
6	Sold de inchidere	45,478	Soldul la finalul perioadei	

Nota: Soldul de deschidere este la 01.01.2019

Creditele in stare de nerambursare si titlurile de creanta care fac obiectul cadrului de reglementare privind riscul de credit au scazut cu 38.2% in 2019, mai ales datorita actiunilor intreprinse pe portofoliul de credite neperformante existent.

15 Active Grevate si Negrevate de Sarcini

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 443 CRR

BCR Chisinau S.A. raporteaza activele grevate de sarcini si pe cele negrevate la nivelul Grupului conform scopului de consolidare stabilit in Ghidul ABE.

Detalii referitoare la active grevate si negrevate de sarcini sunt prezentate in urmatoarele formulare. Toate sumele sunt in mii MDL.

29 Formulare aferente active grevate si negrevate de sarcini

Model A

Template A - Active grevate si negrevate de sarcini - active	Valoarea contabila a activelor grevate cu sarcini		Valoarea justa a activelor grevate cu sarcini		Valoarea contabila a activelor negrevate cu sarcini		Valoarea justa a activelor negrevate cu sarcini	
	010	din care EHQLA si HQLA eligibile din punct de vedere notional 030	040	din care EHQLA si HQLA eligibile din punct de vedere notional 050	060	din care EHQLA si HQLA 080	090	din care EHQLA si HQLA 100
010 Activele institutiei raportoare					2,364,046	437,401		
030 Instrumente de capital					1,019		1,019	
040 Titluri de datorie					437,401	437,401	437,401	437,401
050 din care: obligatiuni garantate								
060 din care: titluri garantate cu active								
070 din care: emise de administratiile publice								
080 din care: emise de societatile financiare								
090 din care: emise de societatile nefinanciare								
120 Alte active					173,900			

Model B

Template B - Colateral primit	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini		Negrevate cu sarcini	
	010	din care EHQLA si HQLA eligibile din punct de vedere notional 030	040	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise disponibile pentru a fi grevate cu sarcini din care EHQLA si HQLA 060
130 Garantii reale primite de institutia raportoare				
140 Imprumuturi la vedere				
150 Instrumente de capital				
160 Titluri de datorie				
170 din care: obligatiuni garantate				
180 din care: titluri garantate cu active				
190 din care: emise de administratiile publice				
200 din care: emise de societatile financiare				
210 din care: emise de societatile nefinanciare				
220 Credite si avansuri, altele decat imprumuturile la vedere				
230 Alte garantii reale primite				
240 Titluri proprii de datorie emise, altele decat obligatiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active				
241 Obligatiuni proprii garantate si titluri garantate cu active emise care nu au fost inca gajate				
241 TOTAL ACTIVE, GARANTII REALE PRIMITE SI				
250 TITLURI PROPRII DE DATORIE EMISE				

Model C

Template C - Sursele grevării de sarcini	Datorii corespunzatoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu imprumut	Active, garantii reale primite si titluri proprii de datorie emise, altele decat obligatiunile garantate si titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Detalii	010	030
010 Valoarea contabila a datoriilor financiare selectate		
020 Derivative		
030 din care elemente extrabursiere		
040 Depozite		
050 Operatiuni repo		
060 din care: banci centrale		
070 Depozite colateralizate altele decat operatiuni repo		
080 din care: banci centrale		
090 Titluri de datorie emise		
100 din care: obligatiuni garantate		
110 din care: titluri garantate cu active		
120 Alte surse de grevare		
130 Valoarea nominala a angajamentelor primite		
140 Valoarea nominala a garantiilor primite		
150 Valoarea justa a titlurilor de datorie primite cu colateral de tip non cash		
160 Altele		
170 Totalul surselor grevate de sarcini		

In 2019 activele proprii ale BCR Chisinau S.A. nu au fost grevate de sarcini, conform definitiei ABE.

Categoria de active utilizata in acest scop este reprezentata de obligatiuni de stat eligibile pentru a servi drept colateral in operatiunile cu Banca Centrala si care se califica, de asemenea, si ca HQLA (active cu lichiditate ridicata) conform Actului Delegat privind indicatorul de acoperire cu lichiditate.

In scopul asigurarii unei administrari adecvate a grevării de sarcini este implementat un cadru intern de guvernanta care include o politica, instructiuni referitoare la raportare, precum si o limita referitoare la administrarea activelor grevate de sarcini. In plus, acestea fac parte integranta din Strategiile ALM si Strategia de Risc ale BCR Chisinau S.A. Nivelul existent precum si evolutia estimata a grevării cu sarcini a activelor sunt avute in vedere in stabilirea planului de finantare si a profilului de risc de lichiditate in timpul procesului anual de bugetare.

16 Riscul de Piata

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 CRR

Riscul de piata este riscul de a inregistra pierderi aferente pozitiiilor din bilant si din afara bilantului din cauza fluctuatiilor nefavorabile pe piata ale preturilor instrumentelor financiare detinute pentru tranzactionare, ale ratelor dobanzii si ale cursului de schimb valutar.

Guvernanta

In urmatoarele paragrafe sunt descrise partile relevante in procesul de management al riscului.

Rolul **Comitetului Executiv si al Consiliului de Supraveghere**, precum si a comitetelor sale are o importanta deosebita deoarece trebuie sa fie stabilite elemente-cheie, cum ar fi definirea unei tolerante la risc adecvate strategiei de afaceri si rolul entitatii in sistemul financiar.

Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor (ALCO) este un organ executiv-cheie care are responsabilitatea de a supraveghea toate activitatile de gestionare a bilantului.

Comitetul Executiv este responsabil pentru definirea si implementarea unui cadru solid de analiza a riscului de piata pentru identificarea, masurarea, monitorizarea, limitarea si controlul tuturor tipurilor de risc de piata.

Departamentul Managementul Riscului este responsabil pentru coordonarea managementului riscului de piata, de lichiditate, de credit, operational si administrarea cadrului ICAAP.

In ceea ce priveste riscul de piata, Departamentul Managementul Riscului are urmatoarele functii principale:

- Identificarea riscului de piata: identificarea tuturor factorilor de risc si impactul lor potential;
- Limite de risc: definirea, propunerea, monitorizarea si escaladarea limitelor de risc;
- Monitorizarea riscului de piata si raportare : masurarea, analiza, raportarea tuturor indicatorilor la timp si cu acuratete;

Departamentul Contabilitate si Controlling (ALM) este responsabil de controlul riscului de lichiditate si de rata a dobanzii in portofoliul bancar si de efectuarea investitiilor.

Identificarea riscurilor de piata

Riscurile de piata pot fi identificate din faza de propunere a unui nou produs in cadrul Procesului de Aprobare a Produselor (PAP), dar de asemenea si pe toata durata de viata a produsului in cadrul procesului periodic (anual) de evaluare a materialitatii riscurilor.

Identificarea tuturor riscurilor de piata (risc de rata a dobanzii, risc de marja de credit, risc valutar) efectuata in cadrul PAP este esentiala pentru operatiunile de investitii si pentru noi produse, astfel incat sa se asigure ca acestea sunt supuse unor proceduri si controale adecvate inainte sa fie implementate sau intreprinse.

Procesul de evaluare a materialitatii riscurilor in BCR Chisinau S.A. identifica posibili declansatori de risc clasificati dupa impactul potential (scazut, mediu, ridicat) pentru toate tipurile de riscuri de piata si, prin urmare, un risc considerat nematerial poate fi reclasificat ca fiind semnificativ daca exista dovezi ca impactul potential s-a schimbat.

Strategii si procese aferente administrarii riscului de piata

RAPORTUL DE TRANSPARENTA AL BCR CHISINAU S.A. PENTRU ANUL 2019

Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente riscului de piata sunt stabilite prin Strategia de risc a bancii si sunt corelate cu Declaratia privind Apetitul la Risc adresand urmatoarele:

- Profilul de risc de piata al BCR Chisinau S.A., definit prin procesul de analiza a materialitatii riscurilor.
- Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente administrarii riscului de piata, in concordanta cu toleranta la risc a bancii si cerintele de reglementare.

Procesul de management al riscului presupune calcularea expunerilor la riscul de piata utilizand masuri specifice, cum ar fi: modificarea potentiala a valorii economice (MVoE), modificarea venitului din dobinzi ca rezultat al socurilor ratelor de dobinda, limite pentru pozitia valutara a bancii, senzitivitati si simulari de criza.

Portofoliul de tranzactionare (TB)

Banca nu detine portofoliu de tranzactionare, respectiv nu este nevoie de a implementa masuri de administrare a riscului de piata aferent portofoliului de tranzactionare.

Portofoliul bancar (en. Banking Book- BB)

Pentru pozitile din afara portofoliului de tranzactionare, Banca utilizeaza urmatoarele masuri:

- Modificarea potentiala a valorii economice (MVoE) cauzata de schimbari bruste si neasteptate a nivelurilor ratelor dobanzii utilizand metodologia standardizata care ia in calcul toate pozitile care nu sunt incluse in portofoliul de tranzactionare clasificate dupa moneda (EUR, MDL si USD) si maturitate. Socul standard aplicat la curbele de randament relevante pentru banca este de 200 de puncte de baza, in ambele directii;
- Modificarea venitului din dobinzi ca rezultat al socurilor ratelor de dobinda - pentru calcularea acestui indicator se utilizeaza analiza diferentelor de repricing a activelor, pasivelor si elementelor extrabilantiere sensibile la rata dobanzii si se evalueaza impactul modificarilor presupuse a ratelor dobanzii in venitul din dobinzi;
- Limite pentru pozitia valutara zilnica a bancii, individuala si totala. La determinarea pozitiei valutare deschise a bancii, se calculeaza marimile si raporturile pozitior valutare deschise separat pentru fiecare valuta straina. De asemenea, calculul se efectueaza si in total la toate valutele straine: separat la pozitile valutare deschise lungi si separat la pozitile valutare deschise scurte.

Simularile de criza pentru portofoliul bancar

Simularile de criza sunt derulate pentru determinarea vulnerabilitatii Bancii la pierderi in cazul unor modificari majore ale factorilor de risc de piata. Aceste simulari au in vedere pierderile potentiale, ca urmare a evolutiei nefavorabile a factorilor de risc determinanti.

S-au definit trei scenarii cu grade de severitate diferite (scenariul de criza moderata, cel de criza severa si scenariul de redresare). Aceste scenarii descriu evolutia ratelor de dobinda prin proiectarea pe un orizont de 2 ani.

Pierderile potentiale generate de crizele simulate, depind de doua componente:

- evolutia structurii bilantiere - a expunerilor la riscul de rata dobanzii;
- volatilitatea ratelor de dobinda in contextul macroeconomic descris prin cele treisecenarii.

Procesul de raportare, monitorizare si diminuare al riscului de piata

Procesul de control al riscului de piata include dezvoltarea unui sistem de limite cuprinzator, alocarea limitelor si raportarea depasirii limitelor, inclusiv procesul de escaladare.

Sistemul de limite de risc de piata al BCR Chisinau S.A. include:

- Limita MVoE este definita in BCR Chisinau S.A. ca o limita de risc suport;
- Limita NII este definita pentru modificarea venitului net din dobanzi pe o perioada de 3 luni ca urmare a unei modificari paralele a curbei randamentelor cu +/-200 puncte de baza pentru EUR si USD, iar pentru MDL se va monitoriza evolutia ratelor medii ponderate ale dobânzii (la depozite si credite) pe sistem in ultimii 5 ani si se va utiliza cea mai mare valoare intre +/- 200 puncte de baza si valorile din repartitia 1 si 99 (1st and 99th percentile);
- Limitele de pozitie reprezinta marimea expunerii valutare, exprimata intr-o valoare absoluta a unui portofoliu la un anumit moment. Limitele pentru pozitia valutara sunt stabilite in conformitate cu Regulamentul BNM cu privire la pozitia valutara deschisa a bancii.

Departamentul Managementul Riscului monitorizeaza expunerea bancii la riscul de piata, raportand limitele interne si regulatorii catre structurile de management din BCR Chisinau S.A.

In intalnirile lunare ALCO, este prezentata o analiza standard a expunerii bancii fata de riscul de piata si un raport cu gradul de utilizare al limitelor pentru riscul de piata. In cazul unei depasiri, ALCO aproba planurile de actiune dezvoltate astfel incat sa se reintre in limita respectiva.

Daca Departamentul Managementul Riscului identifica o depasire a limitelor stabilite:

- notifica Directia Managementul Strategic al Riscului al BCR si raporteaza depasirea catre entitatile implicate din banca, Seful Departamentului Managementul Riscului si Directorul Executiv coordonator al entitatii care gestioneaza pozitia ce a produs depasirea;
- solicita explicatii privind cauza depasirii de la entitatea care gestioneaza pozitia ce a produs depasirea;
- analizeaza situatia si ofera recomandari.

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 445 CRR

Expunerea la riscul de piata

Conform Regulamentului (UE) Nr. 575/2013 privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si conform Regulamentul BNM cu privire la fondurile proprii ale bancilor si cerintele de capital nr. 109 din 24.05.2018, BCR Chisinau S.A. calcueaza cerinta de capital pentru riscul de piata generata de riscul de rata a dobinzii si riscul valutar, urmand metoda de abordare standard. Cifrele din formularul de mai jos sunt in mii MDL.

30 Riscul de piata conform abordarii standardizate

in mii MDL	RWA	Cerinta de capital
Produce outright	4,781	478
1 Riscul de rata a dobanzii (general si specific)		
2 Riscul aferent titlurilor de capital (general si specific)		
3 Riscul valutar	4,781	478
4 Riscul de marfa		
Optiuni		
5 Abordare simplificata		
6 Metoda delta plus		
7 Abordare pe baza de scenarii		
8 Securitzare (risc specific)		
9 Total	4,781	478

La decembrie 2019, cerinta de capital pentru riscul de piata la nivelul BCR Chisinau S.A. a fost de 478 mii MDL si a fost generata de expunerea bancii la riscul valutar.

17 Riscul de Lichiditate

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 CRR

Strategii si procese pentru gestionarea riscului de lichiditate

Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente riscului de lichiditate sunt stabilite in concordanta cu Strategia de risc a bancii. Departamentul Managementul Riscului este entitatea responsabila pentru definirea strategiei de risc de lichiditate a BCR Chisinau S.A., care este inclusa in Strategia de risc a bancii. Strategia de risc de lichiditate contine urmatoarele informatii:

- Profilul de risc de lichiditate al BCR Chisinau S.A., definit prin procesul de analiza a materialitatii riscurilor;
- Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. privind gestionarea riscului de lichiditate, in conformitate cu toleranta la risc a bancii si cu cerintele legale.

Cu scopul de a limita riscul de lichiditate, Departamentul Contabilitate si Controlling (ALM) elaboreaza pentru fiecare exercitiu financiar Politica administrarea lichiditatii, care include principalele obiective ale bancii referitoare la mentinerea unor niveluri adecvate ale rezervei de lichiditate, atat in conditii normale sau conditii de criza in conformitate cu nevoia de lichiditate ale bancii pe termen scurt si mediu pe parcursul diferitelor orizonturi de timp.

De asemenea, pentru administrarea lichiditatii in situatii de criza, BCR Chisinau S.A. a dezvoltat un Plan alternativ de finantare care stabileste in mod clar strategiile pentru abordarea lipsei de lichiditati in caz de urgenta. Planul alternativ de finantare contine seturi de masuri specifice si actiuni de consolidare a lichiditatii necesare pentru depasirea cu succes a unei potentiale crize. Pentru imbunatatirea constanta a capacitatii Bancii de a reactiona prompt in cazuri de criza, planul alternativ de finantare este actualizat anual si testat periodic.

Structura si organizarea managementului riscului de lichiditate

Cadrul de guvernanta asigura distinctia dintre gestionarea lichiditatii (prima linie de control) si gestionarea riscului de lichiditate 'a doua linie de aparare/control' pentru riscul de lichiditate.

Cadrul acesta acopera, de asemenea, aria de competenta a comitetelor responsabile cu analiza si avizarea/decizia privind administrarea lichiditatii (Comitetul operativ de lichiditate – OLC, Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor - ALCO) sau administrarea riscului de lichiditate (Comitetul Executiv, Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului si Consiliul de Supraveghere), precum si responsabilitatile altor departamente implicate in cadrul de control intern si revizuirea independenta a componentelor cadrului de gestionare a riscului de lichiditate.

Rolurile si responsabilitatile Consiliului de Supraveghere, Comitetului de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului, Comitetului Executiv, Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor sunt specificate in regulamentele lor de organizare si functionare.

Structura organizationala trebuie sa asigure separarea sarcinilor si responsabilitatilor intre:

- i) Gestionarea lichiditatii – efectuata de catre Departamentul Contabilitate si Controlling (ALM) cu ajutorul Directiei Administrarea Bilantului de la Grupul BCR. Astfel, Departamentul Contabilitate si Controlling (ALM) este responsabil pentru:
 - Gestionarea strategica a lichiditatii, nevoilor de finantare, pozitiiilor valutare si investitiilor;
 - Gestionarea operationala a lichiditatii ;
 - Gestionarea crizei de lichiditate;
 - Stabilirea preturilor.
- ii) Functia de gestionare a riscului de lichiditate – efectuata de catre Departamentul Managementul Riscului. In scopul administrarii riscului de lichiditate, Departamentul Managementul Riscului realizeaza urmatoarele activitati:

- Masurare/Monitorizare/Raportare;
- Propuneri de limite pentru riscul de lichiditate.

Departamentul Managementul Riscului raporteaza regulat catre CS, Comitetul ACAR, CEX, ALCO, si OLC.

Procesul de raportare, monitorizare si diminuare al riscului de lichiditate

BCR Chisinau S.A. are un cadru de raportare adecvat pentru gestionarea riscului de lichiditate si finantare, aprobat de Consiliul de Supraveghere, care include domeniul de aplicare, modul si frecventa raportarii lichiditatii si a riscurilor de finantare si care desemneaza, de asemenea, entitatea responsabila cu pregatirea rapoartelor. Rapoartele si documentele specifice care contin informatii complete si usor accesibile cu privire la riscul de lichiditate sunt prezentate cu regularitate catre beneficiarii corespunzatori (Consiliul de Supraveghere, Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului, Comitetul Executiv, Directia Managementul Strategic al Riscului al BCR, Seful Departamentului Managementul Riscului, Directia Administrarea Bilantului al BCR, ALCO).

Bazat pe un sistem cadru de raportare si IT corespunzator, BCR Chisinau S.A. are capacitatea de a identifica si de a masura riscul de lichiditate si finantare, in conformitate cu dimensiunea, complexitatea, toleranta fata de risc si capacitatea sa de asumare a riscurilor.

Ca parte a cadrului sau de gestionare a riscurilor, BCR Chisinau S.A. are doua comitete locale specializate pe analiza si luarea deciziilor in problemele de lichiditate si finantare, si anume Comitetul Operativ de Lichiditate si Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor.

Sistemul de monitorizare a riscului de lichiditate al BCR Chisinau S.A. include (dar nu se limiteaza la) urmatoarii indicatori:

Cerinte de reglementare:

- Principiul I al lichiditatii (Lichiditatea pe termen lung);
- Principiul II al lichiditatii (Lichiditatea curenta)
- Principiul III al lichiditatii (Lichiditatea pe benzi de scadenta)

Cerinte interne:

- Indicatorul privind Analiza Perioadei de Supravietuire (SPA);
- Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR)
- Indicatorul de finantare stabila neta (NSFR).

Sectiunea de mai sus, „Strategii si procese pentru gestionarea riscului de lichiditate”, descrie principalele politici implementate pentru diminuarea riscurilor precum si strategiile si procesele folosite pentru monitorizarea eficacitatii perpetue a factorilor care contribuie la diminuarea riscului de lichiditate.

Alte politici implementate de BCR Chisinau S.A. pentru diminuarea riscului de lichiditate:

- Manualul Managementul Riscului de Lichiditate: - Acest document stabileste standardele minime pentru identificarea, calculul, masurarea, monitorizarea, guvernanta, raportarea si gestionarea riscului de lichiditate in cadrul BCR Chisinau S.A. Aceasta reglementare stabileste guvernanta, metodologia si procesele care trebuie aplicate pentru definirea si gestionarea riscului de lichiditate in conformitate cu principiile si standardele urmate de Grupul BCR.
- Politica Administrarea Activelor Grevate de Sarcini in cadrul BCR Chisinau S.A.: - Obiectivul principal al politicii privind Administrarea Activelor Grevate de Sarcini in cadrul BCR Chisinau S.A. este stabilirea unui cadru privind guvernanta, responsabilitatile si principiile administrarii, monitorizarii si raportarii activelor grevate in BCR Chisinau S.A. Aceasta Politica va asigura ca in cadrul procesului de administrare a activelor grevate de sarcini in cadrul BCR Chisinau S.A. toate riscurile asociate grevarii activelor sunt evaluate adecvat si monitorizate.
- Politica Administrarea Lichiditatii in cadrul BCR Chisinau S.A.: - Obiectivul principal al acestei politici este descrierea cerintelor necesare in vederea asigurarii unei gestiuni corespunzatoare a lichiditatii, prin stabilirea unui cadru de reglementare robust. Documentul a fost elaborat in conformitate cu cerintele de reglementare locale, prevazute de legislatia aplicabila (Regulamentul

BNM cu privire la lichiditatea bancii aprobat de CA al BNM, proces - verbal nr. 28 din 08.08.1997), dar si cu standardele/principiile definite in Politica de Administrare a Lichiditatii in cadrul Grupului BCR, documentul care guverneaza cadrul general al managementului de lichiditate la nivelul Grupului BCR .

- Strategia de lichiditate a BCR Chisinau S.A.: - documentul reprezinta strategia de lichiditate a Bancii, care pune in evidenta reguli generale privind planificarea adecvata a lichiditatii prin care se asigura mentinerea in permanenta a unui nivel suficient de lichiditate, in conditiile respectarii atat a cerintelor de reglementare, cat si a limitelor interne de lichiditate

De asemenea, prin Politica BCR Chisinau S.A. privind administrarea limitelor, banca a definit un cadru complex si exact de administrare a limitelor, care asigura aplicarea adecvata a limitelor la nivelul BCR Chisinau S.A. in operatiunile sale zilnice care sunt monitorizate in mod regulat (saptamanal, lunar sau trimestrial) si raportate catre structurile de management.

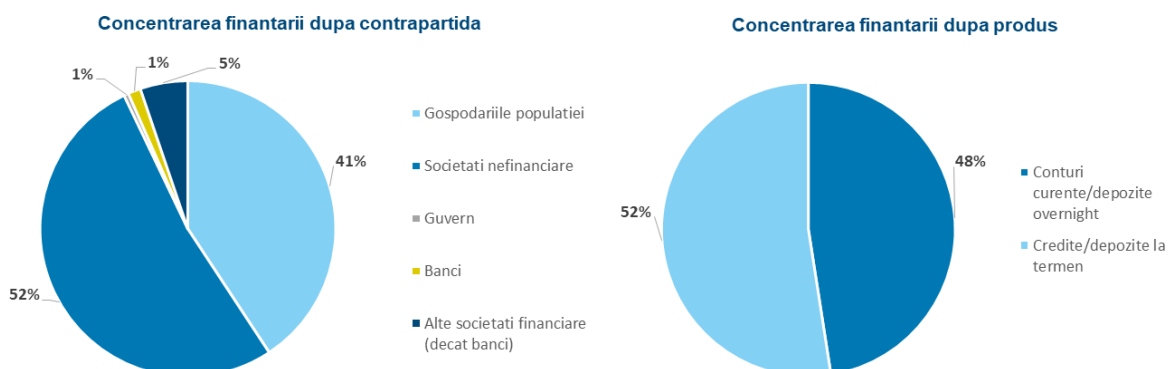
Formular aferent informatii calitative cu privire la LCR

Concentrarea surselor de finantare:

- Dupa contrapartida si dupa produs:

Comparativ cu decembrie 2018, in anul 2019 a crescut ponderea finantarii de la gospodariile populatiei de la 34.3% la 40.7%, si societatile nefinanciare de la 43.2% la 52.2%, in timp ce ponderea finantarii furnizata de banci a scazut semnificativ, de la 16.5% la 1.4%, odata cu reducerea finantarii de la banca mama. De asemenea, in aceeasi perioada, procentul finantarii la termen a crescut considerabil, de la 46.9% la 52.5%, in timp ce finantarea primita din conturile curente si depozite overnight a scazut de la 53.1% la 47.5%. Alte tipuri de finantare (tranzactii REPO, emisiuni proprii) nu au fost inregistrate.

31 Concentrarea surselor de finantare (la 31 decembrie 2019)

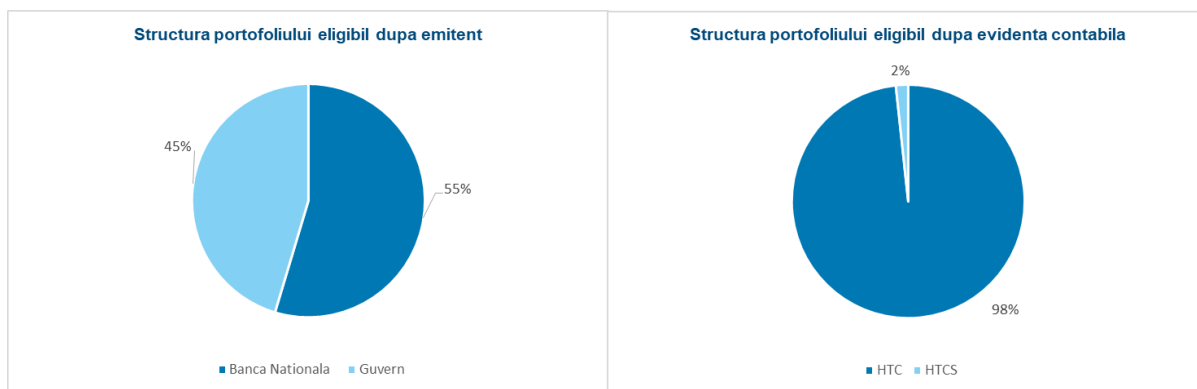
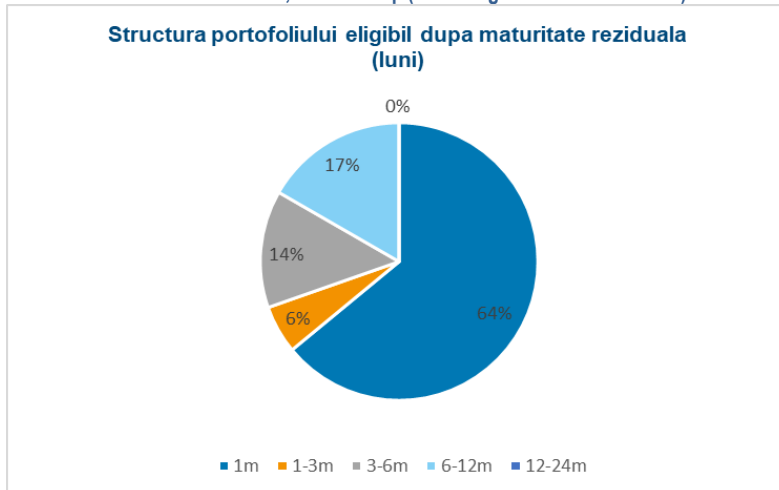
- Dupa topul primilor 10 furnizori de lichiditate: - ponderea primilor 10 furnizori de lichiditate in totalul finantarii este egala cu 35.3%, fata de 44.4% anul precedent.

Concentrarea surselor de lichiditate:

Portofoliul de valori mobiliare eligibile a crescut fata de 2018 cu 21.9%, toate fiind instrumente in portofoliul investitional eligibile la Banca Nationala a Moldovei, cu venit fix 99.9% si venit flotant 0.1%.

Portofoliul total de valori mobiliare eligibile a insumat 439.1 mil MDL.

32 Structura portofoliului in functie de maturitate reziduala, emitent si tip (mod inregistrare in contabilitate) la 31 Decembrie 2019

In afara de portofoliul de instrumente financiare cu venit fix in valoare de 439.1 mil MDL, buffer-ul de lichiditate contine un stoc de numerar in valoare de 113.7 mil MDL.

Expunerile din derivative si potentialele apeluri in marja:

BCR Chisinau S.A. nu are expuneri din derivative.

Neconcordanta intre valute in cadrul LCR

In cadrul BCR Chisinau S.A., indicatorul LCR este calculat pentru toate valutele principale care depasesc 5% din totalul pasivelor detinute de institutie (EUR, USD si MDL). Astfel, cerintele buffer-ului de lichiditate trebuie sa fie determinate pentru valute diferite.

Distributia buffer-ului de lichiditate pe valute este monitorizata lunar, cu scopul de a se asigura faptul ca iesirile de numerar nete pe valute semnificative (EUR, USD si MDL) sunt acoperite integral de active lichide denuminate in aceeași valuta. Compozitia buffer-ului de lichiditate la 31.12.2019 este prezentata in tabelul de mai jos:

33 Compozitia buffer-ului de lichiditate la 31 decembrie 2019

sume ponderate, in mii MDL	EUR	MDL	USD
Buffer de lichiditate	54,445	731,828	11,184
Numerar	54,445	46,901	11,184
Rezerve la banca centrala		247,663	
Active emise de banca centrala			
Active emise de administratia centrala			
Active de la administratii centrale si de la banci centrale care pot fi recunoscute si care sunt denumite in moneda nationala sau intr-o moneda straina		437,264	
Obligatiuni garantate de calitate extrem de inalta			
Active emise de administratia locala (Stat Membru, RW 20%)			
Actiuni			
iesiri nete de numerar	38,403	142,786	3,925

Alte elemente din calculul LCR care nu sunt surprinse in raportul de transparenta privind indicatorul LCR, dar care sunt considerate relevante de catre institutie pentru profilul sau de lichiditate.

Banca considera ca toate informatiile relevante pentru profilul sau de lichiditate au fost deja prezentate in cuprinsul acestui raport.

34 Compozitia buffer-ului de lichiditate la 31 decembrie 2019

Moneda si unitati (mii MDL)	Valoare totala neponderata				Valoare totala ponderata				
Sfarsit trimestru (ZZ LLL AAAA)	31-Mar-2019	30-Jun-2019	30-Sep-2019	31-Dec-2019	31-Mar-2019	30-Jun-2019	30-Sep-2019	31-Dec-2019	
Numarul punctelor de date utilizate la calcularea mediilor	12	12	12	12	12	12	12	12	
ACTIVE LICHIDE DE CALITATE RIDICATA									
1	Total active lichide de calitate ridicata (HQLA)				538,803	574,681	595,426	647,256	
NUMERAR - IESIRI									
2	Depozite Retail si depozite ale clientilor intreprinderi mici, din care:	310,352	369,411	394,353	421,789	31,035	36,941	39,435	42,179
3	Depozite stabile								
4	Depozite mai putin stabile	310,352	369,411	394,353	480,328	31,035	36,941	39,435	48,033
5	Finantare de tip wholesale negarantata	340,768	380,585	450,128	524,790	165,449	182,254	211,138	245,586
6	Depozite operationale (toate contrapartile) si depozite in retele cooperatiste								
7	Depozite neoperationale (toate contrapartile)	340,768	380,585	450,128	524,790	165,449	182,254	211,138	245,586
8	Creante negarantate								
9	Finantare de tip wholesale garantata								
10	Cerinte suplimentare								
11	Iesiri de lichiditati afente expunerilor din operatiuni cu instrumente financiare derivate si alte cerinte privind garantii reale								
12	Iesiri aferente pierderii de fonduri asociate titlurilor de creanta								
13	Facilitati de credit si lichiditate	1,854	2,865	3,416	4,001	152	236	283	323
14	Alte obligatii de finantare contractuale	77,808	56,169	33,068	39,756	70,799	47,086	22,732	28,270
15	Alte obligatii de finantare contingente	159,526	187,783	191,777	211,405	2,987	2,510	1,988	2,196
16	TOTAL IESIRI DE NUMERAR					270,422	269,028	275,576	318,554
INTRARI DE NUMERAR									
17	Operatiuni de creditare garantata (ex. reverse repo)								
18	Intrari ca urmare a expunerilor pe deplin performante	233,293	268,242	278,846	327,219	228,246	263,468	273,674	320,829
19	Alte intrari de numerar	3,995	4,407	4,665	4,656	3,995	4,407	4,665	4,656
EU-19a	(Diferenta intre intrarile totale ponderate si iesirile totale ponderate care rezulta din tranzactiile efectuate in tarile terte in care exista restrictii privind transferul sau care sunt denumite in monede neconvertibile)								
EU-19b	(Intrările excedentare provenite de la o institutie specializata de credit afiliata)								
20	TOTAL INTRARI DE NUMERAR	237,288	272,648	283,511	331,875	232,241	267,875	278,339	325,484
EU-20a	Intrari exceptate integral								
EU-20b	Intrari supuse plafonului de 90%								
EU-20c	Intrari supuse plafonului de 75%	237,288	272,648	283,511	331,875	232,241	267,875	278,339	325,484
VALOARE TOTALA AJUSTATA									
21	REZERVA DE LICHIDITATI					538,803	574,681	595,426	647,256
22	TOTAL IESIRI NETE DE NUMERAR					67,606	67,257	68,894	79,638
23	INDICATOR DE ACOPERIRE A NECESARULUI DE LICHIDITATE (%)					797%	854%	864%	813%

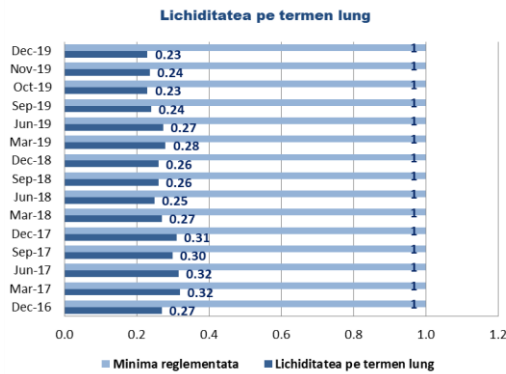
Cerinte de reglementare pentru riscul de lichiditate

Principiul I al lichiditatii (Lichiditatea pe termen lung):

Principiul I de lichiditate este un indicator reglementat raportat lunar catre BNM care prevede ca suma activelor bancii cu termenul de rambursare mai mult de 2 ani sa nu depaseasca suma resurselor ei financiare.

Evolutia acestui indicator si nivelul indicatorului pentru BCR Chisinau S.A. la situatia din 31.12.2019 este prezentata in graficul de mai jos:

35 Lichiditatea pe termen lung la 31 decembrie 2019

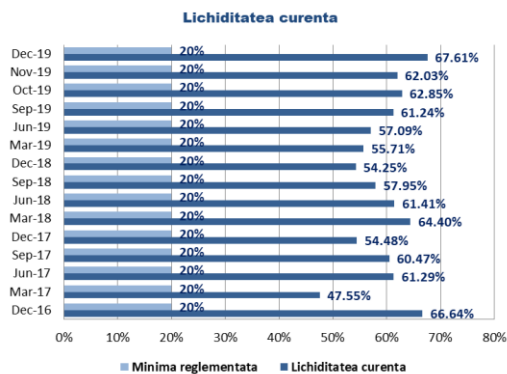
Dupa cum se poate observa din grafic, valoarea activelor BCRC cu termen de rambursare mai mare de 2 ani nu depaseste nivelul resurselor financiare, ceea ce garanteaza faptul ca BCRC are lichiditati disponibile pentru a satisface nevoile potentiale de lichiditate ale clientilor sai.

Principiul II al lichiditatii (Lichiditatea curenta):

Principiul II de lichiditate (Lichiditatea curenta) este un indicator reglementat raportat zilnic catre BNM care prevede ca lichiditatea curenta a unei banci, exprimata ca coeficient al activelor lichide la activele totale, nu trebuie sa fie mai mic de 20%.

Evolutia acestui indicator si nivelul indicatorului pentru BCR Chisinau S.A. la situatia din 31.12.2019 este prezentata in graficul de mai jos:

36 Lichiditatea curenta la 31 decembrie 2019

Graficul arata ca BCRC poate satisface nevoile potentiale imediate de lichiditate cu ajutorul portofoliului curent de depozite, conturi nostro si numerar. Activele disponibile folosite pentru a calcula acest indicator prezinta o stabilitate ridicata pe tot parcursul anului 2019.

Principiul III al lichiditatii (Lichiditatea pe benzi de scadenta):

Principiul III al lichiditatii (Lichiditatea pe benzi de scadenta) este un indicator reglementat prezentat lunar catre BNM care prevede ca lichiditatea pe benzi de scadenta pana la o luna; 1-3 luni; 3-6 luni; 6-12 luni si peste 12 luni, exprimata ca raport intre lichiditatea efectiva si lichiditatea necesara pe fiecare banda de scadenta, nu trebuie sa fie mai mica decat 1 pe fiecare banda de scadenta.

Evolutia acestui indicator si nivelul indicatorului pentru BCR Chisinau S.A. la situatia din 31.12.2019 este prezentata in graficul de mai jos:

37 Lichiditatea pe benzi de scadenta la 31 decembrie 2019

	Minima reglementata	Pina la 1 luna	1-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	Peste 1 an
Dec-16	1.00	2.11	3.07	18.17	4.00	126.65
Mar-17	1.00	1.89	12.83	44.78	1.02	119.03
Jun-17	1.00	1.78	2.61	1.23	1.78	93.72
Sep-17	1.00	1.58	3.22	7.94	1.73	87.98
Dec-17	1.00	1.80	1.67	2.23	12.54	129.41
Mar-18	1.00	2.29	25.89	5.80	1.47	36.62
Jun-18	1.00	2.77	44.30	19.03	2.26	23.21
Sep-18	1.00	2.25	66.21	1.95	10.21	19.93
Dec-18	1.00	1.74	2.19	16.05	17.14	18.30
Mar-19	1.00	2.38	66.83	19.78	11.12	3.61
Jun-19	1.00	2.24	63.47	25.21	2.98	12.67
Sep-19	1.00	2.38	69.88	40.27	26.76	18.80
Oct-19	1.00	2.38	57.34	38.60	32.78	21.87
Nov-19	1.00	2.45	27.87	42.10	32.98	25.72
Dec-19	1.00	2.35	6.95	34.56	30.18	28.12

Conform graficului se poate observa ca lichiditatea efectiva a bancii pe fiecare banda de scadenta depaseste lichiditate necesara, ceea ce confirma capacitatea bancii de a-si onora angajamentele de plata in fiecare banda de scadenta.

18 Riscul Operational

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (a) (c) (d), ART. 446 si ART. 454 CRR

Riscul operational este definit ca riscul de pierdere care rezulta fie din utilizarea unor procese, persoane sau sisteme interne inadecvate sau care nu si-au indeplinit functia in mod corespunzator, fie din evenimente externe si care include riscul juridic. BCR Chisinau S.A. a stabilit strategii, politici si procese utilizate pentru identificarea, masurarea, monitorizarea, controlul si raportarea riscului operational. Principalele tipuri de riscuri operationale la care BCR Chisinau S.A. este expusa, sunt urmatoarele:

Riscul juridic este definit ca riscul de pierdere ca urmare atat a amenzilor, penalitatilor si sanctiunilor de care banca este pasibila in caz de neaplicare sau aplicare defectuoasa a dispozitiilor legale sau contractuale, cat si a faptului ca drepturile si obligatiile contractuale ale bancii si/sau ale contrapartidei sale nu sunt stabilite in mod corespunzator.

Riscul aferent tehnologiei informatiei si comunicatiilor (ITC) se refera la riscul de pierderi actuale sau viitoare cu impact advers asupra profitului si a capitalului, cauzate de strategii si politici IT necorespunzatoare, tehnologia informatiei sau procesarea, care pot compromite disponibilitatea, integritatea, controlul si continuitatea, precum si din utilizarea inadecvata a tehnologiei informatiei la nivelul institutiei.

Riscul de frauda (frauda interna si externa) include pierderile cauzate de intentia de a frauda, insusirea frauduloasa de bunuri sau de eludare a reglementarilor, legislatiei sau politicii institutiei sau incalcare a principiilor diversitatii, in care este implicata cel putin o persoana din interiorul acesteia (frauda interna) si pierderi rezultate din actiuni de genul celor comise cu intentia de fraudare, de insusire frauduloasa de bunuri sau de eludare a legislatiei, comise de un tert (frauda externa).

Riscul de personal cauzeaza pierderi ca urmare a nerespectarii procedurilor, practicilor si/sau regulilor din zona resurse umane (HR) de catre angajatii bancii, cat si a executiei inadecvate a serviciilor si proceselor aferente HR.

Riscul de securitate este definit ca fiind riscul rezultat din procese interne inadecvate sau evenimente externe care afecteaza disponibilitatea, integritatea, confidentialitatea informatiilor si sistemelor (ITC) si/sau informatii utilizate pentru serviciile de plati. Acesta include riscul legat de atacurile cibernetice sau securitate fizica neadecvata.

Riscul de conduita este definit ca riscul existent sau potential de pierderi pentru o institutie, care este asociat prestarii necorespunzatoare a serviciilor financiare, inclusiv a cazurilor de abatere disciplinara cu intentie sau din neglijenta. Toate instrumentele de administrare a riscului operational se aplica in mod egal si pentru riscul de conduita.

Riscurile de executie reprezinta deficiente in procesarea tranzactiilor clientilor pe piata, initierea si executia produselor, erori de sisteme si procese cauzate de erori umane sau procese inadecvate. De asemenea, aceasta categorie include si contractele intocmite in mod eronat.

Riscul de externalizare este riscul ca un furnizor tert de servicii sa nu isi mai poata indeplini obligatiile contractuale sau sa intre in faliment.

Strategii si procese aferente administrarii riscului operational

Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente riscului operational sunt stabilite prin Strategia de risc a BCR Chisinau S.A. si sunt corelate cu Declaratia privind Apetitul la Risc adresand urmatoarele:

- Profilul de risc operational al BCR Chisinau S.A., definit prin procesul de analiza a materialitatii riscurilor.
- Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente administrarii riscului operational, in concordanta cu toleranta la risc a bancii si cerinte de reglementare.

Banca gestioneaza riscurile operationale prin stabilirea unui cadru de control adecvat, prin identificarea lor prompta, monitorizarea continua, controlul adecvat si raportarea acestora in scopul luarii masurilor corective care se impun. Cadrul de control include separarea

efectiva a responsabilitatilor, proceduri de acces, autorizare si reconciliere, instruirea personalului, procese de evaluare, precum si utilizarea auditului intern.

Administrarea riscurilor operationale are ca obiectiv principal asigurarea cadrului intern care sa permita identificarea, evaluarea, monitorizarea riscurilor operationale si adoptarea masurilor necesare in scopul controlului/ diminuarii pierderilor determinate de aceste riscuri.

Procesul de gestionare a riscului operational la nivelul BCR Chisinau S.A. consta in:

- Identificarea si evaluarea/masurarea riscurilor operationale;
- Monitorizarea, controlul si raportarea riscurilor operationale.

Riscul operational este influentat de o larga varietate de factori care trebuie luati in considerare atunci cand se determina expunerea bancii la riscul operational. Acesti factori pot fi grupati in categorii (ex. mediul economic si de afaceri, procese si sisteme, etc.). Pentru a lua in calcul toti acesti factori, BCR Chisinau S.A. a implementat o serie de instrumente calitative si cantitative:

- Analiza cantitativa a riscurilor operationale, care include identificarea, colectarea, analiza si controlul datelor interne si externe referitoare la evenimentele de risc operational care genereaza pierderi. BCR Chisinau S.A. a dezvoltat si mentine un cadru cuprinzator de identificare si colectare a informatiilor referitoare la pierderile de risc operational, conform caruia intreg personalul bancii are responsabilitatea de a informa complet, corect si in timp util in privinta riscurilor operationale. Informatiile astfel obtinute sunt reconciliate si comparate, pentru verificare si completitudine cu informatii obtinute din surse alternative, precum contabilitate, rapoartele de audit intern sau extern etc;
- Pentru analiza calitativa, Banca a elaborat o metodologie pentru:
 - Evaluarea riscului in cazul unor produse, activitati, procese si sisteme noi. Procesul de aprobare a produselor (PAP) stabileste standarde minime pentru a se asigura ca procedura de evaluare a riscurilor este efectuata in mod adecvat inainte de dezvoltarea si / sau lansarea unor produse noi sau modificate semnificativ. PAP asigura controale adecvate care sunt puse in aplicare pentru gestionarea riscurile inerente asociate cu produsele noi, proceselor conexe si implementarea sistemului, precum si alte initiative;
 - Evaluarea riscului in cazul activitatilor externalizate noi care asigura un control adecvat al riscului asociat activitatilor prestate de catre furnizorii de servicii, activitati care au fost clasificate drept externalizare in conformitate cu cerintele legale. De asemenea, un proces de evaluare a riscului are loc anual la nivelul Bancii, acesta incluzand toate activitatile externalizate, scopul fiind evaluarea riscului pe baza unei metodologii formalizate definite la nivelul Grupului BCR;
- Monitorizarea si raportarea periodica a indicatorilor de risc operational (KRI), astfel incat Banca sa poata detecta in timp util schimbarile privind expunerea la riscul operational. Indicatorii de risc operational (KRI) sunt monitorizati si raportati trimestrial catre Comitetul Executiv si Consiliul de Supraveghere. Rapoartele prezinta nivelul KRI si, in caz de depasire a limitelor stabilite, sunt implementate masuri adecvate de diminuare astfel incat sa se reduca nivelul riscului.

Rezultatele identificarii si evaluarii riscului operational sunt consolidate pentru a calcula cerinta de capital pentru acoperirea riscului operational pentru Pilonul II.

Colectarea datelor interne are drept scop sa adune date complete si corecte, precum si inregistrarea si validarea tuturor evenimentelor de risc operational la nivelul intregului Grup. Colectarea datelor interne ajuta la intelegerea modului in care se manifesta riscurile si stabileste baza pentru cuantificarea expunerii la riscul operational si a capitalului necesar pentru acoperirea acesteia. In principiu, datele interne reprezinta baza modelului privind Abordarea Avansata de Evaluare (AMA), bazat pe distributia pierderilor.

Pentru determinarea cerintei de capital privind riscul operational pentru Pilonul II utilizand abordarea avansata - AMA (Advanced Measurement Approach), BCR Chisinau S.A. utilizeaza modelul statistic elaborat la nivelul Grupului Erste.

Modelul intern (AMA) utilizeaza Metoda distributiei pierderilor generate de riscurile operationale (Loss Distribution Approach - LDA) care include urmatoorii factori:

- Date interne: pentru estimarea parametrilor modelului LDA se utilizeaza o serie de date istorice;
- Date externe: pe langa datele interne sunt utilizate date din sistemul Operational Risk Exchange (ORX), suplimentand insuficienta datelor interne pe anumite intervale de valoare pentru care nu exista istoric suficient;
- Analiza de scenarii: utilizata in completarea datelor referitoare la pierderile generate de riscurile operationale, referindu-se la evenimentele cu impact major si cu frecventa redusa;
- Mediul de afaceri si factorii de control.

Raportarea, monitorizarea si diminuare al riscului operational

BCR Chisinau S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul operational considerind abordarea de baza (BIA) pentru Pilonul I si abordarea avansata (AMA) pentru Pilonul II. In cazul AMA sunt luate in considerare mecanismele de transfer ale riscului (utilizarea asigurarilor) folosite in scopul diminuarii cerintei de capital. In cadrul AMA, BCR Chisinau S.A. are abilitatea sa recunoasca impactul de mitigare a riscului a asigurarilor in cerinta de capital aferenta riscului operational. Reducerea in necesarul de fonduri proprii din utilizarea asigurarilor este limitata la 20% din necesarul de fonduri proprii pentru riscul operational inainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului. Adicional, pentru a diminua riscurile operationale, banca promoveaza o cultura de risc operational prin cursuri de instruire dedicate si prin controalele aferente cu scopul evaluarii activitatilor Bancii prin prisma expunerii la risc operational si reputational.

Banca monitorizeaza si controleaza permanent riscurile operationale prin intermediul indicatorilor specifici de risc, prin monitorizarea evolutiilor evenimentelor inregistrate precum si prin implementarea/ solutionarea masurilor de remediere.

La nivelul Bancii, activitatile externalizate sunt monitorizate in mod regulat in conformitate cu procedurile interne specifice. Rezultatele monitorizarii sunt prezentate cel putin trimestrial conducerii Bancii (Consiliului de Supraveghere si Comitetului Executiv). Indicatorii cheie de risc si de performanta sunt stabiliti pentru fiecare activitate externalizata. Evolutia acestora este monitorizata de catre managerul de externalizare.

Raportarea riscului operational catre managementul Bancii este o componenta majora a cadrului de administrare a riscului. Raportarea este esentiala in procesul de constientizare a pierderilor generate de riscurile operationale si a expunerii bancii la aceasta categorie de risc si permite institutiei sa realizeze o administrare corespunzatoare a riscurilor operationale. Raportarea periodica ofera informatii detaliate privind riscul operational la nivelul BCR Chisinau S.A. atat managementului local (Comitetul Executiv; Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului; Consiliul de Supraveghere), precum si la nivelul Grupului BCR.

19 Riscul Reputational

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (a) (c) (d) CRR

Riscul reputational poate fi definit ca riscul actual sau viitor care poate afecta in mod nefavorabil profitul si capitalizarea bancii, rezultand din perceptia negativa a clientilor, contrapartilor, actionarilor, investitorilor sau organismelor de reglementare. Un "risc reputational" se materializeaza atunci cand publicitatea negativa determinata de anumite evenimente de afaceri - fie ca este sau nu corecta – este de natura a compromite capitalul reputational al companiei si poate rezulta in pierderi ale valorii institutiei. Riscul reputational poate fi determinat de publicitatea negativa adevarata sau falsa despre reputatia Bancii sau reputatia organismelor de conducere ale Bancii si a membrilor acestora: practici, instrumente, lichiditatea sau solvabilitatea bancii; alte riscuri generate de activitatea bancara, atunci cand riscul reputational este o componenta a acestora (de exemplu: riscul operational, de conformitate, incidente de risc etic etc.). Impactul riscului reputational poate afecta capacitatea Bancii de a desfasura activitatea curenta in conformitate cu planul de lucru, stabilirea de noi relatii de afaceri sau continuarea parteneriatelor existente cu clientii.

Strategii si procese aferente administrarii riscului reputational

Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente riscului reputational sunt stabilite prin Strategia de risc a bancii si sunt corelate cu Declaratia privind Apetitul la Risc adresand urmatoarele:

- Profilul de risc reputational al BCR Chisinau S.A., definit prin procesul de analiza a materialitatii riscurilor.
- Obiectivele strategice ale BCR Chisinau S.A. aferente administrarii riscului reputational, in concordanta cu toleranta la risc a bancii si cu cerintele de reglementare.

Strategiile administrarii riscului reputational se concentreaza pe initiative aferente consolidarii culturii corporatiste, satisfactiei clientului, dezvoltarea parteneriatelor media, evaluarea riscului operational si riscului reputational legat de produse noi sau generat de modificari semnificative asupra produselor existente.

Raportarea, monitorizarea si diminuare a riscului reputational

Banca monitorizeaza si controleaza in mod permanent riscul reputational in baza unor fluxuri, politici si proceduri care determina un cadru adecvat de administrare a riscului reputational. Pentru a asigura o linie directoare si standarde consecvente si unitare pentru gestionarea riscului reputational al Bancii, a fost constituit Grupul de Lucru al Riscului Reputational, cu scopul de a identifica, clasifica si evalua riscurile reputationale in ceea ce priveste probabilitatea si sfera de influenta a efectelor lor asupra capitalului reputational. Semestrial este intocmit Registrul de Risc Reputational, iar rezultatele evaluarii riscului reputational sunt prezentate Comitetului Executiv, Comitetului de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului si Consiliului de Supraveghere. Registrul de Risc Reputational include informatii referitoare la:

- Imaginea de ansamblu privind nivelul riscului reputational al bancii;
- Masuri de diminuare;
- Scurta prezentare a principalelor evolutii ale indicatorilor de risc reputational analizati;
- Analiza indicatorilor cantitativi si calitativi;
- Sumarul litigiilor.

Raportarea este esentiala in procesul de recunoastere a pierderilor in ceea ce priveste reputatia si expunerea Bancii la acest tip de risc si permite institutiei sa efectueze un management adecvat al riscului reputational. Procesul de evaluare a materialitatii riscurilor in BCR Chisinau S.A. identifica factorii de risc clasificati in functie de impactul potential (sczut, mediu, ridicat) pentru riscul reputational.

Responsabilitatea principala de identificare, escaladare si solutionare a situatiilor aferente riscului reputational este in sarcina liniilor de business. Riscul reputational este diminuat prin urmatoarele masuri:

- Codul de conduita;
- Procesul de aprobare al produselor;
- Politicile aferente creditarii;
- Comunicare proactiva cu presa si investitori;
- Politca de externalizare;
- Politica anti-coruptie si politica aferenta conflictelor de interese a BCR Chisinau S.A.

20 Expunerea la Riscul de Rata a Dobanzii Aferent Pozitiilor Neincluse in Portofoliul de Tranzactionare

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 448 CRR

Limitele MVoE pentru portofoliul total bancar sunt monitorizate trimestrial. In plus, raportarea MVoE este transmisa catre Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului si Consiliul de Supraveghere.

Modificarea potentiala a valorii economice calculata pe baza metodologiei MVoE la final de an sunt prezentate in tabelele de mai jos:

38 MVoE BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019

in mii MDL	Soc standard	Soc de piata
Fonduri proprii	402,642	402,642
Modificarea potentiala a valorii economice:		
% din fondurile proprii	0.48%	1.96%
total valoare absoluta, din care:	1,936	7,894
MDL	1,819	7,822
EUR	107	62

Tabelul de mai jos arata modificarea venitului net din dobanzi (NII) pe o perioada de 3 luni aferenta unei modificari paralele instante a curbei randamentelor cu ± 200 puncte de baza pentru EUR si USD, iar pentru MDL se va monitoriza evolutia ratelor medii ponderate ale dobanzii (la depozite si credite) pe sistem in ultimii 5 ani si se va utiliza cea mai mare valoare intre +/- 200 puncte de baza si valorile din repartitia 1 si 99 (1st and 99th percentile).

39 NII BCR Chisinau S.A. la 31 decembrie 2019

in mii MDL	Scenariu	Decembrie 2019			Total
		EUR	MDL	USD	
	i_P+2 -	359	3,200	18	3,577
	i_P-2 -	(359)	(3,200)	(18)	(3,577)
	Fonduri proprii				402,642
	Impact				0.89%

21 Politica de Remunerare

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 450 CRR

Politici si practici de remunerare, structura de remunerare si plata bonusurilor

In BCR Chisinau S.A., prin intermediul politicilor de remunerare se urmareste implementarea unei structuri de recompense care va permite BCR Chisinau S.A. sa atraga, sa motiveze si sa pastreze printre angajatii sai pe cei mai valorosi oameni, care vor contribui la realizarea scopurilor si obiectivelor bancii.

Politicile de remunerare sunt aprobate de catre Consiliul de Supraveghere al BCR Chisinau S.A. care are rolul de indeplinire a sarcinilor si obligatiilor legate de sistemul global de remunerare din BCR Chisinau S.A.

Principiile de baza ale politicilor de remunerare din cadrul BCR Chisinau S.A. sunt:

- Politica de remunerare permite si promoveaza o administrare a riscurilor sanatoasa si eficace, fara a incuraja asumarea de riscuri care ar determina incalcarea apetitului la risc al BCR Chisinau S.A.
- Politica de remunerare corespunde culturii bancii, strategiei de afaceri, mediului de control intern, obiectivelor, valorilor si intereselor pe termen lung ale BCR Chisinau S.A. si cuprinde principii menite sa evite conflictele de interese.
- Remuneratia totala in BCR Chisinau S.A. se bazeaza pe o combinatie a evaluarii performantei individuale, cea a structurii organizationale in care se desfasoara activitatea si cea a rezultatelor generale ale bancii. La evaluarea performantei individuale sunt luate in considerare atat criteriile financiare, cat si criteriile non-financiare (calitative) (competentele individuale, abilitatile de lider, contributia la performanta echipei etc).
- Evaluarea performantei este realizata intr-un cadru multianual, pentru a se asigura ca procesul de evaluare se bazeaza pe performanta pe termen lung si ca plata efectiva a componentelor remuneratiei bazate pe performanta se intinde pe o perioada care tine cont de ciclul de afaceri al bancii si de riscurile specifice activitatii acesteia.
- Plata remuneratiei variabile nu limiteaza capacitatea bancii de a-si intari baza de capital. In plus, deciziile membrilor Comitetului Executiv in legatura cu remuneratia variabila vor tine cont de interesele pe termen lung ale actionarilor, investitorilor si angajatilor bancii in vederea unei industrii bancare functionale si a stabilitatii pietei financiare.
- Masurarea performantei utilizata pentru a calcula componentele remuneratiei variabile include o ajustare pentru toate tipurile de riscuri curente si potentiale si ia in considerare cerintele de capital si lichiditate.
- Remuneratia variabila garantata nu este compatibila cu administrarea solida a riscurilor sau cu principiul remunerarii pentru performanta si nu face parte din planurile de remunerare potentiale. Plata variabila garantata are caracter exceptional si poate fi acordata doar atunci cand se angajeaza personal, fiind limitata la primul an de activitate al acestuia (ca data de acordare), in conditiile in care banca detine o baza de capital solida.
- Componentele fixa si variabila ale remuneratiei totale sunt echilibrate in mod corespunzator, astfel incat structura de remunerare sa nu favorizeze interesele bancii si a persoanelor relevante in detrimentul intereselor clientului. Componenta fixa reprezinta o proportie suficient de mare din remuneratia totala, astfel incat sa permita aplicarea unei politici complet flexibile privind componentele remuneratiei variabile, incluzand posibilitatea de a nu plati nicio remuneratie variabila.
- Remuneratia variabila va fi platita doar in limita unui raport rezonabil intre componenta fixa si cea variabila. Raportul dintre componenta fixa si cea variabila trebuie sa fie de maximum 100%.
- Platile referitoare la incetarea anticipata a unui contract individual de munca reflecta performanta obtinuta in timp si sunt proiectate intr-o modalitate care sa nu recompenseze nereusita sau o conduita profesionala necorespunzatoare.
- Remuneratia variabila (inclusiv platile amanate la plata) va fi platita doar daca este sustinuta de situatia financiara a bancii in ansamblu si daca poate fi justificata in conformitate cu performanta bancii, a structurii organizatorice in care se desfasoara activitatea si a angajatului in cauza. In caz contrar, componenta variabila a remuneratiei nu se va acorda, sau, daca se va acorda, va fi limitata ca suma.

Pachetul de remunerare pentru intreg personalul BCR Chisinau S.A. este format din urmatoarele elemente:

- Remuneratia fixa;
- Remuneratia variabila.

Bonusul de performanta (una dintre componentele remuneratiei variabile) este corelat cu performanta companiei si performanta individuala si este acordat cu frecventa anuala, in functie de performanta individuala masurata atat prin indicatori cantitativi cat si calitativi.

Urmatoarele elemente sunt considerate in ceea ce priveste structura platii bonusului de performanta:

- Criteriile minime de performanta conditioneaza orice plata de bonus, atat componenta initiala, cat si componenta amanata. Cerintele minime de performanta iau in considerare performanta la nivelul grupului, local si cerintele de adecvare a capitalului si lichiditatii, in conformitate cu Declaratia privind Apetitul la Risc (ca parte a procesului de aliniere cu riscul) si sunt aplicabile intregului personal. Cerintele minime de performanta la nivel local sunt aprobate anual de catre Consiliul de Supraveghere al BCR Chisinau S.A.;
- Componenta variabila totala a remuneratiei este redusa considerabil in cazul in care performanta financiara slaba sau negativa a Grupului BCR si/sau a BCR Chisinau S.A. rezultata ca urmare a criteriilor descrise anterior. Acest lucru influenteaza atat evaluarea remuneratiei variabile curente si reducerea bonusurilor acordate anterior si care nu au fost platite inca;
- Plata remuneratiei variabile se face de obicei in numerar. In general, bonusurile sunt platite in numerar o singura data, cu exceptia cazurilor in care se aplica un model de plata diferit. Componenta variabila a remuneratiei nu se va plati prin intermediul unor mijloace sau metode care sa faciliteze evitarea aplicarii cerintelor legale;
- Esecul nu va fi rasplatit niciodata. In acest sens, BCR Chisinau S.A. evita orice angajamente obligatorii inainte de a fi indeplinite toate conditiile pentru orice componenta a remuneratiei variabile;
- In special, platile nu trebuie sa fie promise si trebuie sa se refere la performanta in oricare perioada de performanta;
- BCR Chisinau S.A. urmeaza liniile reglementate in procesul de luarea a deciziilor privind plata bonusurilor, in special in cazul pierderilor nete datorate conform cerintelor de adecvare a capitalului propriu;
- Aplicarea oricarei sanctiuni disciplinare conduce la pierderea sau limitarea eligibilitatii angajatului pentru bonusul de performanta al anului pentru care sanctiunea s-a aplicat;
- Exista mecanisme de plata amanata si de clawback prin care se asigura ajustari de risc, pentru a corela recompensa cu performanta sustenabila.

Mecanismele de ajustare ex-post cu riscul folosit in BCR Chisinau S.A. sunt malus si claw-back. BCR Chisinau S.A. poate pretinde re-platirea bonusului de performanta de la un angajat, in cazul in care are loc vreunul din evenimentele de mai jos:

- Frauda dovedita, comisa de catre orice angajat, pe durata Perioadei de Performanta;
- Informatii inselatoare furnizate de respectivul angajat, in cazul in care asemenea informatii au putut avea sau au avut un impact rezonabil asupra evaluarii performantei;
- Dovada unui comportament necorespunzator sau al unei grave erori efectuate de catre un angajat (ex. incalcarea codului de conduita si a altor regulamente interne, cu precadere referitoare la riscuri);
- Dovezi de incalcare a standardelor de reputatie si de experienta sau
- Dovezi ca angajatul a participat la sau a fost raspunzator pentru un comportament care a avut ca rezultat pierderi semnificative pentru banca.

Structura modelului de plata pentru Personalul Identificat este:

- 60% din plata bonusului este acordata imediat (in sensul de plata initiala) si
- 40% din plata bonusului este amanata in urmatorii trei ani
- 50% din sumele platite initial si din cele amanate vor fi acordate sub forma de instrumente non-cash, respectiv obligatiuni care trebuie pastrate timp de un an.

Plata amanata (numerar si instrument) pentru fiecare an este conditionata de indeplinirea cerintelor minime de performanta in anul respectiv.

22 Efectul de Levier

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 451 CRR

Informatii despre rata efectului de levier

Rata efectului de levier reprezinta relatia dintre capitalul de baza (Tier 1) si expunerea aferenta efectului de levier in conformitate cu articolul 429 CRR. In esenta, expunerea efectului de levier reprezinta suma pozitiiilor bilantiere si extrabilantiere, luand in considerare evaluarea si ajustarile de risc asa cum sunt definite in cadrul CRR. Elementele bilantiere si extrabilantiere sunt calculate la valoarea neta de pierderi asteptate din credite, respectiv provizioane calculate conform IFRS 9.

Pe baza articolului 499 alineatul (2) CRR, informatiile prezentate mai jos, utilizeaza regimul tranzitoriu pentru definirea nivelului de capital. De asemenea, in conformitate cu articolul 499 alineatul (3) CRR, BCR Chisinau S.A. calculeaza rata efectului de levier pe baza rezultatelor de final de trimestru.

40 Prezentarea informatiilor cu privire la indicatorul efectului de levier

in mii MDL	CRR expuneri indicator efect de levier
Expuneri bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate si a SFT)	
1 Elemente bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare, dar incluzând garantiile reale).	2,360,808
2 (Valoarea activelor deduse in momentul stabilirii fondurilor proprii de nivel 1)	(6,834)
3 Total expuneri bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare) (suma liniilor 1 si 2)	2,353,974
Expuneri la instrumente financiare derivate	
4 Costul de inlocuire a tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (si anume fara marja de variatie in numerar eligibila)	-
5 Sume suplimentare pentru expunerea potentiala vitoare (Potential Future Exposure – „PFE”) aferente tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (metoda marcarii la piata)	-
EU-5a Expunerea stabilita in conformitate cu metoda expunerii initiale	-
6 Valoarea bruta a garantiilor reale constituite pentru instrumentele financiare derivate in cazul in care au fost deduse din activele bilantului, in conformitate cu cadrul contabil aplicabil	-
7 (Deducerea creantelor inregistrate ca active pentru marja de variatie in numerar constituita pentru tranzactiile cu instrumente financiare derivate)	-
8 (Componenta CPC exceptata a expunerilor pentru tranzactiile compensate de client)	-
9 Valoarea notionala efectiva ajustata a instrumentelor financiare derivate de credit subscrise	-
10 (Compensarile valorilor notionale efective ajustate si deduceri suplimentare pentru instrumentele financiare derivate de credit subscrise)	-
11 Total expuneri la instrumente financiare derivate (suma liniilor 4 – 10)	-
Expuneri la SFT	
12 Active SFT brute (fara recunoasterea compensarii), dupa ajustarea tranzactiilor contabile de vânzare	-
13 (Valori compensate ale sumelor de incasat si de platit in numerar ale activelor SFT brute)	-
14 Expunerea la riscul de credit al contrapartii aferenta activelor SFT	-
EU-14a Derogare pentru SFT: Expunerea la riscul de credit al contrapartii in conformitate cu articolul 429b alineatul (4) si cu articolul 222 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013	-
15 Expunerile la tranzactiile instituite in calitate de agent	-
EU-15a (Componenta CPC exceptata a expunerilor la SFT compensate de client)	-
16 Total expuneri la tranzactiile de finantare prin titluri (suma liniilor 12 – 15a)	-
Alte expuneri extrabilantiere	
17 Expuneri extrabilantiere exprimate in valoarea notionala bruta	29,422
18 (Ajustari pentru conversia in sume de credit echivalente)	-
19 Alte expuneri extrabilantiere (suma liniilor 17 si 18)	29,422
Expuneri exceptate in conformitate cu articolul 429 alineatele (7) si (14) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (bilantiere si extrabilantiere)	
EU-19a [Expuneri intragrup (nivel individual) exceptate in conformitate cu articolul 429 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (bilantiere si extrabilantiere)]	-
EU-19b [Expuneri exceptate in conformitate cu articolul 429 alineatul (14) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (bilantiere si extrabilantiere)]	-
Fonduri proprii si indicatorul de masurare a expunerii totale	
20 Fonduri proprii de nivel 1	402,642
21 Indicatorul de masurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier (suma liniilor 3, 11, 16, 19, UE-19a si UE-19b)	2,383,396
Indicatorul efectului de levier	
22 Efectul de levier	16.9%
Decizia privind dispozitiile tranzitorii si cuantumul elementelor fiduciare derecunoscute	
EU-23 Decizia privind dispozitiile tranzitorii in scopul definirii indicatorului de masurare a capitalului	-
EU-24 Cuantumul elementelor fiduciare derecunoscute, in conformitate cu articolul 429 alineatul (11) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013	-

41 Defalcarea expunerilor bilantiere

in mii MDL		CRR expuneri indicatori efect de levier
EU-1	Expuneri bilantiere totale (excluzând expunerile derivate, SFTs si scutite), din care:	2,353,973,797
EU-2	Expuneri din Trading book	-
EU-3	Expuneri din Banking book , din care:	2,353,973,797
EU-4	Obligatiuni garantate	
EU-5	Expuneri tratate ca suveranitati	1,133,356,503
EU-6	Expunerile fata de administratii regionale, MDB, organizatiile internationale si PSE care nu sunt tratate ca suveranitati	481,513
EU-7	Institutii	336,885,934
EU-8	Garantate cu ipoteци pe bunuri imobile	210,247,823
EU-9	Expunerile de tip retail	44,723,929
EU-10	Organizatii	449,914,545
EU-11	Expuneri in stare de nerambursare	13,998,311
EU-12	Alte expuneri (de exemplu , actiuni, securitizari si alte active care nu sunt obligatii de credit)	164,365,239

BCR Chisinau S.A. gestioneaza riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier prin intermediul apetitului sau la risc si a cadrului de limite care sunt folosite pentru a indica directii cantitative pentru gestionarea de ansamblu a raportului risc - profitabilitate. Rata efectului de levier este un indicator de risc cheie din cadrul apetitului la risc fiind monitorizat prin intermediul unui sistem de tip semafor care permite oferirea unor semnale timpurii pentru eventuale masuri ale conducerii, cu un mecanism de escaladare formalizat in cazul depasirilor. In plus, Banca evalueaza riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier prin intermediul evaluarii materialitatii riscurilor (RMA). Evaluarea materialitatii riscurilor este un proces anual avand scopul identificarii sistematice a riscurilor noi si evaluarea riscurilor existente in cadrul bancii. Evaluarea materialitatii riscurilor determina materialitatea tipurilor de risc si, in consecinta profilul de risc in cadrul BCR Chisinau S.A. prin asocierea unor grade de risc factorilor individuali de risc si identificarea acelor riscuri semnificative care trebuie cuprinse in cadrul ICAAP, asa cum este descris in capitolul 7.

In plus, ca parte a procesului de planificare, indicatorii de risc cheie, inclusiv rata efectului de levier, sunt previzionati pentru a asigura reflectarea adecvata a riscurilor si capitalului in procesele de management din cadrul bancii.

23 Utilizarea Tehnicilor de Diminuare a Riscului de Credit

CERINTE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 453 CRR

Politicile si procesele aplicate in evaluarea si administrarea garantiilor reale

Pentru ca un bun sa poate fi acceptat de banca pentru garantarea unui credit este necesar ca acel bun sa indeplineasca prevederile regulamentelor BNM, regulamentelor UE, precum si cerintele nationale, legale si interne. De aceea, bunul trebuie evaluat pentru a determina valoarea de piata si valoarea acceptata in prealabil de catre Banca.

Valoarea de piata se estimeaza prin evaluare de catre o societate externa specializata sau valoarea este estimata intern conform standardelor interne.

Evaluarea garantiei este importanta pentru identificarea partilor de expunere acoperite sau neacoperite de garantii ale unui client sau grup de clienti conform normelor si standardelor reglementate intern.

Evaluarea se efectueaza respectand Standardele Internationale si Nationale de Evaluare si procedurile interne, la acordarea creditului, pe parcursul derularii creditului si in caz de executare silita a garantiilor respective.

Raportul de evaluare pentru clientii BCR Chisinau S.A. trebuie sa respecte cerintele stabilite de catre Banca, transmise evaluatorilor externi la momentul semnarii protocolului de colaborare. Abordarile de evaluare folosite in raportul de evaluare pentru clientii BCR Chisinau S.A. sunt:

- abordarea prin piata;
- abordarea prin venit (metoda capitalizarii directe sau DCF);
- abordarea prin costuri.

Valoarea de piata reprezinta suma estimata pentru care un activ sau o datorie ar putea fi schimbat(a) la data evaluarii, intre un cumparator hotarat si un vanzator hotarat, intr-o tranzactie nepartinitoare, dupa un marketing adecvat si in care partile au actionat fiecare in cunostinta de cauza, prudent si fara constrangere.

Valoarea acceptata este o imagine interna a riscului aferent garantiei si care are drept scop reflectarea celei mai probabile valori de recuperare a garantiei in cazul lichidarii acesteia. Valoarea acceptata este determinata prin aplicarea unor rate de depreciere asupra valorii de piata. Raportul de evaluare este documentul in care se estimeaza valoarea de piata.

Descrierea principalelor tipuri de garantii acceptate de BCR Chisinau S.A.

Principalele tipuri de garantii luate in considerare de BCR Chisinau S.A. sunt prezentate in tabelul de mai jos:

42 Principalele tipuri de garantii acceptate de BCR Chisinau S.A.

1 Garantii reale imobiliare	
	1.1. Proprietati rezidentiale
	1.2. Proprietati comerciale si industriale
	1.3. Proprietati agricole si forestiere
	1.4. Proprietati imobiliare cu alta destinatie
2 Garantii reale mobiliare	
	2.1. Mobilier si echipamente
	2.2. Calculatoare si echipamente de comunicatii
	2.3. Utilaje si echipamente
	2.4. Mijloace de transport / vehicule speciale
	2.5. Stocuri
3 Garantii personale	
	3.1. Persoane fizice
	3.2. Persoane juridice
	3.3. Sector public
	3.4. Institutii financiare
4 Garantii financiare	
	4.1. Soldul creditor al contului, certificate de depozit si alte colaterale
	4.2. Companii de asigurare
	4.3. Aur
5 Cesiuni si alte drepturi	
	5.1 Creante
	5.2 Inchirierea terenurilor si a cladirilor
	5.3 Creante din scrisori de garantie si acreditive
	5.4. Partile sociale (actiuni nelistate) din capitalul social al societatilor
	5.5. Drepturi

Formularele de mai jos prezinta masura in care se utilizeaza tehnicile de diminuare a riscului de credit determinate conform Regulamentului BNM nr. 112/2018 cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de banci:

43 Tehnici de diminuare a riscului de credit – Prezentare generala

In mii MDL	Expuneri negarantate	Expuneri garantate	Expuneri garantate prin garantii reale	Expuneri garantate prin garantii financiare	Expuneri garantate prin instrumente financiare derivate de credit	
1	Abordarea standardizată (SA)	2,265,124	121,897	11,696	110,201	-
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,265,124	121,897	11,696	110,201	-
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale	1,133,357	-	-	-	-
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	-	-
1.1.3	Entități din sectorul public	-	-	-	-	-
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare	472	-	-	-	-
1.1.5	Organizații internaționale	-	-	-	-	-
1.1.6	Bănci	340,213	-	-	-	-
1.1.7	Societăți de investiții	359,139	118,636	9,580	109,056	-
1.1.8	Retail	49,505	3,261	2,116	1,145	-
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	219,396	-	-	-	-
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	-
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x	x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-
1.1.15	Titluri de capital	-	-	-	-	-
1.1.16	Alte elemente	163,043	-	-	-	-
1.2	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x	x	x	x

Urmatorul formular prezinta ilustrarea efectelor tuturor tehnicilor CRM aplicate in conformitate cu Regulamentul BNM nr. 112/2018 cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de banci, inclusiv metoda simpla a garantiilor financiare si metoda extinsa a garantiilor financiare. Expunerile inainte de CCF si CRM sunt nete de ajustari de valoare (calculate conform Regulamentului BNM nr. 116/2018 cu privire la calculul de catre banci al ajustarilor specifice si al ajustarilor generale pentru riscul de credit). Densitatea RWA furnizeaza o masura sintetica a nivelului de risc al fiecarui portofoliu.

44 Abordarea standardizată – Expunere la riscul de credit și efectele CRM

in mii MDL	Expuneri înainte de CCF și CRM		Expuneri după CCF și CRM		RWA și densitatea RWA		
	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	RWA	Densitatea RWA	
1	Abordarea standardizată (SA)	2,328,526	58,495	2,433,310	29,537	656,940	26.7%
1.1	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,328,526	58,495	2,433,310	29,537	656,940	26.7%
1.1.1	Administrații centrale sau bănci centrale	1,133,357		1,133,357		-	0.0%
1.1.2	Administrații regionale sau autorități locale						0.0%
1.1.3	Entități din sectorul public						0.0%
1.1.4	Bănci multilaterale de dezvoltare	472		69,441		-	0.0%
1.1.5	Organizații internaționale						0.0%
1.1.6	Bănci	336,253	3,960	366,044	7,700	91,733	24.5%
1.1.7	Societăți de investiții	443,738	34,036	337,988	10,575	346,950	99.5%
1.1.8	Retail	43,757	9,009	41,852	3,736	32,735	71.8%
1.1.9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobiliare	207,906	11,489	207,906	5,745	136,157	63.7%
1.1.10	Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	-	0.0%
1.1.11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat						0.0%
1.1.12	Obligațiuni garantate	x	x	x	x		x
1.1.13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt						0.0%
1.1.14	Organisme de plasament colectiv (OPC)						0.0%
1.1.15	Titluri de capital						0.0%
1.1.16	Alte elemente	163,043	-	276,721	1,781	49,365	17.7%
1.2	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x	x	x		x

24 Alte Riscuri si Riscurile Transversale

CERINTELE DE PUBLICARE ACOPERITE DE: ART. 435 (1) (a) (c) (d) CRR

Riscul strategic/de afacere

Riscul strategic/ de afacere este riscul de a suferi pierderi operationale neprevazute din cauza scaderii veniturilor operationale (sau cresterii costurilor), care nu pot fi compensate de reducerea costurilor (sau respectiv de cresterea veniturilor). Toate fluctuatiile de venituri sau costuri care pot fi atribuite riscului de piata, pierderile din credite (atribuite riscului de credit) sau evenimentele operationale (riscului operational) sunt excluse din aceasta definitie. Materializarea riscului strategic prin riscul de afaceri este cuprinsa in definitia de mai sus.

Autoritatea locala de reglementare defineste riscul strategic/ de afacere ca riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor si a capitalului determinat de schimbari in mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvata a deciziilor sau de lipsa de reactie la schimbarile din mediul de afaceri.

Banca a stabilit un cadru de administrare a riscului strategic/de afacere. Acest cadru se refera la sistemele, procesele si controalele adoptate la nivelul bancii in scopul de a identifica, evalua, monitoriza, controla si raporta riscul strategic/de afacere.

Strategiile si procesele de administrare a riscului strategic/de afacere

Obiectivele strategice la nivelul BCR Chisinau S.A. cu privire la riscul strategic/de afacere sunt stabilite prin Strategia de risc a BCR Chisinau S.A. si sunt in linie cu Declaratia privind Apetitul la Risc, adresand urmatoarele:

- Profilul de risc pentru riscul strategic/de afacere la nivelul BCR Chisinau S.A., definit in baza procesului de evaluare a materialitatii riscurilor.
- Obiectivele strategice la nivelul BCR Chisinau S.A. in ceea ce priveste administrarea riscului strategic/de afacere, in conformitate cu toleranta la risc a bancii, precum si cu cerintele de reglementare.

BCR Chisinau S.A. a integrat analiza riscului strategic/de afacere in cadrul strategiei sale de business si in procesul de planificare, datorita faptului ca aceasta impacteaza in mod direct obiectivele strategice identificate la nivelul Bancii.

Raportarea, monitorizarea si diminuarea riscului strategic/de afacere

Riscul strategic/de afacere la nivelul BCR Chisinau S.A. este diminuat prin urmatoarele masuri:

- diversificarea portofoliului in scopul de a reduce dependenta fata de anumite segmente de clienti si produse; monitorizarea permanenta a evolutiilor in ceea ce priveste cadrul de reglementare, situatia economica, evolutia pietei si taxelor, precum si analiza de impact in cazul in care este necesar;
- sedinte periodice legate de stadiul performantei in scopul de a informa structura de conducere in legatura cu dezvoltarile recente si problemele specifice;
- diversificarea structurii bilantului si a surselor de profit cu concentrare pe o crestere sanatoasa si venituri de calitate ridicata.

Riscul strategic/de afacere este administrat la nivelul BCR Chisinau S.A. ca parte a activitatilor sale de business. Mai precis, acesta este reflectat in tintele privind planul de afaceri care sunt stabilite in conformitate cu bugetul si orientarile strategice. Acest risc este monitorizat in mod regulat in cadrul planificarii strategice, precum si in cadrul procesului de bugetare in scopul de a asigura alinierea cu profilul de risc general, precum si pentru a asigura raportarea catre structura de conducere.

Riscul de capital

Riscul de capital este riscul de pierderi cauzate de o posibila eroziune a capitalului ca rezultat al politicii de dividende, structurii de actionariat, politicii de remunerare si lipsa accesului la sursele suplimentare de capital.

Strategiile si procesele de administrare a riscului de capital

Riscul de capital este evaluat in baza procesului de evaluare a materialitatii riscurilor in baza unor factori cantitativi si calitativi in scopul de a evalua riscurile curente si de perspectiva in ceea ce priveste capitalul disponibil la nivelul BCR Chisinau S.A.

Strategiile cu privire la politica de dividende si politica de remunerare, precum si alte initiative care pot afecta pozitia de capital a BCR Chisinau S.A. iau in considerare apetitul la risc al bancii, toleranta la risc si cerintele minime de reglementare pe care banca trebuie sa le indeplineasca.

Banca mentine o pozitie solida de capital, cu rate de acedvare a capitalului mult peste cerintele minime si o performanta financiara care va intari baza de capital.

Raportarea, monitorizarea si reducerea riscului de capital

Banca va continua sa monitorizeze pozitia sa de capital prin:

- Strategia de capital si planul de capital – care presupune o investigare in perspectiva asupra abilitatii BCR Chisinau S.A. de a intruni necesarul de capital de reglementare pentru orizontul de bugetare, in scopul de a asigura o abordare pe termen mediu si lung.
- Previzionarea pozitiei de capital ceea ce asigura o abordare pe termen scurt a capacitatii bancii de a intruni cerintele de reglementare.
- Analize de scenarii ad-hoc derulate in scopul de a evalua abilitatea Bancii de a se confrunta cu posibile impacturi negative.

Banca a continuat sa actualizeze si sa imbunatateasca cadrul de monitorizare a capitalului prin intermediul politicilor si procedurilor, cum ar fi Politica de Management al Capitalului in cadrul BCR Chisinau S.A.

Riscul de conformitate

Riscul de conformitate este riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor si a capitalului, care poate conduce la amenzi, daune si/sau rezilierea de contracte, sau care poate afecta reputatia bancii, ca urmare a incalcarilor sau neconformarii cu cadrul legal si de reglementare, cu acordurile, practicile recomandate sau standardele etice.

Strategiile si procesele de administrare a riscului de conformitate

Obiectivele strategice la nivelul BCR Chisinau S.A. cu privire la riscul de conformitate sunt stabilite prin Strategia de risc a BCR Chisinau S.A, prin aplicarea carora banca urmareste asigurarea unui nivel ridicat de conformitate cu legislatia, reglementarile si standardele aplicabile domeniului bancar, precum si cu politicile interne si principiile solide de guvernanta.

Riscul de conformitate se evalueaza prin utilizarea indicatorilor de risc de conformitate, care sunt stabiliti prin politicile interne ale bancii. Periodic se asigura reevaluarea indicatorilor tinind cont de natura si complexitatea activitatilor desfasurate de catre banca, urmarind ulterior incadrarea acestora in profilul de risc stabilit la nivel de banca.

Raportarea, monitorizarea si diminuarea riscului de conformitate

Riscul de conformitate este continuu monitorizat prin intermediul masurilor interne de conformitate, care cuprind un ansamblu de controale, reguli, procese, reglementari care sunt dezvoltate si implementate la nivelul bancii. Pentru asigurarea administrarii prudente a bancii procesul de monitorizare a riscului de conformitate presupune:

- Dezvoltarea si implementarea Programului de conformitate precum si promovarea culturii de conformitate la nivelul bancii.
- Evaluarea permanenta a impactului schimbarilor cadrului de reglementare si vulnerabilitatilor nationale in domeniul AML asupra activitatilor/operatiunilor desfasurate in cadrul bancii.
- Agrearea limitelor de expunere, monitorizarea continua a indicatorilor generali de risc de conformitate, analiza tendintelor si revizuirea rezultatelor actuale in raport cu evaluarile de risc anterioare.
- Constientizarea salariatilor bancii prin desfasurarea programelor de training.
- Implementarea controalelor de conformitate si desfasurarea activitatilor de testare de conformitate pentru diferite arii de activitate.
- Mentinerea unui sistem periodic de raportare catre organele de conducere, aferent expunerii la risc pentru evenimentele de neconformitate identificate.

Riscul politic

Riscul politic reprezinta expunerea la o pierdere, cauzata de evenimente dintr-o anumita tara, care sunt sub controlul Guvernului, dar care, in mod evident, nu se afla sub controlul unei entitati private sau al unei persoane fizice.

Strategiile si procesele de administrare a riscului politic

Evolutiile politice cu impact asupra economiei sau a sistemului financiar sunt luate in considerare in timpul procesului de planificare strategica atat din punct de vedere al strategiilor de risc cat si de business, ca parte a perspectivei pietei, reprezentand o componenta cheie in procesul de managementul al riscurilor.

Raportarea, monitorizarea si reducerea riscului politic

Pentru administrarea riscului politic, banca monitorizeaza cu regularitate evolutiile interne si externe ale pietei, luand in considerare implicatiile modificarilor de ordin politic si initiativele guvernamentale care pot avea impact asupra industriei de profil. In cazul in care este necesar, sunt derulate analize ad-hoc de scenarii in scopul de a evalua capacitatea Bancii de a se confrunta cu potentiale impacturi negative.

Riscul macroeconomic

Riscul macroeconomic este riscul ca banca sa sufere pierderi din cauza modificarilor adverse in mediul economic de ansamblu, cum ar fi riscul asociat ciclurilor de business.

Procesele si strategiile de administrare a riscului macroeconomic

Evolutiile macroeconomice sunt incorporate in procesul de planificare strategica atat pentru Strategia de risc cat si pentru Strategia de afaceri, in procesul de bugetare si previzionare, si reprezinta o componenta cheie a procesului de management al riscurilor.

Raportarea, monitorizarea si reducerea riscului macroeconomic

In scopul de a sprijini administrarea riscului macroeconomic si pentru a asigura reactii in timp util la potentialele dezvoltari adverse, evolutia mediului macroeconomic si a sectorului bancar sunt monitorizate cu regularitate. Indicatorii de risc cheie si evolutia acestora sunt de asemenea monitorizati cu regularitate prin intermediul cadrului de raportare. Banca dezvolta previzuni macroeconomice pe termen scurt, mediu si lung, care sunt necesare pentru fundamentarea procesului de planificare financiara si a riscului si procedeaza la ajustarea acestor previzuni atunci cand observa modificarea evolutiilor.

Simularile privind situatiile de criza ofera in plus suport in administrarea potentialelor deteriorari ale mediului economic, prin pregatirea si executarea in timp util a planurilor de contingenta, precum si prin actiunile de diminuare.

Riscul de inter-concentrare

Riscul de inter-concentrare se refera la riscul de concentrare care poate sa apara din interactiunea dintre diferitele tipuri de expuneri in cadrul unor categorii de riscuri diferite. Interactiunile intre categorii diferite de expuneri pot sa derive dintr-un factor de risc sau din interactiunea unui numar mai mare de factori.

Strategiile si procesele de administrare a riscului de inter-concentrare

Concentrarile inter-risc intre riscurile materiale sunt acoperite prin intermediul simularilor de criza periodice intrucat socurile macroeconomice impacteaza in mod consistent toate riscurile si poate produce efecte de inter-concentrare.

Raportarea, monitorizarea si reducerea riscului de inter-concentrare

Administrarea riscului de concentrare la nivelul BCR Chisinau S.A. se bazeaza pe un cadru de procese, metode si rapoarte. Analize multiple sunt derulate, revizuite si raportate cu regularitate. Riscurile de concentrare sunt de asemenea luate in considerare in mod sistematic in factorii de stres din cadrul simularilor de criza. Monitorizarea limitelor de concentrare si analizele privind riscul de concentrare sunt prezentate in mod regulat catre structura de conducere.

25 Abrevieri

ABE	Autoritatea Bancara Europeana	EAD	Expunerea in Stare de Nerambursare
ACAR	Comitetul de Audit, Conformitate si Administrarea Riscului	EHQLA	Active Lichide de Calitate Foarte Ridicata
ALCO	Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor	EU/UE	Uniunea Europeana
ALM	Managementul Activelor si Pasivelor	EUR	euro
AMA	Metoda Avansata de Masurare	FX	Schimb Valutar
AML	Prevenirea Spalarii Banilor (Anti Money Laundering)	HLA	Active Lichide de Calitate Ridicata
AML/CFT/KYC	Prevenirea Spalarii Banilor/ Combaterea finantarii terorismului/Cunoasterea clientelei	HQLA	Active Lichide de Calitate Ridicata
ART	articol	HR	Resurse Umane
AT1	Capital suplimentar de nivel I	HTC	Investitii Detinute Pana la Scadenta
BB	Portofoliul Bancar	HTCS	Investitii Detinute pentru vinzare
BCR	Banca Comerciala Romana	ICAAP	Procesul Intern de Evaluare a Adecevarii Capitalului la Riscuri
BNM	Banca Nationala a Moldovei	IFRS	Standarde Internationale de Raportare Financiara
BRRD	Directiva Privind Redresarea si Rezolutia Bancara	ILAAP	Procesul Intern de Evaluare a Adecevarii Lichiditatii
CAEN	Clasificarea Activitatii Industriale Europene	IMM	Intreprinderi Mici si Mijlocii
CCF	Factor de Conversie a Creditului	IR	Rata Dobanzii
CEX	Comitetul Executiv	IRRBB	Riscul de Rata a Dobanzii Pentru Portofoliul Bancar
CEO	Presedinte Executiv	IT	Tehnologia Informatiei
CET1	Capital de rang I de baza	ITC	Tehnologia Informatiilor si a Comunicatiilor
CR	Cerinta de capital	KRI	Indicatori Cheie de Risc
CRM	Diminuarea Riscului de Credit	KYC	Cunoasterea clientelei
CRD	Directiva privind Cerintele de Capital	LCR	Rata de Acoperire a Necesarului de Lichiditate
CRR	Regulamentul privind Cerintele de Capital	LDA	Metoda Distributiei Pierderilor
CS	Consiliul de Supraveghere	MVoE	Modificarea Potentiala a Valorii Economice
DMR	Departamentul Managementul Riscului	N/A	nu este disponibil
DPD	zile intarziere	NII	Venituri Nete din Dobanzi
		NPE	Expunere Neperformanta

RAPORTUL DE TRANSPARENTA AL BCR CHISINAU S.A. PENTRU ANUL 2019

NPL	Credite Neperformante	RAS	Declaratia Privind Apetitul la Risc
Nr	numar	RCC	Calculul Capacitatii de Acoperire a Riscurilor
NSFR	Indicatorul de Finantare Stabila Neta	RMA	Evaluarea Materialitatii Riscurilor
OLC	Comitetul Operativ de Lichiditate	RWA	Active Ponderate la Risc
PAP	Procesul de Aprobare a Produselor	SPA	Analiza Perioadei de Supravietuire
PD	Probabilitatea de Nerambursare	STEP	Grupul de lucru privind simularile de criza
PF	Persoane Fizice	T1	Fonduri Proprii de Nivel 1
PIB	Produs Intern Brut	T2	Fonduri Proprii de Nivel 2
POCI	Active care la data cumpararii sau originarii sunt clasificate ca depreciate	TC	Fonduri Proprii Totale